

Referat fra generalforsamling

Til Nasdaq OMX Copenhagen
25. marts 2020
Selskabsmeddelelse nr. 07/2020

Forløb af ordinær generalforsamling i GrønlandsBANKEN

GrønlandsBANKEN har i dag afholdt ordinær generalforsamling i henhold til vedtægterne og indkaldelsen. På grund af faren for corona-virus (COVID-19) havde banken på forhånd opfordret aktionærerne til ikke at møde fysisk op til generalforsamlingen, men i stedet afgive deres fuldmagt inden mødet. Der var mødt 0 aktionærer op til mødet. Fra bankens ledelse deltog bestyrelsesformand Gunnar í Liða (via video), næstformand Kristian Frederik Lennert og bankdirektør Martin Kviesgaard.

Generalforsamlingen var repræsenteret med 915.401 stemmer, heraf var 587.044 stemmer givet som fuldmagt til bestyrelsen, mens der var givet 328.357 stemmer som instruktionsfuldmagt.

1. Bestyrelsesformand Gunnar í Liða aflagde bestyrelsens beretning om bankens virksomhed i det forløbne år. Bestyrelsens beretning blev taget til efterretning.

Formandens beretning og generalforsamlingens protokollat kan ses på bankens hjemmeside www.banken.gl

2. Årsrapporten for 2019 som oprindeligt indstillet af bestyrelsen til generalforsamlingens godkendelse blev fremlagt. På grund af det ændrede forslag om 0 kr.pr. aktie i udbytte, som følge af situationen med COVID-19 og som meddelt i fondsårsmeddelelse nr. 06 af 18. marts 2020 er regnskabstallene ændret. De ændrede regnskabstal fremgår af bilag 1. Regnskabet, der udviser et overskud på t.kr. 129.918, en egenkapital på t.kr. 1.077.676 og en balance på t.kr. 7.089.915, blev godkendt således som det blev fremlagt på mødet under hensyntagen til bilag 1. Der blev meddelt decharge til bestyrelse og direktion. Der var ingen ændringer i bestyrelsens vederlag, hvilket blev godkendt. Bestyrelsens forslag til anvendelse af overskud eller dækning af tab blev godkendt, herunder bestyrelsens indstilling om ikke at udbetale udbytte på grund af den ekstraordinære situation omkring COVID-19.

3. Bestyrelsens forslag om bemyndigelse til erhvervelse af bankens aktier blev godkendt.

4.1. Forslag fra aktionær Kim Pedersen:

Bestyrelsen opfordres til rent faktisk at anvende en eventuel bemyndigelse til erhvervelse af egne aktier så længe kurs/indre værdiforholdet er lavere end 1,00. Det forudsættes at erhvervelsen kan finde sted uden at banken kommer i konflikt med kapitalkravene. Indtil videre beslutning opfordres bestyrelsen til at lade erhvervede aktier henligge i bankens egenbeholdning.

Da forslagsstiller på grund af COVID-19 situationen ikke selv havde mulighed for at møde op på generalforsamlingen, er motiveringen for det stillede forslag vedlagt som bilag 2.

Bestyrelsens bemærkninger til det fremsatte forslag er vedlagt som bilag 3.

Der var 60.216 stemmer for forslaget og 855.185 stemmer imod. Forslaget blev derfor ikke vedtaget.

4.2. Forslag fra aktionær Kim Pedersen:

Bestyrelsen opfordres til inden næste ordinære generalforsamling at etablere kontakt til BankNordiks bestyrelse for at undersøge om der er grundlag for en fusion eller andet gensidigt forpligtende samarbejde bankerne imellem på et ligeværdigt grundlag.

Da forslagsstiller på grund af COVID-19 situationen ikke selv havde mulighed for at møde op på generalforsamlingen, er motiveringen for det stillede forslag vedlagt som bilag 4.

Bestyrelsens bemærkninger til det fremsatte forslag er vedlagt som bilag 5.

Der var 60.216 stemmer for forslaget og 855.185 stemmer imod. Forslaget blev derfor ikke vedtaget

5. Genvælgt til bestyrelsen for en 2-årig periode blev Kristian Frederik Lennert, Maliina Bitsch Abelsen og Peter Angutinguaq Wistoft.

Bestyrelsen består herudover af Gunnar í Liða og Christina Finderup Bustrup og Lars Holst samt de medarbejdervalgte medlemmer Yvonne Jane Poulsen Kyed, Malene Meilfart Christensen og Niels Peter Fleischer Rex.

Bestyrelsen konstituerede sig med Gunnar í Liða som formand og Kristian Frederik Lennert som næstformand.

6. Deloitte, Statsautoriseret Revisionspartnerselskab blev genvalgt som revisor for året 2020.

7. Der var ikke emner til behandling under eventuelt.

GrønlandsBANKEN

Gunnar í Liða

Bestyrelsesformand

Bilag 1:

Ændring af årsrapport mm. som følge af generalforsamlingsbeslutning om ingen udbytte for 2019 - i t.kr.**Resultatopgørelse**

	Jf. årsrapport 2019	Korrigeret uden udbytte
Årets resultat før skat 2019	150.500	150.500
Skat	-20.582	-20.582
Årets resultat	129.918	129.918

Resultatdisponering

Årets resultat jf. ovenfor	129.918	129.918
Foreslået udbytte	54.000	0
Henlagt til egenkapitalen	75.918	129.918
I alt anvendt	129.918	129.918

Totalindkomstopgørelse

Årets resultat jf. ovenfor	129.918	129.918
Anden totalindkomst i alt efter skat	2.599	2.599
Årets totalindkomst	132.517	132.517

Aktiver

Aktiver i alt	7.089.915	7.089.915
---------------	------------------	------------------

Passiver

Gæld i alt	5.917.662	5.917.662
Hensatte forpligtelser i alt	94.577	94.577
Aktiekapital	180.000	180.000
Opskrivningshenlæggelser	31.706	31.706
Overført overskud	811.970	865.970
Foreslået udbytte	54.000	0

Egenkapital i alt	1.077.676	1.077.676
--------------------------	------------------	------------------

Passiver i alt	7.089.915	7.089.915
-----------------------	------------------	------------------

Egenkapitalopgørelse

	Aktiekapi- tal	Opskrivnings- henlæggelser	Overført overskud	Foreslået udbytte	Egenkapital i alt
<i>Jf. årsrapport for 2019</i>					
Egenkapital primo 2019 efter udlodning af udbytte	180.000	29.092	736.067	0	945.159
Anden totalindkomst		2.614	-15		2.599
Årets resultat			75.918	54.000	129.918

Egenkapital 31.12.2019	180.000	31.706	811.970	54.000	1.077.676
-------------------------------	----------------	---------------	----------------	---------------	------------------

Korrigeret uden udbytte

Egenkapital primo 2019 efter udlodning af udbytte	180.000	29.092	736.067	0	945.159
Anden totalindkomst		2.614	-15		2.599
Årets resultat			129.918		129.918

Egenkapital 31.12.2019	180.000	31.706	865.970	0	1.077.676
-------------------------------	----------------	---------------	----------------	----------	------------------

Kapitalgrundlag

	Jf. årsrapport 2019	Korrigeret uden udbytte
Egenkapital	1.077.676	1.077.676
Udbytte, regnskabsmæssig påvirkning	-39.690	0
Fradrag for forsigtig værdiansættelse	-1.531	-1.531
Kapitalgrundlag 31.12.2019	1.036.455	1.076.145

Bilag 2:

Bemærkninger fra forslagsstiller om erhvervelse af egne aktier.

Kursen på bankens aktier har i de seneste år haft en faldende tendens og ligger nu en del under den indre værdi. Set over et tidsrum på 5 år er aktierne faldet mere end 30 %. Faldet er sket på trods af en hidtil god og stabil indtjening og stigende egenkapital i banken.

Samtidig er bankens udbyttebetalinger reduceret i forhold til tidligere og bortfalder nu sandsynligvis helt for regnskabsåret 2019. Dette må forventes at lægge yderligere nedadgående pres på aktiekursen fremadrettet, da aktien hidtil i markedet har været anset som en stabil udbytteaktie.

Det er forslagsstillerens opfattelse, at banken har en tilstrækkelig konsolidering på nuværende tidspunkt, ikke mindst når der sammenlignes med sektoren generelt. Det er bestyrelsens primære opgave at varetage aktionærernes berettigede interesser ved at tilstræbe, at banken skaber værdi for aktionærerne.

Aktierne vil om nødvendigt atter kunne afhændes, på sigt sandsynligvis med gevinst til banken. Bankens langsigtede muligheder for at betale udbytte forbedres når udbyttet af egne aktier kommer tilbage i bankens egen kasse.

Bilag 3:

Grønlandsbankens bestyrelses kommentarer og indstilling til forslaget:

- Banken har hidtil løbende forholdt sig til den forretningsmæssige værdi ved at erhverve egne aktier, som de er beskrevet af forslagsstiller og har periodisk anvendt muligheden.
- Banken skal varetage aktionærernes interesse på kort og langt sigt, hvilket bestyrelsen mener bedst gøres i en afbalancering af den berettigede forventning om et attraktivt afkast og cash-flow fra udbytte. Hertil er også hensynet til myndigheders forventninger om kapitalisering nu og på længere sigt, kapitalbehov til forretningsudvikling og hensynet til bankens indlånskunders forventning om en sikker bank.
- Bestyrelsen kan ikke forpligtes til køb eller fastholdelse af en beholdning af bankens egne aktier, da det er bankens bestyrelse og ikke aktionærer, der har ansvaret for bankens drift og kapitalforhold.

På denne baggrund anbefaler bestyrelsen at der stemmes nej til forslaget.

Bilag 4:

Bemærkninger fra forslagsstiller om forslag om kontakt til BankNordik

En række aspekter taler herfor at en fusion el. lign kunne være formålstjenlig. Dette kunne være:

-En synergi i forhold til at optimere driften og dermed besparelser på funktioner, eksempelvis IT, compliance mv.

-Et samlet styrket kapitalgrundlag, der muliggør håndtering af større enkeltengagementer uden konflikt med solvenskravene og dermed en mulig boost af det samlede forretningsomfang. Samtidig reduceret risikoeksponering mod enkeltkunder og mindsket afhængighed regional økonomisk udvikling.

-Tilførsel af nye forretningsområder til Grønlandsbanken inden for forsikring, pension og ejendomsformidling som BankNordik allerede har på paletten.

- Lettelse, billiggørelse og sikring af funding også til opfyldelse af NEP-krav, samt skabelse af en mere attraktiv og likvid aktie end den nuværende Grønlandsbankaktie.

-Skabelsen af en stærk profil for et nordatlantisk pengeinstitut som kan imødekomme fremtidige krav, skabe kompetencer, tiltrække kvalificerede medarbejdere og dermed understøtte udvikling inden for infrastruktur, turisme, fiskeri og anden kapitalkrævende erhvervsudvikling, ikke mindst når de nye lufthavne i Grønland står færdige i 2023.

Skulle BankNordik ikke ønske at søge en fusion på et ligeværdigt grundlag kunne en erhvervelse af BankNordiks aktiviteter på Færøerne være en mulighed. BankNordiks danske filialnet er nok mindre en del af Grønlandsbankens kerneforretning, men andre danske pengeinstitutter kunne have interesse heri.

Hvad angår BankNordiks grønlandske aktiviteter må man evt. afstå fra at overtage disse grundet konkurrencelovgivningen.

Bilag 5:

Grønlandsbankens bestyrelses bemærkninger og indstilling til forslaget:

- Grønlandsbankens formål er at drive bankvirksomhed i Grønland og ikke på Færøerne.
- Det er bestyrelsens holdning, at Grønlandsbankens aktionærer og øvrige interessenter, fortsat er bedst stillet ved, at banken fokuserer sin forretning mod det banken har største indsigt i, hvilket er bankdrift i det grønlandske samfund.
- Banken har gennem en årrække løbende håndteret større enkeltengagementer i samarbejde med udenlandske finansieringskilder.
- Banken har en produktpalette, der, under hensyntagen til mulighederne i Grønland, dækker de forhold der nævnes af forslagsstiller.

På denne baggrund anbefaler bestyrelsen at der stemmes nej til forslaget.

Årsrapport

2019

“ Grønlands bedste virksomhed – til gavn for Grønland ”

Ilulissat •
Aasiaat •

Sisimiut •

Maniitsoq •

Nuuk •

Qaqortoq •

Indholdsfortegnelse

Årsrapporten i overskrifter	2-3
Det grønlandske samfund og økonomien	4-17
Kort om GrønlandsBANKEN	18
Hoved- og nøgletal i sammendrag	19
Ledelsesberetning	20-32
Ledelsespåtegning	33
Revisionspåtegning	34-36
Resultatopgørelse	37
Totalindkomstopgørelse	37
Balance	38
Egenkapitalopgørelse	39
Pengestrømsopgørelse	40
Noteoversigt	41
Noter til årsrapporten, herunder anvendt regnskabspraksis	42-79
Oplysninger om GrønlandsBANKEN	80
Finanskalender	81
Fondsbørsmeddelelser	81
Ledelsesberetningen som defineret i lov om finansiel virksomhed omfatter siderne	18-32

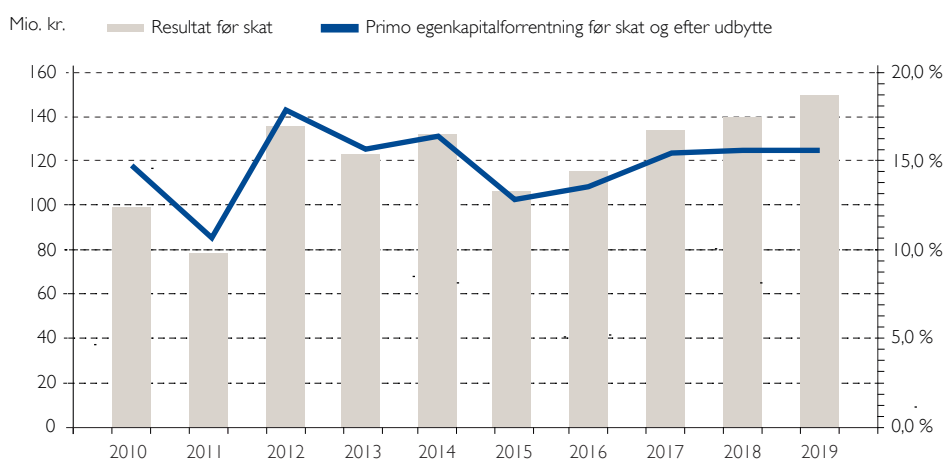

Årsrapporten i overskrifter

Udlånvækst og kursgevinster giver det bedste resultat i GrønlandsBANKENS historie

Den positive udvikling med en stabil høj aktivitet i Grønland er fortsat i 2019. Det afspejler sig i GrønlandsBANKEN ved stor travlhed, vækst på flere væsentlige forretningsområder og både indtjeningsrekord og rekordhøjtniveau for udlån og garantier.

GrønlandsBANKEN opnåede i 2019 et resultat på kr. 150,5 mio. før skat, mod kr. 140,3 mio. i 2018. Primo egenkapitalforrentningen efter udbytte og før skat blev på 15,6 % p.a. og vurderes at være tilfredsstillende. Resultatet er rekord i bankens historie og i toppen af det senest udmeldte estimat for året på kr. 135-155 mio., som banken gav ved aflæggelsen af regnskabet for årets første ni måneder.

Basisdrift på pænt niveau

Bankens basisdrift har fra årets start igen været påvirket af det lave renteniveau og stigende omkostninger og resultatet før kursreguleringer og nedskrivninger falder da også fra kr. 152,8 mio. i 2018 til kr. 148,9 mio. i 2019. Den negative rente på pengemarkedet og i Nationalbanken er fortsat i 2019. Samtidig er indlån i banken øget betydeligt, hvilket har forøget udfordringen ved placering af likviditet til negativ rente på pengemarkedet og i nationalbanken.

Til gengæld har banken haft succes med at øge forretningsomfanget. Stigende udlån og forøgede garantier er de primære årsager til, at indtægterne er steget med 6,9 mio. til 320,5 mio.

Omkostningerne er også øget i 2019. Det er primært en budgetteret forøgelse af medarbejderstaben for at sikre evne til at eksekvere forretningsvækst og compliance i de kommende år, der er årsagen. Omkostningsudviklingen er lidt over budgetteret, hvilket dog primært kan tilskrives øgede omkostninger til BEC, bankens IT-leverandør. Bankens indtjening pr. omkostningskrone er dog fortsat på et højt niveau i.f.t. sektoren generelt og basisdriften vurderes derfor tilfredsstillende trods det mindre fald.

Begrænsede tab og nedskrivninger – inspektion af Finanstilsynet

Nedskrivninger og hensættelser er reduceret yderligere og falder for femte år i træk. Banken havde i november ordinær finans-tilsynsinspektion og rapporten herfra forventes modtaget og offentliggjort inden for kort tid. Banken har under gennemgangen måttet konstatere en vis opstramning i Finanstilsynets vurdering af eksponeringer og banken er da også sat påbud, om blandt andet nedskrivninger, i udsigt. Disse nedskrivninger er indarbejdet i nærværende regnskab. Det samlede lave nedskrivningsniveau dokumenterer en betydelig økonomisk robusthed hos bankens privat- og erhvervs-kunder.

Kursgevinster giver rekordresultat

Bankens likviditet er placeret på pengemarkedet, i obligationer og i et vist omfang i investeringsbeviser og sektoraktier. Det negative rentemiljø medfører helt forventeligt kurstab på obligationer. Til gengæld er der realiseret kursgevinster på valuta og bankens øvrige beholdning. Alene salget af SparInvest til Nykredit gav banken en ekstraordinær kursgevinst på kr. 8,6 mio. og er dermed hovedforklaringen på de samlede kursgevinster på 9,6 mio. Det er dermed også hovedforklaringen på fremgangen fra rekordresultatet i 2018 til dette års resultat, som dermed også er det bedste i bankens historie.

Vækst i hele banken

En stor indsats i hele banken og et tillidsfuldt samarbejde med loyale og initiativrige kunder er baggrunden for væksten i udlån og garantier på hele kr. 488 mio. til rekordniveauet kr. 5.238 mio. Det er positivt, at udviklingen ikke kun er i Nuuk. Alle bankens filialer har en tilfredsstillende udvikling. Det viser at der kan skabes aktivitet og udvikling med forskelligt udgangspunkt, hvilket GrønlandsBANKEN også i 2019 har været en del af. Deltagelse i gennemførelsen af en række bolig-byggerier og flere private investeringer rettet mod bl.a. turisme har været væsentlige for bankens udvikling, ligesom det er eksempler på, at banken forsøger at levere værdi til aktionærer, kunder og samfund.

Balance, kapital og udbytte

GrønlandsBANKENS kapitalbelastende del af forretningen og særligt udlån og garantier steg tilfredsstillende igen i 2019. Vi ser fortsat muligheder for, at den forretningsmæssige vækst vil være mærkbar i de kommende år, hvilket kræver fokus på bankens kapital.

Som SIFI-udpeget pengeinstitutsiden 2017 har dette betydet, at bankens ledelse løbende vurderer kapitalstrukturen. Her er hensynet til myndighedernes forventninger til, hvordan et pengeinstitut skal være kapitaliseret nu og i fremtiden væsentligt. Derudover er der behovet for at have kapitalmæssige muskler til at kunne deltage i kreditgivning i Grønland og hensynet til at sikre, at banken opleves som en robust del af sektoren.

Banken er endnu ikke pålagt et NEP-krav (nedskrivningsegnete passiver) og der er dermed fortsat usikkerhed om de endelige kapitalkrav. Kapitalgrundlaget vurderes dog robust. Derfor indstilles et udbytte på kr. 30 pr. aktie og banken har herefter en solvensprocent på 22,5, mod 22,7 i 2018. Solvensbehovet er gennem året øget til 11,9%, til dels med baggrund i forventede præciseringer og påbud fra Finanstilsynets inspektion. Bankens evne til at generere overskud betyder, at banken kan forøge kernekapitalen i de kommende år, hvis det vurderes hensigtsmæssigt. Men det er også relevant at afsøge mulighederne for alternative kapitalinstrumenter, hvilket banken da også gør i disse måneder. Med udbyttet på 30 kr. pr. aktie fastholder banken en af de højeste udbytteprocenter i sektoren.

Udviklingen i 2020

Den økonomiske udvikling i Grønland var stærk i 2019 og forventes også på et højt niveau i 2020. På lidt længere sigt må der forventes aktivitet, som følge af lufthavnsbyggerier. I GrønlandsBANKEN ser vi gode muligheder for udvikling af den traditionelle bankforretning og samtidig øge effektiviteten i 2020 og de kommende år.

Banken vil naturligvis være udfordret af det fortsat lave renteniveau og stigende compliance-omkostninger. Hertil vil politiske beslutninger kunne ændre på rammevilkårene i Grønland og i sektoren. Den sædvanlige usikkerhed om kapitalmarkederne påvirker bankens kursreguleringer. Tab og nedskrivninger forventer vi dog fortsat på et lavt niveau. Bankens forventning til årets resultat før skat er herefter kr. 120-140 mio.

Nuuk, den 27. februar 2020

Martin Birkmose Kviesgaard,
Bankdirektør

Det grønlandske samfund og økonomien

Det går fortsat godt for økonomien

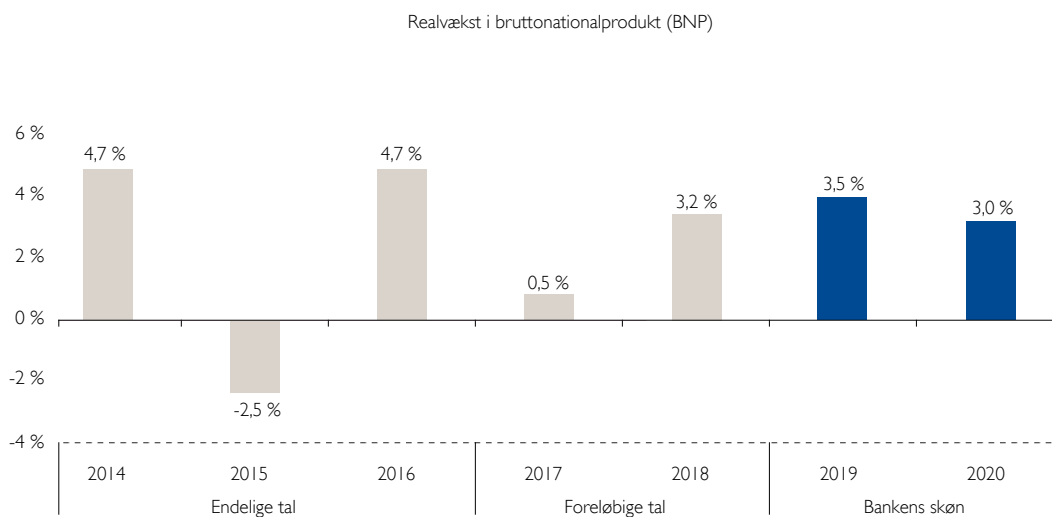
Den grønlandske økonomi har i flere år været præget af højkonjunktur med høje, positive vækstrater i bruttonationalproduktet (BNP). Foreløbige tal for 2017 og 2018 viser, at væksten kortvarigt bremsede op i 2017, men allerede i 2018 voksede BNP med en vækst på 3,2%. GrønlandsBANKEN vurderer, at væksten fortsatte i 2019 og vil fortsætte ind i 2020 med høje vækstrater på op imod 3,5% i 2019 og ca. 3,0% i 2020, jf. Figur 1.

På trods af den usikkerhed, der er om foreløbige og skønnede tal, og at der løbende fra Grønlands Statistiks side revideres i opgørelsen af BNP, står billedet af en relativt høj vækst tydeligt frem.

Det er usædvanligt med så høj vækst i flere på hinanden følgende år og særligt når der tages hensyn til, at bloktilskuddet fra den danske stat, der er en betydelig faktor i Grønlandsk økonomi, ligger fast.

Væksten i 2019 var drevet af stigende privat forbrug og eksport af fisk. Eksporten af fisk forventes at forblive på et stabilt niveau i 2020, hvilket dækker over at rejkevoten er hævet for 2020, mens priserne forventes lavere. Væksten i 2020 vil dermed hovedsageligt være drevet af de store infrastrukturinvesteringer i bl.a. nye lufthavne og en fortsat generel høj byggeriaktivitet bl.a. med nye boliger og projekter baseret på de kommende infrastruktur-muligheder.

Figur 1. Den økonomiske udvikling

Note: Figuren viser realvæksten i bruttonationalproduktet (BNP), som er et mål for værdiskabelsen i Grønland. Realvæksten i BNP tager ikke højde for indkomster og overførsler til og fra udlandet og ændringer i købekraften fra eksempelvis stigende eksportpriser ift. importpriserne.

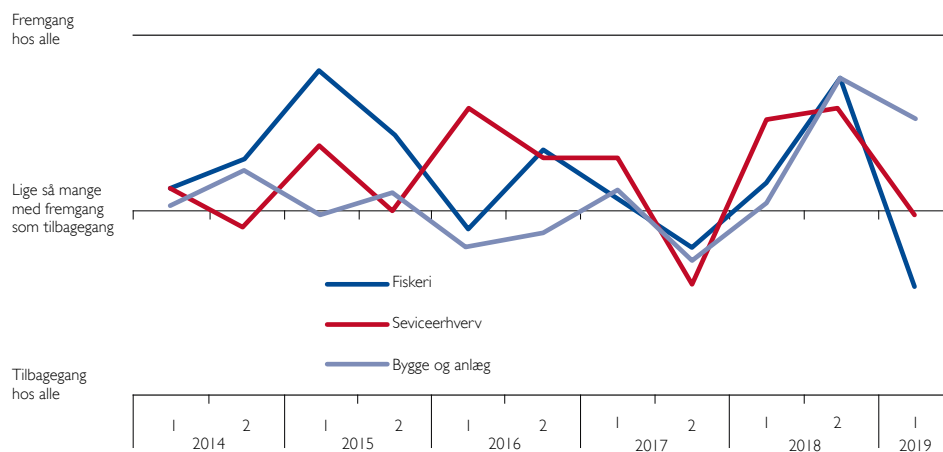
Kilde: Grønlands Statistik, Økonomisk Råd og Danmarks Nationalbank på baggrund af Økonomisk Råd.

Økonomisk Råd skønnede i september 2019 væksten for 2019 til 2,2% og GrønlandsBANKEN har også selv i løbet af 2019 haft en forventning om en lavere vækst. Økonomisk Råd vurderede i september, at væksten i fiskeriet ikke kunne fortsætte på samme niveau som i 2018. Nyere data fra Grønlands Statistik viser imidlertid, at værdien af fiskerieksperten steg i 2019 i forhold til 2018, hvilket er den primære forklaring på GrønlandsBANKENS højere vurdering af BNP-udviklingen i 2019.

Højkonjunktoren afspejler sig også i virksomhedernes vurdering af udviklingen i 2019. Dette var især gældende for virksomheder i bygge- og anlægsbranchen, hvor virksomhederne havde højere forventninger til 2019, sammenholdt med 2018, jf. Figur 2. Blandt virksomhederne i serviceerhverv var forventningerne til 2019 igen høje, mens der blandt fiskerivirksomhederne, som vanligt, var lavere forventninger til 1. halvår end 2. halvår: De lavere forventninger til 1. halvår skyldes i høj grad sæsonudsving i fiskeriet, hvor eksportværdien sædvanligvis er højere i 2. halvår.

Figur 2. Grønlandske virksomheders vurdering af konjunktursituationen

Note: På baggrund af et spørgeskema udsendt til ca. 350 virksomheder vurderes konjunktursituationen i Grønland hvert halve år. En positiv indikatorværdi betyder, at flere af de adspurgte virksomheder har peget på fremgang end på tilbagegang i indeværende og kommende halvår. Indikatoren fortæller ikke noget om, hvor stor fremgangen var, men et større tal betyder, at en fremgang var mere sandsynlig. Indikatoren er beregnet som et gennemsnit af nettotalene for spørgsmålene om virksomhedernes 'realiseret omsætning', 'forventet omsætning' og 'investeringsplaner'. Nettotallet angiver forskellen mellem procenttallene for svarene 'større' og 'mindre'. I beregningen vægtes virksomhederne efter deres størrelse målt på beskæftigelsen, og virksomhederne bedes tage højde for sædvanlige sæsonudsving i deres besvarelser.

Kilde: Copenhagen Economics' konjunkturindikator.

Det grønlandske samfund og økonomien

Højkonjunktoren afspejles ligeledes i de offentlige finanser, hvor der i 2017 og 2018 var betydelige overskud på DA-saldoen. I 2020 budgetteres der også med et mindre overskud på DA-saldoen på knap 50 mio. kr., jf. Tabel 1.

Budgetloven, der siger, at de offentlige finanser skal udvise balance eller overskud over en fireårig periode, overholdes i finansloven for 2020, men kun med et spinkelt overskud. I en højkonjunktur bør indtægterne dog væsentligt overstige udgifterne.

Det budgetterede overskud på 0,3 mio. kr. for de kommende fire år er i samme størrelsesorden som de foregående fire år, hvor der blev budgetteret med et mindre underskud på 16,7 mio. kr. På grund af højkonjunktoren og særligt det gunstige fiskeri, blev underskuddet i 2016-2018 imidlertid vendt til et betydeligt overskud på hele 413,8 mio. kr.

En finanslov og budget for de kommende år, som blot balancerer, er overraskende og må give anledning til en vis bekymring. De meget store overskud i de foregående år kom fra stigende fiskerifgifter. Det forhøjede indtægtsniveau fra 2016-2018 er imidlertid allerede i væsentlig grad indregnet i budgettet for de næste fire år.

Det forekommer ikke sandsynligt, at fiskeriet kan levere endnu mere over de næste fire år og dermed er der tegn på, at landskassen er gjort afhængig af meget høje fiskerifgifter og højkonjunktur.

Det spinkle overskud i de kommende fire år skal desuden ses i lyset af, at der eksempelvis ikke budgetteres med betydelige investeringer i fx et løft af folkeskolen eller socialområdet. Havde årsagen til det beskedne overskud været langsigtede investeringer på eksempelvis disse områder, ville det ikke skabe grundlag for samme bekymring.

På længere sigt står Grønland fortsat overfor to udfordringer: For det første udgør bloktilskuddet fra Danmark fortsat en betydelig del af de samlede offentlige indtægter, men andelen er dog faldende. I 2018 udgjorde overførsler fra den danske stat gennem bloktilskuddet og refusioner, 26% af det grønlandske BNP. Dette er et fald på 12%-point i forhold til 2003 og dermed er økonomien vokset ganske meget. Fastfrysningen af bloktilskuddet betyder dog, at en stor del af de offentlige indtægter ikke stiger i takt med resten af økonomien, og dermed også udgifterne, hvilket er en udfordring for den finanspolitiske holdbarhed.

Tabel 1. Selvstyrets DA-saldo

Mio. kr., årets priser	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2016-2019	2020-2023
Budgetteret DA-saldo	-56,8	+21,7	+11,2	+7,2	+49,6	-22,9	-10,4	-16,0	-16,7	+0,3
Faktisk DA-resultat	+50,8	+230,3	+132,7	-	-	-	-	-	+421,0	
Forskel	+107,6	+208,6	+121,5						+437,7	

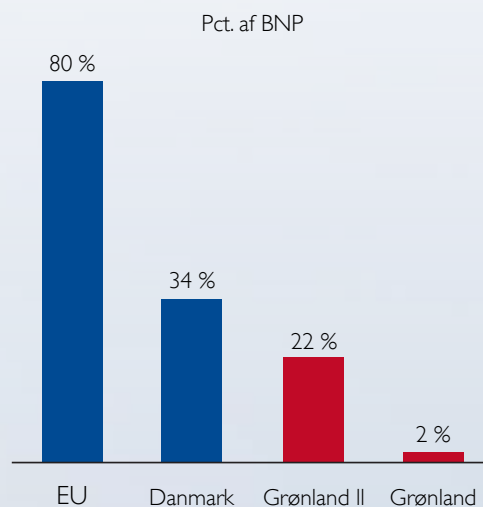
Note: Et minus angiver et underskud. For Selvstyret er 2016-2018 realiserede tal, mens 2019-2020 er vedtaget for året, og 2021-2023 er budgetoverslag.

Kilde: Finansloven for 2020.

For det andet stiger andelen af ældre i Grønland, ligesom i mange andre lande, og på trods af en stigende alderspensjonsalder vil store generationer gå på pension i løbet af de kommende år. Samtidig er de yngre generationer mindre. Der bliver derfor færre til at forsørge flere. Dette skaber en yderligere udfordring for den finanspolitiske holdbarhed, selvom den finanspolitiske udfordring på dette område reelt er mindre end i ex. de fleste EU-lande. I lyset af det gradvise fald i antallet af unge er det dog af helt afgørende betydning, at flere kommer i gang med uddannelse og beskæftigelse.

Der er dermed nogen usikkerhed om den finanspolitiske holdbarhed. Det offentlige gælds niveau er til gengæld lavt, jf. Figur 3. Ved udgangen af 2018 var den rentebærende nettogæld ca. 22% af BNP, inkl. gæld i offentligt ejede selskaber. Til sammenligning var den danske ØMU-gæld (et nogenlunde sammenligneligt gælds mål) ca. 34% af BNP ved udgangen af 2018.¹ Da der ikke er udsigt til, at holdbarhedsproblemet vil stige mere i Grønland end i Danmark og EU som helhed, er det grønlandske udgangspunkt relativt bedre, selvom gælds niveauet vil stige de kommende år bl.a. på baggrund af de store infrastrukturinvesteringer. Udfordringerne for den finanspolitiske holdbarhed giver dog et behov for prioriteringer, reformer og etablering af nye samarbejdsformer, hvor fx den private sektor overtager opgaver, der tidligere er blevet løst af den offentlige sektor:

Figur 3. Offentlig bruttogæld i 2019

Note: "Grønland" dækker over Selvstyrets og kommunernes konsoliderede rentebærende bruttogæld som andel af BNP. "Grønland II" medregner tillige den konsoliderede rentebærende bruttogæld hos selvstyrejede aktieselskaber.

Kilde: Selvstyrets Finanslovsforslag for 2020, Grønlands Statistik og Eurostat.

¹ Danmark Nationalbank (2019), Grønlands Økonomi: Stærk fremgang, men reformer er nødvendige.

Det grønlandske samfund og økonomien

Arbejdsmarkedet

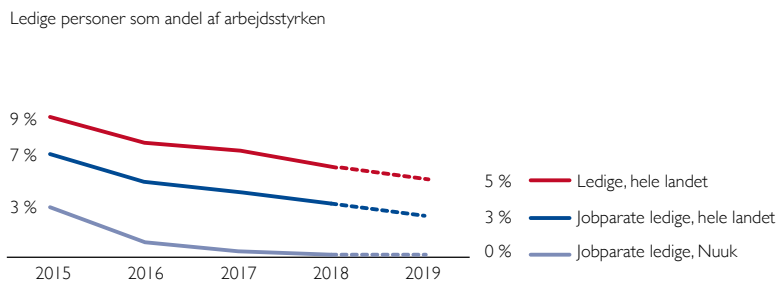
Grønland oplever fortsat stor efterspørgsel efter arbejdskraft. I de seneste år er beskæftigelsen steget, og ledigheden er faldet markant. I 2019 udgjorde andelen af jobparate ledige kun ca. 3% af den samlede arbejdsstyrke, jf. Figur 4. Samtidig med den lave ledighed oplever vi, paradoksalt nok, at en fjerdedel af befolkningen i den erhvervsaktive alder står udenfor arbejdsmarkedet.²

Ledigheden har været faldende under den nuværende højkonjunktur. Der er dog store regionale forskelle. I 2018 var ledighedsprocenten lavest i Ilulissat på 2,9% og højest i Tasiilaq på 21,1%.³ Samtidig er der store geografiske forskelle i, hvor der er ledige jobs. 70% af alle ledige jobs er på nuværende tidspunkt i Nuuk, og 90% af alle ledige jobs er tilgængelige i blot tre områder; Nuuk, Sisimiut og ved Pituffik, Thule Air Base.⁴ Disse store regionale forskelle i ledighed og tilgængelige jobs tegner et billede af et fortsat opdelt arbejdsmarked med lav mobilitet.

Med stigende økonomisk aktivitet i de kommende år og bl.a. en turismeindustri, der i høj grad bygger på sæsonarbejde, vil virksomhedernes mangel på arbejdskraft formentlig kun blive mere udtalt. Det skaber en risiko for flaskehalse og et opadgående pres på lønninger og priser, der i sidste ende kan blive en bremse på den økonomiske vækst.

For at lette virksomhedernes mangel på arbejdskraft skal arbejdsstyrken dog besidde de kompetencer, der efterspørges. På suli.gl er der stor efterspørgsel efter arbejdskraft inden for kontor og administration, håndværk og byggeri, samt undervisning og pædagogik. Der er med andre ord et betydeligt behov for faglært arbejdskraft. For at matche virksomhedernes efterspørgsel efter faglært arbejdskraft er der derfor behov for, at flere unge tager en uddannelse og at flere ufaglærte bliver omskolet og opkvalificeret. Der bør i de kommende år især være fokus på at reducere ungemålgruppen ved at få flere unge til at gennemføre en erhvervskompetencegivende uddannelse. Dette afspejles også i Nalakkersuisuts "Uddannelsesplan II" fra 2019, vis fokus netop er, at flere unge skal gennemføre en erhvervsuddannelse.

Figur 4. Ledighed

Note: Antal ledige er antal arbejdssøgende fratrukket ikke-fastboende og personer, der kommer i arbejde indenfor samme måned, de registreres som arbejdssøgende i. Antallet af jobparate ledige findes ved at vægte antal ledige med andelen af arbejdssøgende, der vurderes jobparate (falder i matchgruppe 1) af det lokale arbejdsmarkedskontor. Bemærk, at matchgrupperingen på tværs af kommunerne ikke er ens, og fx i Kommuneqarfik Sermersooq bliver arbejdssøgende relativt hurtigere grupperet som matchgruppe 2 ledige. Derfor kan ledigheden i Nuuk fremgå 'kunstigt' lavt sammenlignet med landsgennemsnittet. I 2019 er antallet af ledige estimeret ved at fastholde andelen af ledige af registrerede arbejdssøgende i 2018. Ledigheden i 2019 er målt i forhold til arbejdsstyrken i 2018, da nyeste data er fra 2018.

Kilde: Copenhagen Economics baseret på Grønlands Statistik.

2. Personer under uddannelse er inkluderet i Grønlands Statistiks opgørelse over personer udenfor arbejdsmarkedet.
3. Ledighedsprocenten følger Grønlands Statistiks definition af ledige og inkluderer dermed personer, som ikke umiddelbart er arbejdsmarkedsparate. Opgørelsen inkluderer både byer og bygder.
4. Opgørelsen over ledige jobs stammer fra suli.gl d. 8. januar 2020.

Flere i uddannelse og varig selvforsørgelse er også fremhævet i Holdbarheds- og Vækstplanen fra 2016, som en måde at imødekomme det finanspolitiske holdbarhedsproblem. Holdbarheds- og Vækstplanen viste, at den offentlige sektor vil have et varigt årligt underskud på 1 mia. kr. fra og med 2030, hvis der ikke gennemføres reformer. Planen vurderer, at modernisering af den offentlige sektor kan skabe besparelser for 650 mio. kr., mens de resterende 350 mio. kr. bl.a. skal sikres gennem en reduktion af ungemålgruppen fra 34% i 2017 til 25% i 2024.⁵

En reduktion i ungemålgruppen og antallet af modtagere af offentlig hjælp styrker de offentlige finanser, fordi det giver færre udbetalinger af offentlig hjælp og flere skatteindtægter. Eksempelvis har Økonomisk Råd opgjort, at de offentlige finanser styrkes med 120.000 kr. årligt, hver gang én person flyttes fra offentlig hjælp til arbejde med lønindkomst svarende til SIK mindsteløn.⁶

På kort sigt bliver arbejdsudbuddet dog ikke større ved at få flere til at gennemføre en uddannelse. For at lette presset på arbejdsmarkedet og imødekomme virksomhedernes mangel på arbejdskraft her og nu, kan man gøre virksomhedernes adgang til udefrakommende arbejdskraft nemmere. Udefrakommende arbejdskraft kan fungere som 'stødpude' for konjunkturudsving og have en positiv betydning for økonomien. Canada og Færøerne er eksempler på lande, der har positive erfaringer med at lette presset på arbejdsmarkedet med udefrakommende arbejdskraft, se også Boks I.

Fra politisk side er der fokus på om en model inspireret af den færøske kan medvirke til at løfte beskæftigelsesområdet på kort sigt. For at løse udfordringerne på arbejdsmarkedet på langt sigt er der behov for både beskæftigelsesrettede indsatser og indsatser på uddannelsesområdet, som eksempelvis Uddannelsesplan II.

Det er desuden vigtigt at sikre en overordnet sammenhæng mellem sektorområder for at reducere ungedigheden. Det kræver samarbejde på tværs af arbejdsmarkeds-, uddannelses-, bolig- og socialområdet i partnerskaber mellem ansvarlige departementer, kommuner og erhvervslivet.

5. Tiltag som eksempelvis betalingssystemet Ilanngaassivik er et konkret skridt på vejen, men flere konkrete prioriteringer og tiltag vil være nødvendige, hvis de meget betydelige besparelser skal være realistisk opnåelige. FL2020 lægger op til at gennemføre af udgiftsanalyser og implementere fælles opgaveløsninger, men de konkrete udmøntninger er fortsat udestående.

6. Økonomisk Råd (2019), Grønlands Økonomi.

Boks I

Erfaringer med brug af udefrakommende arbejdskraft

Færøerne

Når arbejdsløsheden på Færøerne er lav, kan EU-borgere søge om opholds- og arbejdstilladelse gennem en særlig EU-ordning. EU-ordningen bliver også kaldt for fast-track ordningen.

Når arbejdsløsheden er lavere end 3,5% bliver sagsbehandlingstiden for opholds- og arbejdstilladelser reduceret markant fra ca. 3 måneder til 0-10 dage. Med ordningen kan EU-borgeren påbegynde arbejdet dagen efter ansættelsesforholdet med en forhåndsgodkendt færøsk virksomhed er anmeldt til Styrelsen for International og Rekruttering og Integration (SIRI) i Danmark

Den færøske arbejdsløshed har været lavere end 3,5% siden 2015, og i samme periode er andelen af ikke-skandinaviske EU-borgere på det færøske arbejdsmarked steget med 66%, hvormed den færøske mangel på arbejdskraft er blevet afhjulpet.

Canada

I atlantisk Canada har man gennem mange år oplevet en stigende mangel på arbejdskraft, fordi store generationer går på pension og mange unge personer fraflytter området. Denne affolkning af området førte til lanceringen af strategien 'Atlantic Growth Strategy' i juli 2016.

Et af strategiens fokusområder er at øge arbejdsstyrkens størrelse ved at tiltrække flere udefrakommende. Dette er bl.a. gjort ved at reducere sagsbehandlingstiden for arbejdstilladelser og via samarbejder med erhvervslivet. I provinsen New Brunswick kan virksomheder fx få hjælp til finansiering af infrastruktur, hvis virksomheden har en plan for at øge arbejdsstyrken.

Siden strategien blev lanceret har regionen for første gang i mange år oplevet vækst og vendt afvikling til udvikling. På blot tre år er eksporten steget med 35%, og der er skabt 18.400 jobs mellem juli 2017 og december 2018.

Kilde: www.nyidanmark.dk, Atlantic Growth Strategy infographic <https://www.aoca-apeco.gc.ca/agssca/eng/infographic-ags-en.html> og "21 søndag" sendt på DR d. 5. januar 2020.

Det grønlandske samfund og økonomien

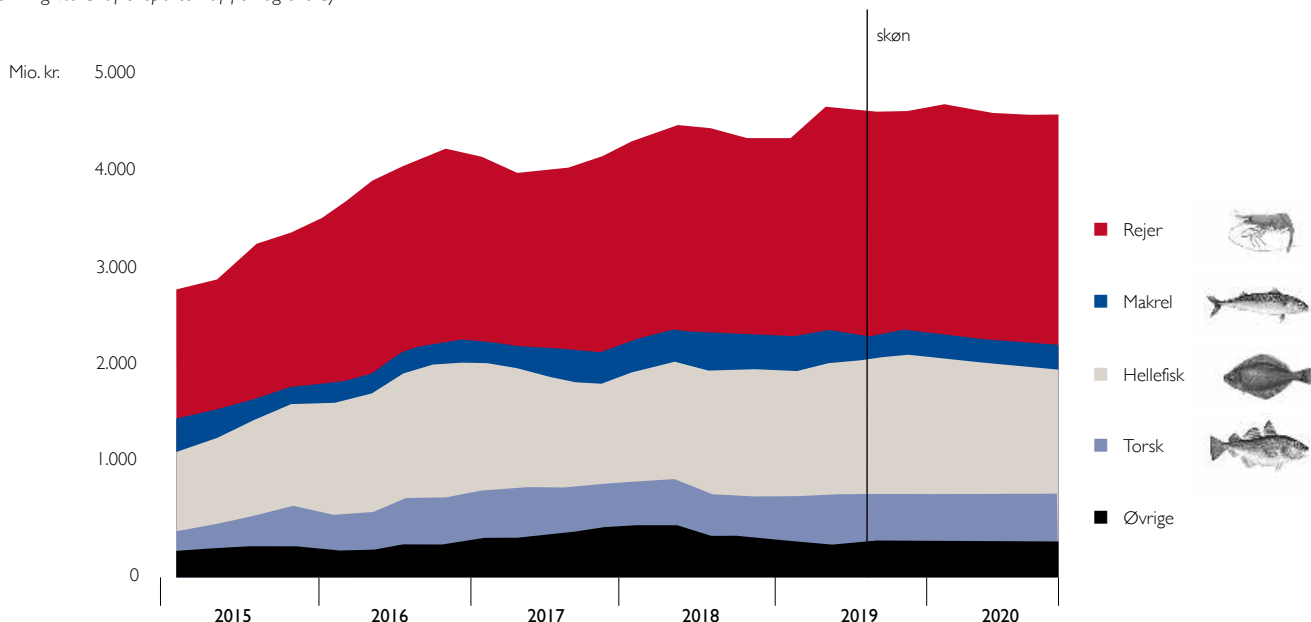
Fiskeriet

Det går fortsat økonomisk godt for landets største eksporterhverv. Eksportværdien af rejer og fisk steg med omkring 6,5% fra 2018 til 2019, og eksportværdien er dermed steget for fjerde år i træk, jf. Figur 5. Stigningen i 2019 er drevet af både stigninger i mængder og priser på torsk, rejer og hellefisk, men der har dog været et fald i især rejepriiserne i 2. halvår 2019.

I 2020 er rejekvoten for Vestgrønland fastsat til 110.000 tons, hvilket udgør en stigning på 5% i forhold til 2019. Kvotestigningen følger den biologiske rådgivning for rejer. Omvendt er kvoterne for torsk og indenskærs hellefisk fastholdt i 2020 på et markant højere niveau end den biologiske rådgivning. Kvoten for indenskærs hellefiskeri for 2019 var fastsat til 26.137 tons, hvilket var 60% højere end den

Kvoter over den biologiske rådgivning gennem længere tid og en betydelig stigning i licenser i jollefiskeriet danner ikke grundlag for et bæredygtigt fiskeri – hverken biologisk eller økonomisk. Det kan allerede nu konstateres, at der ikke er fisk nok til, at alle fiskere kan få en tilstrækkelig økonomi i fiskeriet. Samtidig har de små fiskere vanskeligt ved at honorere gængse krav til ex. bankfinansiering, såsom løbende dokumentation, valide regnskaber og en dokumenteret stabil drift. Kombinationen af meget ustabile og ikke-bæredygtige rammevilkår og krav til administrativ professionalisme betyder samlet set, at jollefiskeriet reelt ikke imødekommer de krav der forventes for ex. at kunne opnå bankfinansiering. Det kommer i GrønlandsBANKEN bl.a. til udtryk i væsentligt højere niveau for kredittab i dette erhverv end i alle andre erhvervsgrøner.

Figur 5. Årlig værdi af eksporten af fisk og skaldyr

Note: Grønlands Statistik har fra og med 2019 ændret opgørelsesprincip for værdien af eksport. Data fra Grønlands Statistik før 2019 er derfor ikke direkte sammenligneligt med data efter 2019. Grønlands Statistik har offentliggjort en beskrivelse af denne ændring. Heraf fremgår det, at priserne med den nye opgørelsesmetode overordnet set er 42% højere i 2015, 31% højere i 2016, 26% højere i 2017 og 23% højere i 2018 i forhold til det tidligere opgjorte. I denne figur er alle priser blevet korrigeret med disse faktorer, for at gøre data sammenligneligt igen. Figuren viser summen over de seneste 4 kvartaler målt i løbende priser. For rejer er skønnet for 4. kvartal baseret på et fald i prisen på 10% i forhold til 3. kvartal 2019, og en mængdemæssig ændring på -1% i forhold til samme kvartal året før. For 2020 er skønnet på rejer baseret på fald i prisen på 5% i forhold til 3. kvartal 2019 samt en mængdemæssig ændring på +5% i forhold til samme kvartal året før. For hellefisk er skønnet baseret på fastholdte priser, og en mængdemæssig ændring i 4. kvartal 2019 på +6% i forhold til samme kvartal året før, og en ændring i mængden på -8% i 2020 i forhold til 2019. For torsk, makrel og øvrige arter er skønnet baseret på en forventning om fastholdte mængder og priser i forhold til samme kvartal året før.

Kilde: Grønlands Statistik og egne skøn.

biologiske rådgivning. I efteråret og vinteren 2019 blev kvoterne for indenskærs hellefisk hævet yderligere.⁷ Ved udgangen af 2019 var kvoten dermed 81% højere end den biologiske rådgivning. For indenskærs torskefiskeri er den biologiske rådgivning faldet betydeligt med knap 9.000 tons til 5.537 tons i 2020. Med en uændret kvote på indenskærs torskefiskeri på 30.000 tons er kvoten næsten seks gange så høj som den biologiske rådgivning.

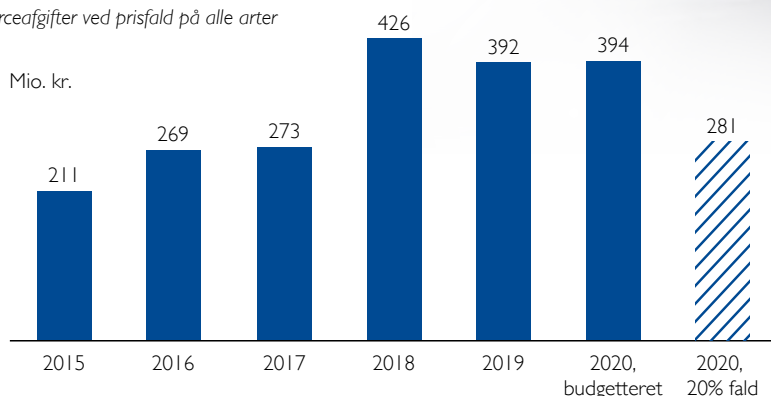
Krav til bæredygtighed betød i 2019, at banken i praksis har stoppet finansiering af investeringer eller udskiftning af materiel til jollefiskeriet, selvom der tages hensyn til fiskere, som allerede er "fastlåst" i investeringer i fiskeriet, men som rammes af den ikke-bæredygtige forvaltning. Med det fokus, der er på miljømæssig bæredygtighed i finansiering og investering sætter det både krav til Grønland og GrønlandsBANKENS forretning.

7. Kvoten for Disko Bugt blev i efteråret 2019 hævet med 2.400 tons og i december 2019 hævet med yderligere 500 tons til i alt 11.080 tons. Kvoten for Uummannaq blev ligeledes hævet med 400 tons til 9.900 tons i efteråret 2019.

Det igangværende kollaps i særligt det indenskærs hellefisk-fiskeri har allerede nu betydning for de deltagende fiskere og familier. Tidligere velkonsoliderede fiskere, som har investeret i kvoter og fartøjer over 6 m oplever, at kvoter og fartøjer mister betydelig værdi med risiko for økonomisk kollaps til følge. Det samme gælder jollefiskere, der i stigende omfang har vanskeligt ved at opretholde en tilstrækkelig økonomi.

Figur 6. Ændring i provenu fra ressourceafgifter ved prisfald på alle arter

Note: Økonomisk Råd har beregnet effekten på indtægterne fra ressourceafgifter ved et fald på 20% i priserne på alle arter i fiskeriet med udgangspunkt i gennemsnitspriserne i 2018 og fastholdte fangstmængder fra 2018. Beregningen er baseret på reglerne for ressourceafgifter i 2019.

Kilde: Finanslov for 2017, 2018, 2019 og 2020 og Økonomisk Råd (2019).

En konsekvens af et vigende fiskeri vil være, at fiskere vil være nødsaget til at finde jobs på større fartøjer i andre fiskeri-komponenter eller i andre erhverv. Det er derfor allerede nu nødvendigt at skabe nye muligheder på tværs af kommuner og erhvervsliv, så disse jollefiskere ikke i stedet havner i længerevarende ledighed.

Udviklingen i fiskeriet har, som tidligere nævnt, stor betydning for de offentlige indtægter gennem ressourceafgifter og indkomst- og selskabsskatter. I 2018 og 2019 var indtægterne fra ressourceafgifter på hhv. 426 mio. kr. og 392 mio. kr., jf. Figur 6. Økonomisk Råd har vist, at hvis priserne på alle arter falder med 20%, vil indtægterne fra ressourceafgifterne falde med 113 mio. kr., og indtægterne fra indkomst- og selskabsskat vil falde med 119 mio. kr.⁸ De offentlige indtægter vil dermed i alt reduceres direkte med 232 mio. kr. ved et prisfald på 20%. I tillæg vil de offentlige finanser reduceres yderligere grundet lavere aktivitet andre steder i økonomien. I dette scenarie vil budgetloven ikke længere være overholdt.⁹ Det balancerede budget i de kommende fire år er derfor meget sårbart overfor en negativ udvikling i fiskeriet.

Bæredygtig udnyttelse af fiskeressourcen er et centralt emne for Fiskerikommissionen, som blev nedsat i februar 2019. Fiskerikommissionens opgave er at komme med anbefalinger til en fiskerilov og andre relevante tiltag, der påvirker fiskerisektorens udviklingsmuligheder positivt og sikrer, at samfundet får mest mulig gavn

af fiskerierhvervet og havets ressourcer. Som overordnet mål i kommissionen er, at Fiskerikommissionen skal arbejde inden for rammerne af "størst muligt langsigtede samfundsøkonomiske udbytte af fiskeriet på et bæredygtigt grundlag".¹⁰ På den baggrund har kommissionen allerede nu fastlagt, at biologisk bæredygtighed skal være fundament for fiskeriforvaltningen.¹¹

Fiskerikommissionens arbejde forsætter i 2020, og den endelige betænkning forventes at være afgivet medio 2020. Kommissionen har dog allerede skabt fokus på, at der er behov for at videreudvikle modeller for samarbejde mellem forskere, brugere og forvaltere af fiskeressourcen for at sikre et fremtidigt bæredygtigt fiskeri. Det er GrønlandsBANKEN enig i. I det hele taget vurderer GrønlandsBANKEN, at stabile rammer for fiskeriet i årene fremover er et grundvilkår for, at fiskeriet fortsat kan udvikles og bidrage til samfundet i samme omfang som tidligere.

Det sætter samtidig fokus på at finde fælles fodfæste blandt store som små aktører. Yderligere og udbyggede partnerskaber og kommercielle samarbejder mellem store og små fiskere kan måske være veje til at opnå en både højere grad af professionalisme og højere værdi i fiskeriet. Eksempelvis kunne man afsøge muligheder for mere samarbejde i andelslignende konstellationer, hvor små fiskere sammen stifter selskaber, der bliver drevet professionelt, og som dermed gør det nemmere for fiskerne at opnå eksempelvis bankfinansiering.

8. Økonomisk Råd (2019) beskriver, at et prisfald på 20% ikke er et ekstremt tilfælde, og at man pga. usikkerheder bør undersøge effekten af prisvariationer, selvom der på nuværende tidspunkt ikke er udsigt til et sådant prisfald.

9. Økonomisk Råd (2019), Grønlands økonomi 2019.

10. / / 1. Fiskerikommissionen (2019), Vores fisk – vores velfærd, debatoplæg fra november 2019.

Det grønlandske samfund og økonomien

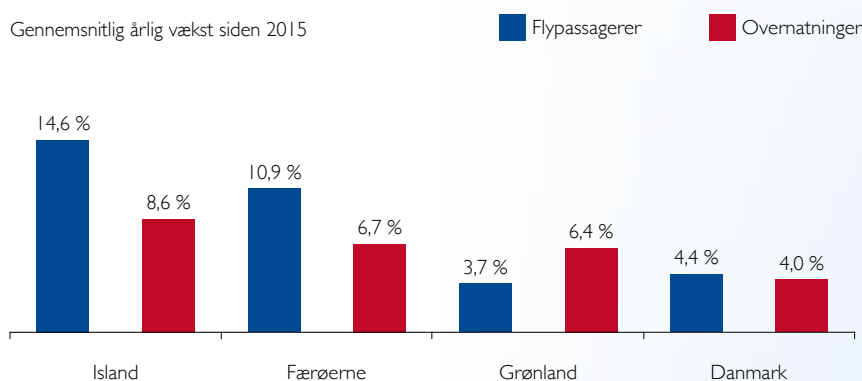
Turisme og lufthavnsprojekterne

Der er fortsat vækst i turismen. Antallet af hotelovernatninger var i turistsæsonen 2019 på det højeste niveau siden 2014.¹² Antallet af flypassagerer faldt dog samtidig for første gang siden 2014, og den årlige vækst i antallet af flypassagerer er også det laveste sammenlignet med Island, Færøerne og Danmark, jf. Figur 7.

Overordnet set går det godt for den grønlandske turisme, men sammenlignet med islandske og færøske vækstrater bliver det tydeligt, at der fortsat er et stort vækstpotentiale. De store lufthavnsinvesteringer kan være med til at indfri dette potentiale, hvis det bliver både billigere og nemmere at flyve til Grønland. Samtidig er det værd at bemærke, at de tre lande der sammenlignes med alle har en turiststruktur præget af innovation og konkurrence.

For det første kan den stigende interesse for bæredygtighed begrænse turismen til Grønland. Det kan begrænse turismeudviklingen ved, at turister ikke ønsker at besøge Grønland fordi vores samfund ikke er grønt nok i fx den måde, vi håndterer affald, spildevand eller forvalter de levende ressourcer, eller på grund af flyskam. Med flyskam er der sat fokus på de negative effekter for klimaet ved flyrejser. Det betyder også, at der er et oplagt behov for fokus på Grønlands "miljøprofil" og behov for helhedstænkning på tværs af flere erhvervs og samfundsområder. Risikoen er at den ønskede massive investering i turisme risikerer en svær tid hvis turister fravælger Grønland. Grønland må i denne sammenhæng forvente at blive målt på en ny og hård skala i.f.t. ansvarlighed i forhold til miljøet. GrønlandsBANKEN vurderer, at det er væsentligt, at der tages hånd om disse bæredygtighedsproblematikker inden investeringerne for alvor sætter ind.

Figur 7. Vækst i turisme

Note: Figuren viser den gennemsnitlige årlige vækst i antallet af flypassagerer på internationale ruter og antallet af overnatninger af udlændinge fra turistsæsonen 2015 til turistsæsonen 2019. Turistsæsonen 2019 opgøres her som 1. oktober 2018 til 30. september 2019. For Færøerne er flypassagervæksten dog opgjort fra året 2015 til året 2018.

Kilde: Islands Statistik, Færøernes Statistik, Grønlands Statistik og Danmarks Statistik.

Der er stor optimisme indenfor turismen i Grønland og når de nye lufthavne efter planen åbner i 2023, kan det medføre et niveauskifte i turismen. Dermed kan det være en driver for fremtidig økonomisk vækst. Der er dog faktorer, som kan begrænse turismens fremtidige vækst, og som man bør være opmærksom på:

For det andet vil stigningen i turismen også afhænge af det 'turisme-produkt', vi kan tilbyde turister, der kommer hertil. Det er ikke i sig selv nok at udvide landingsbanerne fordi turisterne, populært sagt, ikke kommer for at se en længere landingsbane.¹³

¹² Antal hotelovernatninger er opgjort som antallet af overnatninger af udlændinge i turistsæsonen fra 1. oktober 2018 til 30. september 2019.

¹³ Rambøll (2015), Turisme: Udvikling og vækst gennem ændret lufthavnsstruktur.

For at høste det fulde potentiale, som er estimeret til at være helt op til 1.000 ekstra arbejdspladser i 2040¹⁴, mener GrønlandsBANKEN, at det er nødvendigt at sammentænke indsatserne i forskellige sektorer og udarbejde en holistisk turismestrategi, der optimerer den samlede værdikæde for turisme. Det kræver, at vi indgår nye partnerskaber mellem Selvstyret, kommunerne og erhvervslivet – både i og udenfor Grønland.

Endelig bør man være opmærksom på vigtigheden af, at opførelsen og den fremtidig drift af de nye lufthavne bliver tænkt grundigt sammen. For det første skal lufthavnsafgifterne sættes på et konkurrencedygtigt niveau i forhold til at tiltrække rejsende.

For det andet skal man være opmærksom på det indtægtpotentiale, der udover selve flytrafikken, ligger i en lufthavn. I nordamerikanske og europæiske lufthavne stammer typisk omkring 40% af indtægterne i lufthavne fra såkaldte ikke-aeronautiske aktiviteter. Ikke-aeronautiske aktiviteter er fx detailhandlen og lejeindtægter fra arealer i lufthavnsområdet.¹⁵ Der er derfor et stort potentiale ved at sikre, at arealerne i de nye lufthavne er store nok til at skabe denne form for kommerciel aktivitet, når de står færdige og er klar til drift.

I det hele taget bør der sikres en incitamentsstruktur i driften af de nye lufthavne, der sigter mod en kosteffektiv drift og andre indtægtskilder end kun lufthavnsafgifter. Samtidig er det væsentligt at huske, at slutmålet er øget økonomisk aktivitet og arbejdspladser i det samlede erhvervsliv.

14. Copenhagen Economics (2014), *Liberalisering af Grønlands lufthavne*, ikke publiceret.

15. ICAO (2015), *State of Airport Economics*.

Det grønlandske samfund og økonomien

Råstoffer

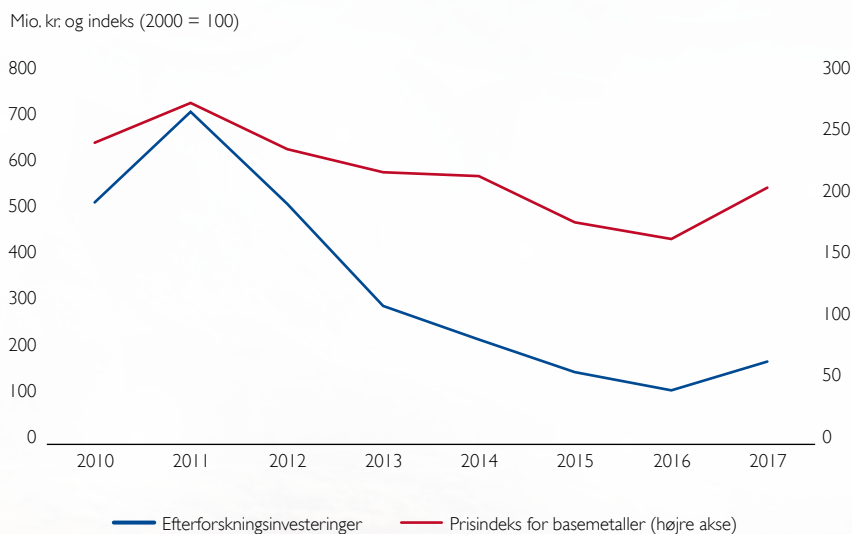
På råstofområdet er aktivitetsniveauet fortsat relativt lavt, men der er dog interessante efterforskningsaktiviteter i gang. Efterforskningsaktiviteterne har været faldende siden 2012, men fra 2016 begyndte aktiviteterne at stige igen, jf. Figur 8. Udsving i efterforskningsaktiviteter i Grønland er i væsentlig grad bestemt af udviklingen i globale mineralpriser og er dermed ikke alene udtryk for en særlig udvikling i Grønland. Da der samtidig er ganske få projekter i Grønland vil udsving i deres aktivitet også give relativt store udsving i den samlede aktivitet.

Fire konkrete projekter har indenfor de senere år opnået udnyttelsestilladelse i Grønland. Disse projekter tæller Greenland Ruby A/S (rubiner og safirer), Hudson Resources Inc. (anorthosit), Ironbark A/S (zink og bly) samt Nalunaq A/S (genåbning af den tidligere guldmine ved Nanortalik). Blandt projekterne er rubin- og safirminen i egentligt produktion. I november 2019 annoncerede Hudson Resources Inc. modtagelsen af den første kommercielle ordre på produktet Greenspar¹⁶, mens AEX Gold, selskabet bag Nalunaq A/S, gør sig forhåbninger om opstart af produktion i 2021.¹⁷ Ironbark A/S

afventer fortsat endelige godkendelser fra myndighederne.¹⁸ Der er dermed, selv for projekter, der har opnået udnyttelsestilladelse, lang vej til produktion og endnu længere til dokumenteret rentabel drift og et nødvendigt overskud til investorerne. Reelt vil der først være tale om et egentligt gennembrud for Grønland, som råstofnation, når det er påvist, at man profitabelt kan drive en mine.

I tillæg til de fire projekter med udnyttelsestilladelse er der en række mere modne efterforskningsprojekter i gang, eksempelvis Tanbreez Mining Greenland A/S og Greenland Minerals A/S' sjældne jordartsprojekter i Narsaq-området i Sydgrønland. Henset til den aktuelle, internationale interesse for sjældne jordartsressourcer udenfor Kina, må udviklingen af disse projekter i årene fremover ventes at nyde særlig bevågenhed. Selskabet Blue Jay, der efterforsker et ilmenitprojekt i Nordgrønland, indsendte i efteråret 2019 en ansøgning til råstofmyndigheden om udnyttelsestilladelse. Blue Jay samarbejder med det verdensomspændende mineselskab Rio Tinto, hvilket er et eksempel på et partnerskab, der potentielt kan være med til at skabe yderligere aktivitet på råstofområdet.

Figur 8. Efterforskningsinvesteringer på mineralområdet i Grønland

Note: Nyeste data er fra 2017. Opgørelsen af efterforskningsinvesteringer inkluderer en "overhead" på 50%.

Kilde: Grønlands Statistik, Råstofstyrelsen og World Bank's Commodity database.

16. <https://hudsonresourcesinc.com/hudson-resources-announces-the-first-greenspar-purchase-order-and-an-update-on-activities-at-the-white-mountain-anorthosite-mine/>

17. https://1008980f9-485f-4d30-be46-bfd82eb95370.filesusr.com/ugd/38daff_33bedd685fb44facb524108c969bc4aa.pdf

18. Ironbark Zinc Ltd. AEX Fondsårsmeddelelse af 30. December 2019: "Relinquishment of Greenland Exploration Licences."

Naalakkersuisut sendte i efteråret 2019 en ny mineralstrategi i høring. Med strategien ønsker Naalakkersuisut at skabe bedre og mere forudsigelige rammer for efterforsknings- og mineselskaber, så det bliver lettere at tiltrække udenlandske investeringer til Grønland. Strategiens indsatsområder, målsætninger og initiativer er hierarkisk opdelt med konkrete handlinger, som gør det let at følge op på strategien i løbet af strategiperioden, se Figur 9. Strategien kan dermed blive et konkret og praktisk styringsværktøj for råstofmyndigheden i årene fremover. Med mineralstrategien har Naalakkersuisut markeret stor lydhørhed over for erhvervet og en offensiv tilgang til at gøre råstoffer til et nyt betydeligt ben i Grønlands økonomi.

Tiltrækningen af udenlandske investeringer til Grønland er et kernefokus for Selvstyret, men enkelte parter kan ikke stå alene med ansvaret for udviklingen af et industriområde. Det er glædeligt at

den nye mineralstrategi rummer eksempler på et øget fokus på samarbejder mellem forskellige aktører for at løse udfordringer på råstofområdet. Ét af mineralstrategiens initiativer er eksempelvis at etablere lokale og internationale partnerskaber til kortlægning af geologien. Hvis efterforskningselskaberne på forhånd har god indsigt i geologien i et område, vil den økonomiske risiko ved efterforskning blive mindre og lysten til at investere i mineralefterforskning i Grønland alt andet lige blive større.

Allerede i juli 2019 har Departementet for Råstoffer sammen med US Department of State, US Naval Research Lab, US Geological Survey og Asiaq indsamlet geologiske data via overflyvninger af Grønland.¹⁹ Det er et spændende konkret eksempel på en ny udvikling i Grønland med indgåelsen af partnerskaber med en stor nation som fx USA.

Figur 9. Forslag til Grønlands Mineralstrategi 2019-2023

Note: Mineralstrategien blev sendt i offentlig høring i oktober 2019. Høringsfristen var 16. december 2019.

Kilde: Naalakkersuisut, Departementet for Råstoffer.

19. <https://govmin.gl/da/2019/11/2/19/luftbaarne-billeder-som-kort/>

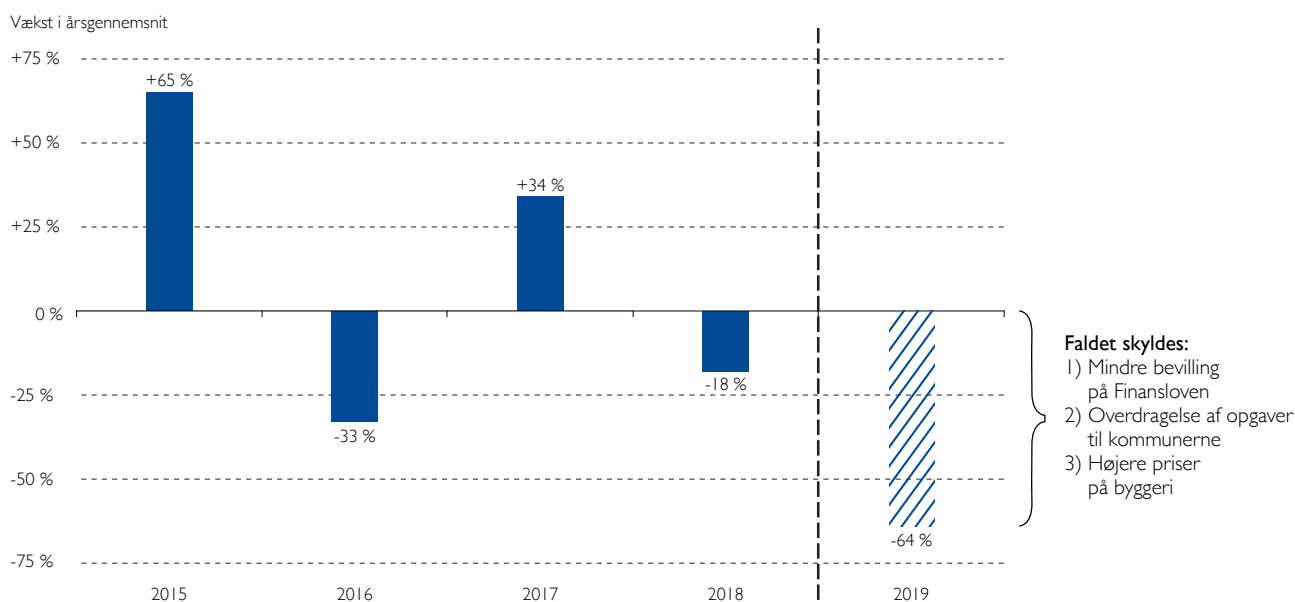
Det grønlandske samfund og økonomien

Byggeri og boliger

Der er i disse år stort fokus på og vækst i byggeriet. Denne vækst kan dog ikke ses i forbruget fra Anlægs- og Renoveringsfonden. I de første tre kvartaler af 2019 er forbruget skønmæssigt faldet med 64% i forhold til 2018, jf. Figur 10. Faldet i 2019 er imidlertid drevet af både tekniske ændringer i fonden samt et reelt fald i forbruget, og data før og efter 2019 er derfor ikke direkte sammenlignelige.

Lavere bevilling til fonden og overdragelse af opgaver fra Anlægs- og Renoveringsfonden til kommunerne betyder samlet set, at fonden er blevet mindre. Det medfører, at udviklingen i forbruget fra fonden i mindre grad kan benyttes som indikator for konjunkturudviklingen i byggeriet end tidligere. På trods af det kan en mere fleksibel fond imidlertid gøre det lettere fremover at bruge fonden til at udjævne konjunkturer. Fonden kan derfor potentielt benyttes som et konjunkturudjævrende redskab.

Figur 10. Forbrug fra Anlægs- og Renoveringsfonden

Note: Figuren viser den årlige udvikling i forbruget af forbrug fra Anlægs- og Renoveringsfonden i løbende priser. For 2019 er forbruget beregnet på baggrund af data til og med september 2019. Fra og med 2019 er flere opgaver blevet udliciteret til kommunerne, og derfor er data for 2019 ikke sammenligneligt med tidligere år.

Kilde: Grønlands Statistik og egne beregninger.

Faldet i forbruget fra Anlægs- og Renoveringsfonden skyldes primært tre faktorer, som desværre ikke kan adskilles fra hinanden i data. For det første er forbruget faldet, fordi bevillingerne til anlægsprojekter på Finansloven har været faldende de seneste par år.²⁰ For det andet er forbruget faldet, fordi kommunerne har overtaget en del byggeprojekter og -puljer, som tidligere lå i Anlægs- og Renoveringsfonden. Eksempelvis er Boligfinansieringspuljen blevet overdraget til kommunerne i 2019. For det tredje er forbruget faldet, fordi stigende priser på boligprojekter har medført, at der er blevet igangsat færre projekter i 2019.

Det kan være fornuftigt at igangsætte færre projekter, og dermed forbruge mindre fra Anlægs- og Renoveringsfonden, når priserne er høje. De høje priser på nuværende tidspunkt er tegn på, at efterspørgslen på byggeprojekter er høj blandt andet drevet af, at flere private investorer har kastet sig over byggeprojekter. De private investoreres tilstedeværelse er fx tydelig i Nuuk, men også i Ilulissat, hvor bl.a. det nye Hotel Ilulissat er et privat initiativ af lokale erhvervsfolk.²¹

I de kommende år forventes det, at flere private investorer vil starte byggeprojekter. Byudviklingen i Nuuk vil derudover i væsentligt omfang blive faciliteret af byudviklingselskabet Nuuk City Development (NCD).²² Befolkningstallet i Nuuk forventes fortsat at stige med mindst 200-300 indbyggere per år. Det lægger pres på et allerede presset boligmarked og pressede offentlige institutioner. For at imødekomme dette er NCD stiftet. Selskabet har til opgave at finansiere, udvikle, klargøre, byggemodne, anlægge og drive byudviklingen af Nuuk og den nye bydel Siorarsiorfik. Det første store projekt bliver anlæggelsen af ny byskole og institutioner, der var i licitation i 2019. Byggeriet påbegyndes i indeværende år.

Boligmarkedet i Nuuk har i de senere år udviklet sig markant. Der er et stigende antal private boligejere og der bygges og handles flere boliger. Fra 2018 til 2019 vurderer GrønlandsBANKEN, at der har været en markant prisstigning på særligt mindre ejerboliger i Nuuk. Prisstigninger i niveauet 10% på et år er drevet af flere forhold og både lav rente, højere importerede byggepriser og en stigende

20. Fx var bevillingen til anlægsområdet (hovedkonto 80-89) på Finansloven 667,7 mio. kr. i 2017. I 2020 er bevillingen faldet til 509,8 mio. kr.

21. <https://tntnuuk.gl/projekter/Hotel-Ilulissat>.

22. NCD er 100% ejet af Kommuneqarfiik Sermersooq.

efterspørgsel har presset priserne op på både nye og ældre boliger. Muligvis er der også en generel optimisme bag boligprisstigningerne efter flere års positiv økonomisk udvikling og udsigt til øget aktivitet som følge af infrastrukturinvesteringer.

Der er dog grund til at være opmærksomme på udviklingen, hvor lav rente og offentlige rente- og afdragsfrie lån er medvirkende til det opadgående prisniveau. Hvorvidt udviklingen fortsætter, flader ud, er holdbar eller uholdbar er vanskeligt at vurdere, men konsekvenserne af en konjunkturedgang kan blive større. Naalakkersuisuts initiativer med udfasning af de offentlige lån er dermed også velvalgte og sammen med en konservativ realkreditfinansieringsmodel, bør det være væsentlige elementer i at der ikke opstår en egentlig boligboble.

Hvad vil fremtiden bringe?

Klima og bæredygtighed er et betydeligt tema i hele verden og det får stadig større betydning for den politiske og økonomiske udvikling. Samtidig øges kravene til nationale mål og standarder i ex. EU, og den måde befolkningen indretter sit forbrug på ændrer sig. Herunder eksempelvis ved køb af fødevarer og valg af rejser og transportform.

I Grønland er vi selv øjenvidner til klimaforandringer og vi lever i en tæt afhængighed af naturen og miljøet omkring os. Det stiller også krav til vores egen ansvarlighed i den måde, hvorpå vi forvalter eksempelvis vores levende ressourcer og råstoffer, men også hvordan vi håndterer eksempelvis affald, forurening mv.

Der er nu tale om en global bevægelse, og et anerkendt behov for forandring. Grønland kan antagelig høste anerkendelse og gevinster for både erhvervsliv og samfund generelt ved et bæredygtigt miljø, nye forretningsmuligheder, tekniske løsninger, turismeoplevelser osv. Men det kræver at vi sikrer relevante initiativer mod et, i bred forstand, bæredygtigt Grønland og bidrager til den omstilling, der er i gang i det meste af verden. Naalakkersuisuts fokus på FN's verdensmål og en kommende SDG-strategi er dermed glædeligt.

I takt med både geopolitiske- og klima-forandringer har vi i de senere år oplevet en stigende global interesse for Arktis, bl.a. fra store nationer som USA og Kina. Det er en spændende tendens, som dog også kan give anledning til en forståelig bekymring. På den positive side åbner det dog for nye udviklingsmuligheder for Grønland og samtidig er det nyt med mange forskellige interessenter, der viser interesse på én gang. Det giver udfordringer både for det politiske system og for samfundet som helhed at navigere i. Hvem Grønland, ud over de stærke relationer med Danmark, vil samarbejde med, bliver både en politisk og realøkonomisk overvejelse. Men samarbejder med flere forskellige parter bliver antagelig en nødvendighed og en betydelig mulighed for udvikling.

Udover et behov for at indgå internationale partnerskaber vil de kommende års økonomiske vækst også kunne påvirkes positivt af vores evne til at etablere lokalt funderede partnerskaber på tværs

af departementer, kommuner og erhvervsliv. En reduktion af ungemålgruppen kræver fx indsatser på både uddannelses-, sundheds-, social- og arbejdsmarkedsområdet.

Turismeområdet er, som tidligere beskrevet, et konkret eksempel, hvor partnerskaber og investeringer på tværs af hele værdikæden er afgørende for at indfri det fulde potentiale af de store lufthavnsinvesteringer. Andelslignende eller andre konstellationer mellem små og store fiskere og nye samarbejdsformer indenfor byggeriet kunne være andre konkrete eksempler.

2019 var "år 1" i en ny virkelighed, hvor Grønlands infrastruktur forandres afgørende. GrønlandsBANKEN ser med positive øjne på udviklingen, selvom en positiv effekt stadig kræver mange nye initiativer. Samtidig må vi ikke glemme den økonomiske fornuft. Selvom vi på den ene side skal være åbne overfor nye muligheder, samarbejder og turde tænke stort for Grønland, må vi på den anden side ikke lukke øjnene for de faresignaler, der så småt begynder at vise sig rundt omkring i økonomien.

I en situation, som den nuværende, med fart på anlægsinvesteringer og en stigende gæld i offentlige selskaber, kan vi blive grebet af stemningen og foretage ukloge, risikable investeringer i projekter, der lover mere end de kan holde. Selvom gældsoptionen sker på et tidspunkt med meget lav gæld og med henblik på at øge den langsigtede vækst ved infrastrukturinvesteringer skal særligt den private sektor være opmærksom på risikoen for "klondike-stemning", hvor alt kan lade sig gøre. Den offentlige sektor skal passe på både drifts- og anlægskronerne og kun investere, hvor det giver acceptabelt samfundsmæssigt afkast.

Risiciene er desværre ikke ukendte fænomener i økonomier med længerevarende højkonjunktur. Det betyder, at Grønland står overfor en både kompleks og perspektivrig fremtid, som vi som samfund, borger, virksomhed og ikke mindst som bank skal være opmærksomme på at navigere i.

Kort om GrønlandsBANKEN

Kort om GrønlandsBANKEN

GrønlandsBANKEN blev stiftet i 1967 af en kreds af danske banker. Den stiftende generalforsamling blev holdt den 26. maj 1967 i Danske Bankers Fællesrepræsentations lokaler i København. Hermed var den første bank i Grønland en realitet. Åbningsdagen blev 1. juli 1967.

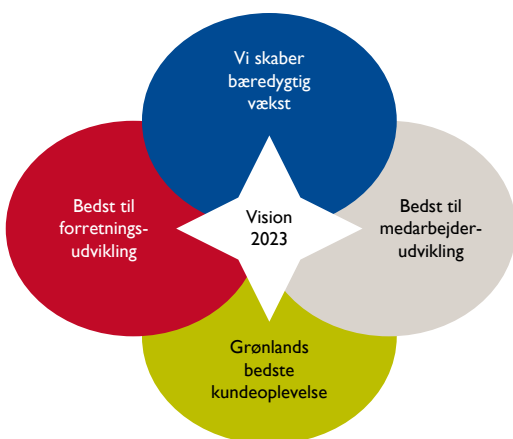
Ni måneder før havde Bikuben (i 1985 omdannet til Nuna Bank) oprettet en filial i Nuuk. I 1997 fusionerede GrønlandsBANKEN og Nuna Bank.

GrønlandsBANKENs mission

"GrønlandsBANKEN skaber værdi gennem rådgivning og ydelser på det finansielle område til alle borgere i Grønland. Vi løfter samfundet ved at fremme finansiell forståelse, samarbejde med uddannelsessteder og erhvervslivet samt understøtte bæredygtige lokale initiativer og udvikling." Bankens mission skal dermed ses i et bredere perspektiv, hvor GrønlandsBANKEN kan opfattes som Hele Grønlands Bank. Det medfører et udvidet ansvar for at deltage positivt og aktivt i samfundsudviklingen og bidrage til at skabe muligheder i det grønlandske samfund og samtidig sikre en solid finansiell virksomhed. Denne væsentlige rolle er Grønlands-BANKEN yderst bevidst om.

GrønlandsBANKENs værdier

GrønlandsBANKENs værdier er fast forankret i banken og hos medarbejderne. Værdierne er **Engagerede, Ordentlige, Kundeorienterede** og **Udviklingsorienterede**. Værdierne virker som rettesnor for, hvorledes vi agerer og ønsker at blive opfattet i og udenfor banken.

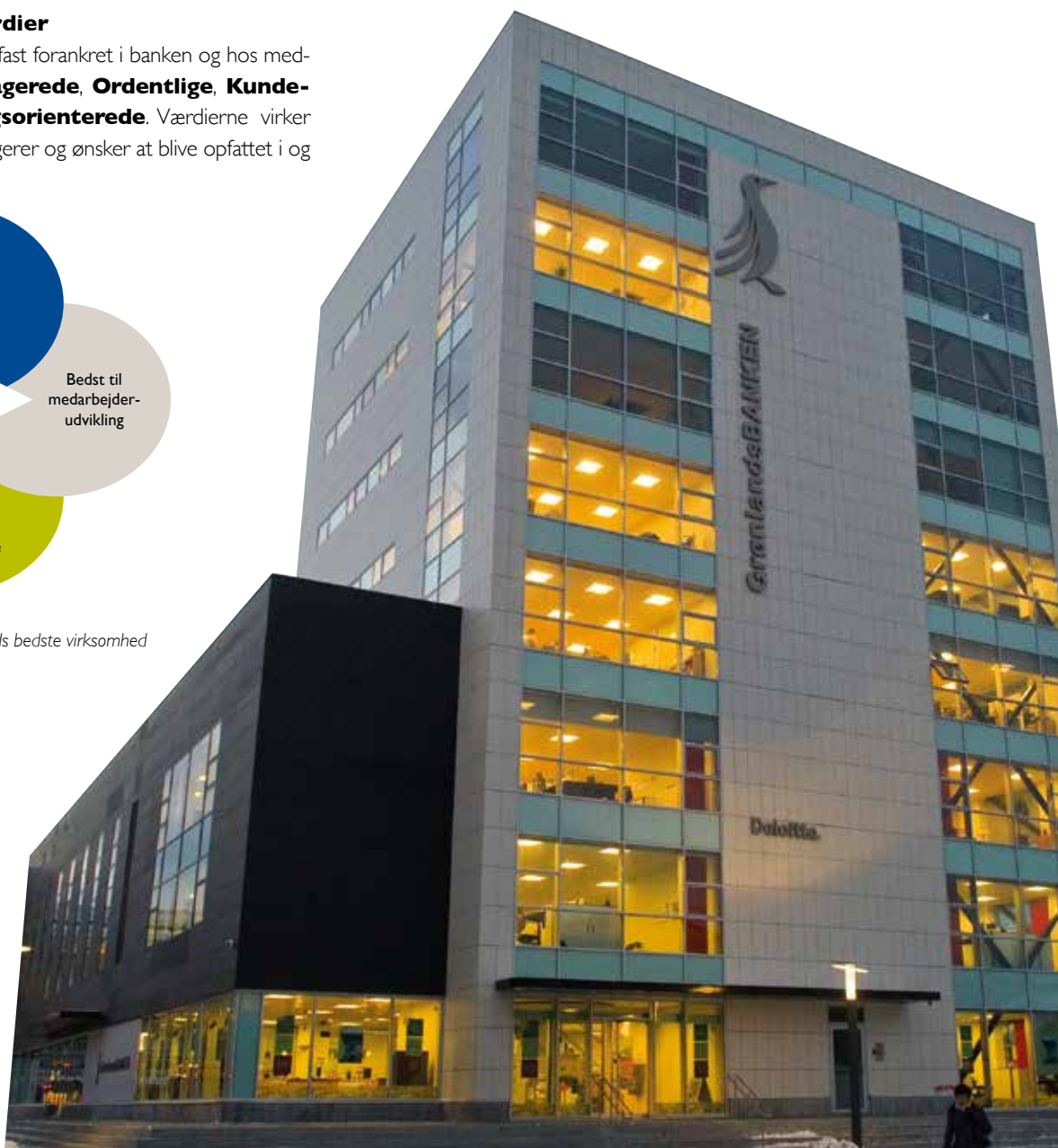

Figur 1. Bankens vision 2023 – Grønlands bedste virksomhed – til gavn for Grønland

GrønlandsBANKENs strategi, vision og målstyring

"Strategi 2023" skal understøtte visionen og målet om at være "Grønlands bedste virksomhed – til gavn for Grønland". Strategien fastsætter bankens væsentligste udviklingsområder for de kommende år, ligesom der udstikkes en overordnet handlingsplan. Bankens søger at inddrage alle medarbejdere i at løfte banken mod det formulerede mål om at være "Grønlands bedste virksomhed – til gavn for Grønland".

GrønlandsBANKEN ønsker hermed at sikre en fortsat god udvikling af banken gennem et afbalanceret fokus på de fire hovedområder: **Grønlands bedste kundeoplevelse, bedst til medarbejderudvikling, bedst til forretningsudvikling, samt vi skaber vækst i Grønland.** Hovedområderne indgår årligt i en målstyring som løbende tilpasses den langsigtede strategi og vision 2023. GrønlandsBANKEN vil derved sikre, at vi fortsat giver værdi til samfundet og er den foretrukne bank for kunder, aktionærer, medarbejdere og dermed leve op til visionen om at være "Grønlands bedste virksomhed – til gavn for Grønland".

Hoved- og nøgletal i sammendrag – kr. 1.000

Udvalgte driftsposter:	2019	2018	2017	2016	2015
Netto rente- og gebyrindtægter	320.496	313.597	309.546	289.760	284.174
Kursreguleringer	9.585	-1.546	-6.368	-12.899	-10.775
Andre driftsindtægter	5.722	5.385	5.240	4.854	6.002
Udgifter til personale og administration	167.884	157.407	152.528	144.207	139.414
Af- og nedskrivninger på materielle aktiver	6.672	6.765	6.840	5.981	6.150
Andre driftsudgifter	2.788	2.011	2.709	4.136	7.780
Nedskrivning på udlån og tilgodehavender m.v.	7.959	10.938	13.734	13.971	19.432
Resultat før skat	150.500	140.315	132.607	113.420	106.625
Skat	20.582	27.423	24.986	4.547	2.417
Årets resultat	129.918	112.892	107.621	108.873	104.208

Udvalgte balanceposter:

Udlån	3.758.736	3.472.174	3.335.119	3.073.861	2.822.572
Indlån	5.687.451	4.899.044	4.205.612	4.822.362	4.741.477
Egenkapital	1.077.676	999.159	958.458	926.210	914.282
Aktiver i alt	7.089.915	6.164.536	5.355.010	5.911.496	5.846.450
Eventualforpligtelser	1.479.537	1.277.604	1.161.181	1.216.537	1.122.842

Nøgletal for banken (i procent)

Primo egenkapitalforrentning før skat og efter udbytte	15,6	15,6	14,9	13,4	12,7
Primo egenkapitalforrentning efter skat og efter udbytte	13,5	12,5	12,1	12,9	12,4
Kapitalprocent	22,5	22,7	22,7	21,2	20,8
Individuelt solvensbehov	11,9	10,3	10,4	10,1	10,4

Nøgletal pr. aktie i kroner

Årets resultat pr. aktie før skat	83,6	78,0	73,7	63,0	59,2
Årets resultat pr. aktie efter skat	72,2	62,7	59,8	60,5	57,9
Indre værdi pr. aktie	599	555	532	515	508
Udbytte pr. aktie	30	30	30	55	55
Ultimo kurs	545	546	649	614	625

Ledelsesberetning for året 2019

Hovedaktivitet

GrønlandsBANKENS hovedaktivitet er at tilbyde finansielle ydelser til private kunder, erhvervs-kunder og offentlige institutioner. Bankens private kunder er bosat i Grønland og Danmark, mens erhvervs-kunder primært er fra Grønland. Banken ønsker at tilbyde et bredt produktsortiment tilpasset det grønlandske samfund og kundernes behov kombineret med professionel rådgivning.

Resultatopgørelsen

Nettorenteindtægterne udviser en stigning på t.kr. 3.448 i forhold til 2018. Den positive effekt fra stigningen i udlån opvejer det forventede fald i renteindtægter fra obligationsbeholdningen. Bankens erhvervs-kunder betaler negative indlånsrenter, hvilket er med til at reducere effekten af den negative forrentning af bankens indskudsbeviser i Nationalbanken og på indskud i andre pengeinstitutter.

Udbytte af bankens aktiebeholdning udgør t.kr. 2.329 mod t.kr. 1.946 sidste år.

Gebyr- og provisionsindtægter viser en stigning på t.kr. 3.125 fra 2018 til 2019. Heraf ses en pæn stigning på garantiprovision og på posten betalingsformidling. Lånesagsgebyrer viser også en mindre stigning i forhold til 2018. I alt øges netto rente- og gebyrindtægter med t.kr. 6.899 til t.kr. 320.496.

Andre driftsindtægter, der primært består af eksterne lejeindtægter fra bankens boliger, udgør t.kr. 5.722 mod t.kr. 5.385 i 2018.

Udgifter til personale og administration er steget med t.kr. 10.477 til t.kr. 167.884. Stigningen ses både på personaleudgifter og administrationsomkostninger. Det var forventet, at bankens stigende forretningsomfang ville betyde, at banken i 2019 skulle øge medarbejderstaben. Administrationsomkostningerne er steget med t.kr. 2.603 og det skyldes primært udviklingsomkostninger til compliance mm. i bankens IT central, BEC.

Afskrivninger på ejendomme og inventar er på niveau med 2018 og udgør t.kr. 6.672 mod t.kr. 6.765 i 2018.

Andre driftsudgifter stiger med t.kr. 777 til t.kr. 2.788. Stigningen skyldes primært en i året planlagt stigning i vedligeholdelsesomkostninger på bankbygninger.

Resultat før kursreguleringer og nedskrivninger er dermed lidt lavere end i 2018. Resultatet udgør t.kr. 148.874 mod t.kr. 152.799 i 2018.

Ses der isoleret på fjerde kvartal 2019 udgør nettorente- og gebyrindtægterne 80.397 t.kr. mod t.kr. 80.468 i samme periode i 2018. De samlede omkostninger er højere end fjerde kvartal 2018 og udgør t.kr. 45.680 mod t.kr. 44.440 i fjerde kvartal 2018, mens nedskrivninger og hensættelser med t.kr. 1.344 er lidt lavere end samme periode sidste år. Resultat før skat udgør i fjerde kvartal dermed t.kr. 34.577 mod t.kr. 33.407 i samme kvartal i 2018.

Udvalgte Hoved- og nøgletal (tal ikke revideret)

(kr. 1.000)	4. kv.	3. kv.	2. kv.	1. kv.	4. kv.	3. kv.	2. kv.	1. kv.
	2019	2019	2019	2019	2018	2018	2018	2018
Nettorente- og gebyrindtægter	80.397	81.205	79.096	79.798	80.468	77.625	76.684	78.820
Omkostninger og afskrivninger	45.680	41.489	45.362	44.813	44.440	39.071	41.097	41.575
Andre driftsindtægter	1.442	1.402	1.383	1.495	1.251	1.278	1.545	1.311
Resultat før kursreguleringer og nedskrivninger	36.159	41.118	35.117	36.480	37.279	39.832	37.132	38.556
Kursreguleringer	-238	7.230	-621	3.214	-2.049	848	678	-1.023
Nedskrivning på udlån m.v.	1.344	1.828	2.967	1.820	1.823	2.449	3.206	3.460
Resultat før skat	34.577	46.520	31.529	37.874	33.407	38.231	34.604	34.073

For året som helhed udgør kursregulering på værdipapirer og valuta en gevinst på t.kr. 9.585 mod et tab på t.kr. 1.546 i 2018. Markeder-nes udvikling taget i betragtning var det forventet, at der ville blive realiseret negative reguleringer på obligationer, men bankens gevinst ved salg af 75 % af SparInvest til Nykredit på t.kr. 8.637 og øvrige positive aktiekursreguleringer i 2019 opvejer dette tab.

Nedskrivninger på udlån m.v. udgør t.kr. 7.959, hvilket er noget lavere i forhold til 2018. De samlede nedskrivninger i 2019 er beskedne og udgør 0,1 % af bankens udlån og garantier. Banken havde i november 2019 ordinær finanstilsynsinspektion. Banken har som følge af inspektionen måttet konstatere en vis opstramning i Finanstilsynets vurdering af eksponeringer, herunder forventes også påbud om blandt andet nedskrivninger. Disse nedskrivninger er indarbejdet i nærværende regnskab. Nedskrivninger og hensættelser på bankens udlån og garantier er på trods af ovenstående fortsat af begrænset omfang, og afspejler dermed en fortsat stærk kreditbonitet hos bankens kunder i Grønland.

Resultat før skat udgør tilfredsstillende t.kr. 150.500 mod t.kr. 140.315 i 2018 og er dermed det højeste resultat i bankens historie. Årets resultat ligger dermed i den høje ende af det senest udmeldte interval på kr. 135-155 mio. Resultatet forrenter egenkapitalen før skat med 14,5 %.

Skat er beregnet med 31,8 % af resultatet før skat reguleret for ikke skattepligtige indtægter og ikke fradragsberettigede udgifter samt værdi af udbyttefradrag. Resultatet efter skat udgør herefter t.kr. 129.918 i 2019 og forrenter egenkapitalen efter skat med 12,5 %.

Ledelsesberetning for året 2019

Balance og egenkapital

GrønlandsBANKENS balance udgør ultimo 2019 t.kr. 7.089.915, hvilket er en stigning på t.kr. 925.379 i forhold til 2018. Indlån er i fjerde kvartal 2019 steget og udgør ultimo 2019 t.kr. 5.687.451. I forhold til 2018 er det en stigning på t.kr. 788.407. Den altovervejende del af bankens indlån er anfordringsmidler.

Udlån steg igen i fjerde kvartal og er i løbet af 2019 forøget tilfredsstillende med t.kr. 286.562 til t.kr. 3.758.736 eller 8,3 %. Garantier er i årets løb, som forventet, steget med t.kr. 201.933 til t.kr. 1.479.537.

De samlede udlån og garantier er dermed forøget meget tilfredsstillende med i alt t.kr. 488.495 til t.kr. 5.238.273 og er dermed på det hidtil højeste niveau.

Egenkapitalen er opgjort til 1.077.676 t.kr. mod t.kr. 999.159 ved udgangen af 2018. Aktiekapitalen udgør t.kr. 180.000. Banken har ikke hybrid eller anden ansvarlig lånekapital. Kapitalprocenten udgør 22,5 mod 22,7 i 2018.

lever op til den forventede praksis på området. Banken har i januar 2020 modtaget tre påbud fra dette besøg der dels rettede sig imod en opdatering af bankens risikovurdering og bankens kundekendskabsprocedurer. Banken har allerede tilrettet sin risikovurdering i 2018 og har igangsat en tilretning af bankens interne procedurer.

Finanstilsynets ordinære inspektion i november 2019 forventes også at udløse påbud på complianceområdet i forhold til at banken skal ændre sin organisatoriske opdeling mellem compliance- og hvidvaskfunktion. Banken vil tage de nødvendige tiltag til at efterleve et sådant påbud.

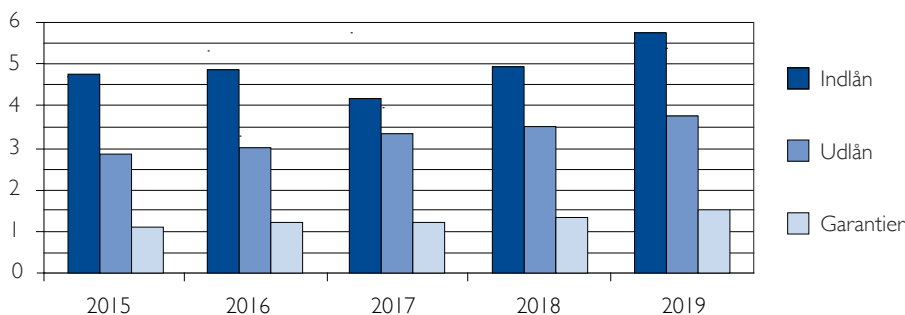
Finansielle risici

GrønlandsBANKEN er eksponeret over for forskellige finansielle risici, som styres på forskellige niveauer i organisationen. Bankens finansielle risici udgøres af:

Kreditrisiko: Risiko for tab som følge af, at debitorer eller modparter misligholder indgåede betalingsforpligtelser.

Udvikling i forretningsomfang

Mia. kr.

Usikkerhed ved indregning og måling

De væsentligste usikkerheder ved indregning og måling knytter sig til nedskrivninger på udlån, hensættelser på garantier, værdiansættelse af finansielle instrumenter samt ejendomme. Ledelsen vurderer, at usikkerheden ved regnskabsafslæggelsen for 2019 er på et niveau, der er forsvarligt og uændret i forhold til tidligere år.

Compliance og Hvidvask

GrønlandsBANKEN er i lighed med andre pengeinstitutter udsat for stigende krav til compliance og løbende ændringer af rammevilkårene. Foranstaltninger for at undgå at banken udnyttes til hvidvask og terrorfinansiering er et betydeligt opmærksomhedspunkt og banken anvender i stigende omfang personalemæssige og IT-mæssige ressourcer på området. Denne udvikling vil fortsætte. GrønlandsBANKEN var i lighed med en række danske pengeinstitutter igennem en tema-undersøgelse af Finanstilsynet i maj 2018 med henblik på at afdække, hvorvidt banken

Markedsrisiko: Risiko for tab som følge af, at dagsværdien af finansielle instrumenter og afledte finansielle instrumenter fluktuerer som følge af ændringer i markedspriser. GrønlandsBANKEN henregner tre typer risici til markedsrisikoområdet: renterisiko, valutarisiko og aktierisiko.

Likviditetsrisiko: Risiko for tab som følge af, at finansieringsomkostningerne stiger uforholdsmæssigt meget, risikoen for at banken forhindres i at opretholde den vedtagne forretningsmodel som følge af manglende finansiering/ funding eller ultimativt risikoen for, at banken ikke kan honorere indgåede betalingsforpligtelser ved forfald som følge af manglende finansiering/funding.

Operational risiko: Risiko for at banken helt eller delvist må tage økonomiske tab som følge af utilstrækkelige eller uhensigtsmæssige interne procedurer, menneskelige fejl, IT- systemer mm.

Kapitalforhold

GrønlandsBANKEN skal i henhold til lovgivningen have et kapitalgrundlag, der understøtter risikoprofilen. GrønlandsBANKEN opgør kredit- og markedsrisikoen efter standardmetoden og operationel risiko efter basisindikatormetoden. Det er fortsat bankens vurdering, at der ikke er behov for at anvende mere avancerede metoder. Hvad angår risikostyring henvises til note 2.

I henhold til lov om finansiel virksomhed skal bestyrelsen og direktionen sikre, at banken har et tilstrækkeligt kapitalgrundlag. Det tilstrækkelige kapitalbehov er den kapital, der efter ledelsens vurdering som minimum skal til for at dække alle risici.

GrønlandsBANKENS kapitalprocent er ved udgangen af 2019 opgjort til 22,5.

GrønlandsBANKEN blev udpeget som SIFI-institut i april 2017. Med nye SIFI-krav til kapitalberedskabet og nye krav om nedskrivningseggede passiver (NEP-krav) forventer bestyrelsen, at det samlede kapitalberedskab skal øges. Bestyrelsen har som mål, at banken skal opfylde det maksimale NEP-kapitalkrav fuldt ud i god tid inden fristen for fuld indfasning og samtidig, at der skal være kapitalmæssig kapacitet til vækst i bankens forretning. Når det endelige NEP-kapitalkrav er kendt vil en mere præcis kapitalplanlægning kunne gennemføres, herunder hvilke kapitalinstrumenter der fordelagtigt kan anvendes.

Bankens individuelle solvensbehov er pr. 31. december 2019 opgjort til 11,9 %. GrønlandsBANKEN har dermed en kapitaloverdækning før bufferkrav på 10,6 %. Efter fradrag for kapitalbevaringsbufferkrav på 2,5 % og SIFI-bufferkrav på 1,5 % er overdækningen på 6,6 %.

Opgørelsen af det individuelle solvensbehov er baseret på bekendtgørelse om opgørelse af risikoeksponeringer, kapitalgrundlag og solvensbehov og på Finanstilsynets vejledning herom. Banken har på baggrund af det beregnede kapitalkrav opgjort en overdækning på t.kr. 489.897, som udgør forskellen mellem kapitalkravet (solvensbehov) og den faktiske kapital (kapitalprocent). Det er ledelsens vurdering, at kapitalen er tilstrækkelig til at dække den risiko, der er forbundet med bankens aktiviteter.

GrønlandsBANKEN lever fuldt op til kravene, hvorfor årsregnskabet aflægges som going-concern.

Der henvises til GrønlandsBANKENS hjemmeside for en beskrivelse og uddybning af opgørelsesmetoden af det opgjorte kapital- og solvensbehov for 2019. Der henvises endvidere til bankens redegørelse om risikostyring 2019 på <http://www.banken.gl/redegorelse/> Redegørelsen er ikke revideret.

GrønlandsBANKENS opgjorte kapital- og solvensbehov efter 8+ model

I kr. 1.000	2019		2018	
	Kapitalbehov	Solvensbehov	Kapitalbehov	Solvensbehov
Søjle I-kravet	368.576	8,0 %	337.637	8,0 %
Kreditrisiko	132.315	2,9 %	71.838	1,7 %
Markedsrisiko	21.338	0,4 %	18.391	0,4 %
Operationel risiko	22.229	0,5 %	3.800	0,1 %
Øvrig risiko	2.100	0,1 %	2.100	0,1 %
Kapital- og solvensbehov	546.558	11,9 %	433.767	10,3 %

Ledelsesberetning for året 2019

Likviditet

GrønlandsBANKEN har et komfortabelt indlånsoverskud, og bankens funding baseres alene på indlån.

Det officielle måltal for likviditet er Liquidity Coverage Ratio (LCR), som er et minimumskrav i forholdet mellem kortfristede aktiver og passiver, der skal sikre en tilfredsstillende likviditetsgrad. LCR-nøgletallet skal udgøre mindst 100 %.

Banken havde ved udgangen af 2019 et LCR-nøgletal på 238,8 %, hvilket til fulde opfylder LCR kravet.

Tilsynsdiamanten

GrønlandsBANKEN har forholdt sig til pejlemærkerne i Finanstilsynets tilsynsdiamant. Diamanten angiver fem pejlemærker for pengeinstitutvirksomhed og det er bankens mål at leve op til disse. Ved udgangen af 2019 ligger GrønlandsBANKEN indenfor samtlige grænseværdier i tilsynsdiamanten.

Summen af bankens 20 største eksponeringer kan opgøres til 163,5 %, hvilket er tilfredsstillende under Finanstilsynets grænseværdi på 175 %. Det skal bemærkes at ca. 31 %-point udgøres af eksponeringer med offentligt ejede selskaber.

Sum af store eksponeringer

(max 175 % af egentlig kernekapital)

GrønlandsBANKEN 163,5 %

Ejendomseksponering

(mindre end 25 % af de samlede udlån og garantier)

GrønlandsBANKEN 18,9 %

Udlånsvækst

(mindre end 20 % om året)

GrønlandsBANKEN 8,3 %

Likviditetsoverdækning

(større end 100 %)

GrønlandsBANKEN 238,8 %

Stabil funding

(udlån/arbejdende kapital fratrukket obligationer med en restløbetid under 1 år) Grænseværdi: mindre end 1
GrønlandsBANKEN 0,6

Aktionærer

GrønlandsBANKENS overordnede finansielle mål er at realisere et konkurrencedygtigt afkast til aktionærerne.

Kursen på GrønlandsBANKENS aktier er i 2019 stort set uændret fra 2018 og udgør 545, og der er i året udbetalt udbytte på kr. 30 pr. aktie. GrønlandsBANKEN indstiller til generalforsamlingen, at udbyttebetalingen for 2019 igen bliver på kr. 30 pr. aktie eller i alt kr. 54 mio. Det skal bemærkes, at der i Grønland gives skattemæssigt fradrag for udbytte til det udbyttebetalende selskab.

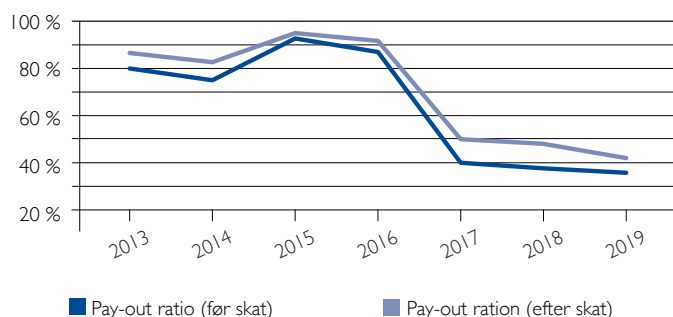
Ved årets udgang havde GrønlandsBANKEN 2.845 aktionærer og heraf er 914 bosiddende i Grønland. Fire aktionærer har meddelt aktiebesiddelser over 5 % i henhold til aktieselskabslovens § 28a jf. note 22.

Udbyttepolitik

GrønlandsBANKEN har en målsætning om løbende at udlodde udbytte til sine aktionærer afpasset bankens forventede drift- og balanceudvikling, skattemæssig optimering og regulatoriske krav til kapital. For 2019 indstilles til generalforsamlingen at udbyttebetalingen uændret udgør kr. 30 pr. aktie. Kapitalprocenten udgør 22,5, hvilket skal ses i lyset af ønsket om, at efterleve maksimalt NEP-kapitalkrav i rimelig tid inden kravet om fuld indfasning. Dette vurderes muligt ved enten konsolidering fra de løbende driftsmæssige overskud og/eller ved brug af andre kapitalinstrumenter.

Der foreligger endnu ikke afklaring af NEP-kravet. Bestyrelsen vurderer at bankens kapitalprocent og konsolidering er fuldt tilstrækkelig i 2019. Når endelige NEP-kapitalkrav er fastsat vil et nyt kapitaloverdækningsmål blive vurderet. Det er dog bestyrelsens klare vurdering at bankens konsolideringsevne, efter en afbalanceret udbytte-udlodning, er fuldt tilstrækkelig, også efter fuld indfasning af NEP-kapitalkrav.

Historisk pay-out ratio *)

*) Iht. grønlandsk skattelovgivning er udlodning af udbytte fuldt fradragsberettiget.

Begivenheder efter regnskabsårets afslutning

Der er fra balancedagen og frem til i dag ikke indtrådt forhold, som forrykker vurderingen af årsrapporten.

Forventet udvikling 2020

Den gunstige økonomiske udvikling fortsatte i 2019, hvilket er beskrevet i samfundsafsnittet i denne rapport. I 2020 forventes også en positiv udvikling i den grønlandske økonomi. Den økonomiske fremgang giver grundlag for en vis optimisme i banken, men idet den primære økonomiske driver i 2020 er lufthavnsbyggeri forventer banken ikke helt den samme direkte påvirkning på bankens forretningsomfang. Udlånet forventes dog yderligere at kunne øges moderat i 2020. Indlånet forventes på niveau med ultimo 2019 eller svagt vigende, som konsekvens af indførelsen af negative renter på en væsentlig del af bankens indlån.

De samlede basisindtægter forventes at stige i 2020, hvor særligt den forøgede udlånmængde, negative renter på indlån og udvikling i bankens pensionsprodukter er de primære årsager.

De samlede omkostninger inkl. afskrivninger forventes moderat højere end i 2019. Der forventes en mere afdæmpet udvikling i personaleomkostninger på baggrund af overenskomstmæssige lønstigninger, en mindre stigning i antal medarbejdere og lidt færre omkostninger til personaleboliger. På administrationsomkostninger forventes også en stigning primært på compliance og IT-området.

Det er bankens vurdering, at boniteten i låneporteføljen er tilfredsstillende. Nedskrivninger på udlån forventes derfor fortsat på et lavt niveau.

På baggrund af det fortsat lave renteniveau må der forventes moderate kurstab på bankens obligationsbeholdning. 2019 var særligt påvirket af en kursgevinst på 8,6 mio. ved salget af SparInvest til Nykredit og denne indtægt kan dermed ikke forventes i 2020.

På baggrund af disse forhold forventes et resultat før skat i niveauet kr. 120-140 mio. mod kr. 150,5 mio. i 2019.

Banken er en professionel samarbejdspartner for erhvervsvirksomheder i hele Grønland. Samarbejdet baseres i høj grad på personlig kontakt mellem erhvervsrådgivere og virksomheden. Det medfører god indsigt i virksomhedens situation og behov, hvilket sammen med bankens lokalkendskab samt indsigt i samfundsforhold giver mulighed for relevant rådgivning. Kunden har en rådgiver, som er en del af et team, hvor de øvrige personer også har et kendskab til hinandens kunder for at sikre fleksibilitet i vores kundeservice. Erhvervsafdelingen samarbejder med andre finansielle partnere for at sikre kundernes adgang til muligheder, som alene kan leveres via et samarbejde, fx realkredit.

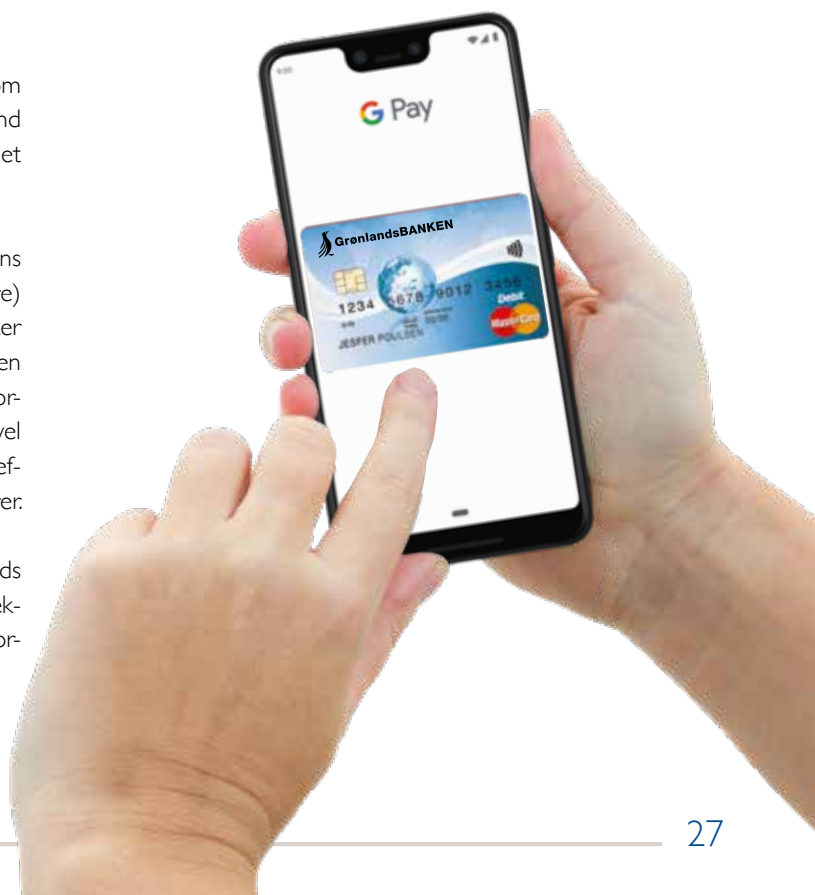
Privatkunderne anvender i stadig stigende omfang de elektroniske servicetilbud. Især brugen af Net- og Mobilbank, samt digitale løsninger til brug ved ansøgning om lån/kredit, etablering af nye konti og nye kort m.m. er udbredt. GrønlandsBANKEN vil løbende øge adgangen for kunderne via digitale kanaler.

Kunder

GrønlandsBANKEN har stor fokus på kundernes tilfredshed, som hvert år måles i en kundetilfredshedsundersøgelse. På den baggrund iværksættes tiltag hvor kunderne mener, at banken kan gøre det bedre. Det generelle billede er fortsat en høj kundetilfredshed.

Grønlands bedste kundeoplevelse er et centralt element i bankens strategi, og derfor indførte vi i 2019 NPS (Net Promoter Score) som er med til at vurdere kundetilfredsheden, umiddelbart efter kunden har haft et møde med bankens rådgivere. Tilbagemeldingen fra kunden bliver brugt til kontinuerligt at følge op, med det formål at forbedre kundeoplevelsen. Vores kunder har taget yderst vel imod dette tiltag, og vi kan mærke, at flere føler sig hørt, når vi efterfølgende kontakter kunden for at få uddybet deres kommentarer.

GrønlandsBANKEN ønsker at blive betragtet, som Hele Grønlands Bank, og det er derfor særdeles positivt, at kunderne i vid udstrækning vurderer, at vores tilstedeværelse på kysten gør en positiv forskel for det enkelte lokalområde.

Ledelsesberetning for året 2019

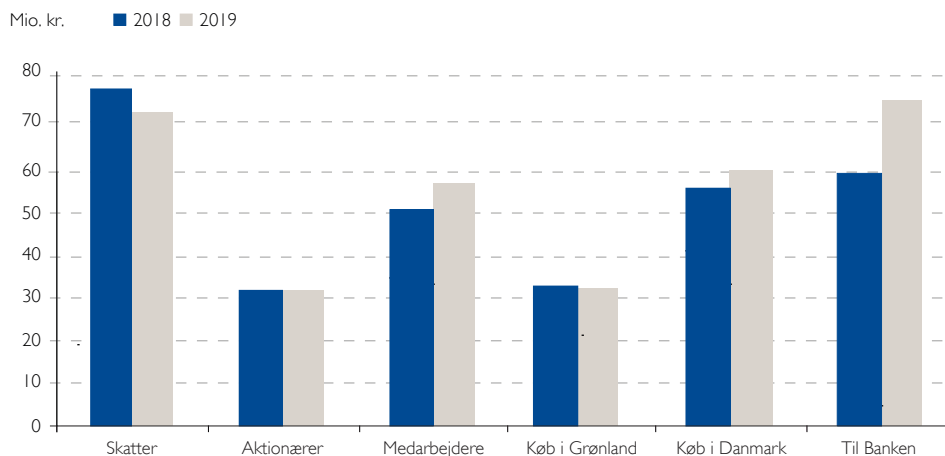
Banken og samfundet

De daglige forretninger i årets løb med bankens kunder har tilført indtægter på i alt kr. 328 mio. mod kr. 306 mio. i 2018. Indtægterne er opgjort som summen af nettorente- og gebyrindtægter, andre driftsindtægter, kursregulering og med fradrag af nedskrivninger på udlån.

Grønlands Selvstyre og kommunerne modtager selskabsskat, udbytteskat og skat af personalelønninger. Medarbejderne har modtaget løn og pensionstillæg m.v. med fradrag af A-skat. De indkøb, banken foretager hos danske leverandører er overvejende it-serviceydelser hos BEC og Nets.

GrønlandsBANKEN yder et ikke uvæsentligt samfundsbidrag ved i de seneste 2 år, at have bidraget med skattebetalinger på omkring kr. 73-78 mio. pr. år.

Nedenstående viser udviklingen i betalte skatter, nettoudbytte til aktionærerne, løn mv. til medarbejderne, bankens konsolidering, samt indkøb foretaget i henholdsvis Grønland og Danmark.

Medarbejdere

Medarbejderne er bankens ansigt udadtil, og det er medarbejderne, der i hverdagen skaber og fastholder det nære forhold til bankens kunder.

GrønlandsBANKEN har stor fokus på kompetenceudvikling via elevuddannelse, trainee forløb, efteruddannelse, lederudvikling og ved "on the job training".

GrønlandsBANKEN finder det vigtigt at sikre rekruttering af finansfaglig arbejdskraft og i sommeren 2019 blev syv elever færdige med deres toårige uddannelse. Heraf var fem placeret på hovedkontoret, en i Sisimiut og en i Ilulissat.

Udover selve elevuddannelsen har banken stor succes med praktikophold og oprettelse af trainee stillinger til unge med en baggrund som finansøkonom eller finansbachelor. I 2019 har banken fået tre finanstrainees, som er færdige med deres traineeforløb i 2020. I 2019 blev tre finanstrainees færdige med deres forløb.

I 2019 er det lykkedes at holde 98,03 % af stillingerne i banken besat gennem aktivt HR-arbejde, relevante online medier, samt et vedvarende fokus på medarbejderudvikling.

Ved udgangen af 2019 var det samlede medarbejderantal 130. Gennemsnitsalderen er godt 45 år og gennemsnitsancienniteten 9 år og 6 mdr. Der er 90 kvinder og 40 mænd ansat. Af den samlede medarbejderstab har 91 en finansiel eller længerevarende videregående uddannelse.

I forhold til bankens strategiske retning er der fortsat et stærkt fokus på medarbejderudviklingen, hvor "strategisk udviklingssamtale" danner grundlag for udviklingen af medarbejderkompetencerne.

Samarbejdspartnere

GrønlandsBANKEN er en full-service bank i Grønland. Gennem samarbejdsaftaler med de bedste aktører indenfor finansielle IT-systemer, realkredit, forsikring, betalingsformidling, pension og investering ønsker banken til stadighed at tilbyde et bredt, fleksibelt og konkurrencedygtigt produktudbud.

GrønlandsBANKEN deltager i den danske og internationale betalingsinfrastruktur. I henhold til en servicekontrakt med Grønlands Selvstyre medvirker banken til at sikre, at det af Selvstyret ønskede serviceniveau for betalingsformidling er etableret de steder i Grønland, hvor der ikke er kommerciel baggrund for etablering af bankfilialer.

Politik for samfundsansvar

"Udgangspunktet for GrønlandsBANKENS samfundsansvar (CSR indsats) er at skabe fælles værdi for samfundet og virksomheden. Gennem bankens forretningsmæssige aktiviteter og CSR indsatser vil vi understøtte en bæredygtig udvikling i Grønland og bidrage til, at Grønland når de nye globale udviklingsmål (Sustainable Development Goals) til gavn for samfundet og for GrønlandsBANKEN.

Et væsentligt element heri er at leve op til vores grundlæggende samfundsansvar, som Grønlands største bank og Hele Grønlands Bank, ved at sikre en balance mellem udvikling, vækst og stabilitet i det grønlandske samfund.

Fokusområde: Finansiell forståelse

Med udgangspunkt i vores interessenters krav og forventninger og bankens strategiske mål har vi udvalgt et overordnet fokusområde for vores CSR indsats, nemlig at skabe **finansiell forståelse**.

At skabe finansiell forståelse hos den enkelte kunde, virksomhed eller borger åbner muligheder og giver indsigt til at træffe de bedste valg. Dette princip er grundlæggende i vores rådgivning. Hvor muligt og relevant vil vi indgå partnerskaber med det offentlige, andre virksomheder, organisationer og foreninger med samme interesser.

Som understøttelse af vores indsats for at skabe finansiell forståelse vil vi arbejde med at udvide tilgængeligheden af vores rådgivning og lånefinansiering uden for vores primære markedsområde, herunder at stille vores viden til rådighed for at skabe finansiell forståelse.

Inddragelse af medarbejdere

Vi ønsker at inddrage vores medarbejdere bredt i indsatsen for at skabe finansiell forståelse og støtte op om andre CSR-relaterede projekter, ved at muliggøre at medarbejderne kan arbejde på CSR projekter i arbejdstiden indenfor nærmere definerede rammer.

Vores forpligtelser

GrønlandsBANKEN har som underskriver af UN Global Compact tiltrådt ti principper for ansvarlig virksomhedsdrift med fokus på menneskerettigheder, arbejdstagerrettigheder, miljø og kampen mod korruption. Vi vil aktivt håndtere vores forpligtelse om at respektere de ti principper, herunder vores forpligtelse om at håndtere menneskerettigheder efter FNs Retningslinjer for erhvervsliv og menneskerettigheder, navnlig i forhold til vores kunder, ansatte og det grønlandske samfund.

Vores forventninger til andre

Vi forventer at vores ansatte, samarbejdspartnere, leverandører og øvrige forretningsrelationer overholder den til enhver tid gældende lovgivning, samt respekterer de internationalt anerkendte principper for UN Global Compact og tilstræber, at de i deres virke forventer samme standard af andre. Såfremt disse principper ikke respekteres, vil vi gennem dialog forsøge at finde de nødvendige løsninger, men forbeholder os muligheden for at afslutte samarbejdet.

Dialog og adgang

For at sikre at banken lever op til vores målsætninger, vil vi løbende måle vores indsats og rapporterer om denne i vores årsrapport og på vores hjemmeside, for at sikre, at vores interessenter har adgang til information om bankens CSR indsats. Samtidig har vi en række procedurer der sikrer, at vi løbende får input fra vores interessenter som kan påvirke vores handlinger og indsatser."

Ledelsesberetning for året 2019

CSR i det daglige

Ovenstående er uddrag af GrønlandsBANKENS politik for samfundsansvar. I tilknytning hertil er der udarbejdet en strategi og handlingsplan for de kommende års aktiviteter. Det overordnede ansvar for bankens samfundsindsats er forankret hos administrationsdirektøren.

GrønlandsBANKENS Lovpligtige redegørelse for samfundsansvar jf. bekendtgørelse om finansielle rapporter for kreditinstitutter og fondsmæglerselskaber m.fl. § 135, findes på bankens hjemmeside <http://www.banken.gl/samfundsansvar/>

Corporate governance – og lovpligtig redegørelse for virksomhedsledelse

Det er GrønlandsBANKENS mål, til enhver tid og i videst muligt omfang, at følge anbefalingerne. Corporate Governance redegørelsen kan findes på bankens hjemmeside <http://www.banken.gl/godselskabsledelse/>

Politik og måltal for det underrepræsenterede køn

GrønlandsBANKENS bestyrelse vedtog i august 2013 "Politik og måltal for det underrepræsenterede køn". Den kønsmæssige fordeling blandt bankens generalforsamlingsvalgte bestyrelsesmedlemmer udgør ultimo 2019 henholdsvis 33 % kvinder og 67 % mænd. Det er bestyrelsens mål, at andelen af det underrepræsenterede køn skal ligge på minimum 33 %. Måltallet for det underrepræsenterede køn er således opfyldt.

På øvrige ledelsesniveauer er det bankens overordnede mål at tilvejebringe og vedligeholde en passende lige fordeling af mænd og kvinder i ledelsen. Bankens medarbejdere skal uanset køn opleve, at de har samme muligheder, for karriere og lederstillinger. Andelen af ledere ultimo 2019 er fordelt med 45 % kvinder og 55 % mænd. Det er bankens mål at denne andel skal fastholdes således at fordelingen af mandlige og kvindelige ledere til enhver tid skal fastholdes på mellem 40 og 60 %.

Bestyrelse og direktion

Der skal oplyses om de ledelseshverv, som bankens bestyrelsesmedlemmer og direktion beklæder i andre erhvervsdrivende virksomheder. Der henvises til note 33.

Bestyrelsesevaluering

GrønlandsBANKENS bestyrelse foretager hvert år en bestyrelsesevaluering. Hvert 3. år med eksternt hjælp fra Finanssektorens uddannelsescenter eller andre eksterne udbydere af denne service. Bestyrelseevalueringen danner baggrund for en bedømmelse af flere forhold i bestyrelsen; bestyrelsesmedlemmernes kompetencer; arbejdsformen, samarbejdet internt og med direktionen, formandens mødetilrettelæggelse, samt kvaliteten af bestyrelsesmaterialet. Den seneste evaluering er udarbejdet internt i banken og er fra 31/10-2019. Bestyrelseevalueringen var på et højt niveau og fastslog, at bestyrelsen benytter hinandens viden til at sikre sig indsigt i specielle forhold. Derudover blev det konkluderet, at der er en god samlet kompetencesammensætning i bestyrelsen i forhold til bankens forretningsmodel.

Bestyrelsens beføjelser vedr. handel med egne aktier

Bestyrelsen er i henhold til generalforsamlingsbeslutning af 27. marts 2019 bemyndiget til indtil 25. marts 2020 at lade banken erhverve egne aktier med en pålydende værdi på indtil 10 % af aktiekapitalen, til den på erhvervelsestidspunktet gældende børskurs med en afvigelse på 10 % i op- og nedadgående retning.

Revisionsudvalg

Revisionsudvalget består af den samlede bestyrelse, hvorfor det er fundet mest hensigtsmæssig at bevare den samme struktur, som i bestyrelsen således bestyrelsesformanden også er formand for revisionsudvalget.

Revisionsudvalgets opgaver består i at:

- overvåge regnskabsafslæggelsesprocessen.
- overvåge om bankens interne kontrolsystem, interne revision og risikosystemer fungerer effektivt.
- overvåge den lovpligtige revision af årsrapport.
- overvåge og kontrollere revisors uafhængighed, herunder særligt leveringen af yderlige tjenesteydelser til banken.

I den forbindelse er bankens kontrolmiljø for opgørelse af de væsentlige regnskabsmæssige skøn gennemgået og vurderet.

Det skal bemærkes, at Grønland ikke er omfattet af de danske regler om nedsættelse af revisionsudvalg, men at reglerne i praksis følges.

Kommissoriet for revisionsudvalget findes her <https://www.banken.gl/da/om-os/bestyrelsen/revisionsudvalg-og-risikoudvalg.aspx>

Risikoudvalg

Risikoudvalget består af den samlede bestyrelse, hvorfor det er fundet mest hensigtsmæssig at bevare den samme struktur, som i bestyrelsen således bestyrelsesformanden også er formand for risikoudvalget.

Risikoudvalgets opgaver består i at:

- rådgive om bankens overordnede og fremtidige risikoprofil og strategi.
- bistå med at påse, at bestyrelsens risikostrategi implementeres korrekt i organisationen.
- vurdere om bankens udbud af finansielle produkter og ydelser er i overensstemmelse med forretningsmodellen og risikoprofilen.
- vurdere om incitamenterne ved aflønningsstrukturen tager højde for bankens risici, kapital og likviditet.
- vurdere bankens forsikringsmæssige afdækning af risici.

Kommissoriet for risikoudvalget findes her <https://www.banken.gl/da/om-os/bestyrelsen/revisionsudvalg-og-risikoudvalg.aspx>

Vederlagsudvalg

Vederlagsudvalget består af bestyrelsens formand, næstformand og et medarbejdervalgt bestyrelsesmedlem.

Vederlagsudvalget fastlægger bl.a. vederlagspolitikken som godkendes af generalforsamlingen.

Vederlagsudvalget har i 2019 blandt andet beskæftiget sig med flg. opgaver:

- kontrol af udbetalt bonus iht. Vederlagspolitikken.
- fastlæggelse af vederlagspolitik.

- udarbejdelse af vederlagsrapport.
- vurdering af vederlaget til bestyrelse og direktion samt kriterier herfor.
- generel vurdering af vederlag samt kriterier herfor, herunder vederlag som konkurrenceparameter.

GrønlandsBANKEN har på baggrund af en anbefaling fra Komitéen for god Selskabsledelse udarbejdet en vederlagsrapport. Rapporten følger anbefalingerne i punkt 4.2.3. i bankens Corporate Governance redegørelse og kan findes på bankens hjemmeside <http://www.banken.gl/vederlagsudvalg/>

Kommissorium for vederlagsudvalg og vederlagspolitik findes her <http://www.banken.gl/vederlagsudvalg/>

Nomineringsudvalg

Nomineringsudvalg består af bestyrelsens formand og næstformand.

Nomineringsudvalget har i 2019 blandt andet beskæftiget sig med flg. opgaver:

- beskrivelse af kompetencekrav vedr. direktion og bestyrelse.
- indstilling af kandidater til valg til bestyrelsen.
- bestyrelsesevaluering og bestyrelsessammensætning ud fra kompetencekrav.
- fastlæggelse af mangfoldighedspolitik.
- fastlæggelse af politik for underrepræsenteret køn samt måltal herfor.

Det er udvalgets vurdering at bestyrelsens sammensætning afspejler mangfoldighedspolitikens målsætning.

Kommissorium for nomineringsudvalget findes her <http://www.banken.gl/nomineringsudvalg/>

Antal møder i 2019 og mødedeltagelse for bestyrelse og alle fire udvalg kan ses her https://www.banken.gl/media/827749/Moedeoversigt-2019_DK.pdf

Ledelsesberetning for året 2019

Generalforsamling

Bestyrelsen er bemyndiget til at foretage de ændringer og tilføjelser til vedtægterne, som forlanges af offentlige myndigheder i medfør af den til enhver tid gældende lovgivning. Derudover kan GrønlandsBANKENs vedtægter ændres ved en generalforsamlingsbeslutning, såfremt forslaget vedtages med mindst 2/3 såvel af de afgivne stemmer som af den på generalforsamlingen repræsenterede stemmeberettigede aktiekapital.

Bestyrelsens medlemmer vælges af generalforsamlingen, bortset fra de medlemmer der vælges i henhold til lovgivningens regler om repræsentation af medarbejdere i bestyrelsen. Den generalforsamlingsvalgte del af bestyrelsen består af mindst fem og højst 10 medlemmer. Hvert år afgår tre af de generalforsamlingsvalgte bestyrelsesmedlemmer, der har fungeret længst, regnet fra de pågældendes sidste valg. Mellem flere medlemmer, der har fungeret lige længe, bestemmes afgang ved lodtrækning. De fratrædende medlemmer kan genvælges.

Væsentlige aftaler, der ændres eller udløber hvis kontrollen med selskabet ændres

GrønlandsBANKEN havde pr. ultimo 2019 følgende aftaler der vurderes som væsentlige og ændres eller udløber, hvis kontrollen med banken ændres i forbindelse med eksempelvis en fusion.

- Databehandlingsaftale med Bankernes EDB Central (BEC).
- Samarbejdsaftale med DLR Kredit.

BEC

Det fremgår af BEC's vedtægter, at medlemskabet af BEC kan opsiges med fem års varsel til udløb af et regnskabsår af både BEC og GrønlandsBANKEN. Hvis medlemskabet ophører på anden vis relateret til GrønlandsBANKEN, skal banken betale en udtrædelsesgodtgørelse til BEC, der er nærmere defineret i vedtægterne. Hvis et pengeinstitut fusionerer og ophører med at være et selvstændigt pengeinstitut, ophører medlemskabet af BEC uden varsel, men dog med mulighed for en overgangsordning.

DLR

GrønlandsBANKEN har som aktionær i DLR Kredit og i kraft af bankens medlemskab af Lokale Pengeinstitutter tiltrådt en samarbejdsaftale med DLR om formidling af realkreditlån til bankens kunder. Samarbejdsaftalen er uopsigelig, så længe GrønlandsBANKEN er aktionær i DLR Kredit. Hvis GrønlandsBANKEN afhænder eller deponerer sin aktiepost, anses banken automatisk som værende udtrådt af samarbejdsaftalen med virkning fra udgangen af det kalenderår, hvori aktieposten er solgt/deponeret. Samarbejdsaftalen kan opsiges af DLR Kredit, hvis DLR's bestyrelse træffer beslutning herom, ved udgangen af et kalenderår med tre måneders varsel.

Bestyrelsen og direktionen har i dag behandlet og godkendt årsrapporten for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2019 for GrønlandsBANKEN, aktieselskab.

Ledespåtegning

Årsrapporten er aflagt i overensstemmelse med lov om finansiell virksomhed. Årsrapporten er herudover udarbejdet i overensstemmelse med danske oplysningskrav for børsnoterede finansielle selskaber.

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet giver et retvisende billede af bankens aktiver og passiver, finansielle stilling pr. 31. december 2019 samt af resultatet af bankens aktiviteter og pengestrømme for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2019.

Ledelsesberetningen indeholder efter vores opfattelse en retvisende redegørelse for udviklingen i bankens aktiviteter og økonomiske forhold, samt en beskrivelse af de væsentligste risici og usikkerhedsfaktorer, som banken kan påvirkes af.

Årsrapporten indstilles til generalforsamlingens godkendelse.

Nuuk, den 27. februar 2020

Direktion

Martin Birkmose Kviesgaard

Bestyrelse

Gunnar í Liða
Formand

Kristian Frederik Lennert
Næstformand

Maliina Bitsch Abelsen

Christina Finderup Bustrup

Malene Meilfart Christensen

Lars Holst

Yvonne Jane Poulsen Kyed

Niels Peter Fleischer Rex

Peter Angutinguaq Wistoft

Revisionspåtegning

Den uafhængige revisors revisionspåtegning

Til kapitalejerne i GrønlandsBANKEN A/S

Konklusion

Vi har revideret årsregnskabet for GrønlandsBANKEN A/S for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2019, der omfatter resultatopgørelse, totalindkomstopgørelse, balance, egenkapitalopgørelse og noter, herunder anvendt regnskabspraksis samt pengestrømsopgørelse. Årsregnskabet udarbejdes efter lov om finansiel virksomhed og yderligere danske oplysningskrav for børsnoterede finansielle virksomheder.

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet giver et retvisende billede af bankens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2019 samt af resultatet af bankens aktiviteter for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2019 i overensstemmelse med lov om finansiel virksomhed og yderligere danske oplysningskrav for børsnoterede finansielle virksomheder.

Grundlag for konklusion

Vi har udført vores revision i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark. Vores ansvar ifølge disse standarder og krav er nærmere beskrevet i revisionspåtegningens afsnit "Revisors ansvar for revisionen af årsregnskabet". Vi er uafhængige af banken i overensstemmelse med internationale etiske regler for revisorer (IESBA's Etiske regler) og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, ligesom vi har opfyldt vores øvrige etiske forpligtelser i henhold til disse regler og krav. Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Centrale forhold ved revisionen

Centrale forhold ved revisionen er de forhold, der efter vores faglige vurdering var mest betydelige ved vores revision af årsregnskabet for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2019. Disse forhold blev behandlet som led i vores revision af årsregnskabet som helhed og udformningen af vores konklusion herom. Vi afgiver ikke nogen særskilt konklusion om disse forhold.

Nedskrivninger på udlån og hensættelser til tab på garantier mv.

Udlån udgør 3.759 mio.kr. og garantier udgør 1.480 mio.kr. pr. 31. december 2019 (udlån udgjorde 3.472 mio.kr. og garantier udgjorde 1.278 mio.kr. pr. 31. december 2018).

Fastlæggelsen af forventede nedskrivninger på udlån og hensættelser til tab på garantier mv. er forbundet med betydelig usikkerhed og i et vist omfang baseret på ledelsesmæssige skøn. Som følge af væsentligheden af disse skøn og størrelsen af udlån og garantier mv. i banken er revisionen af nedskrivninger på udlån og hensættelser til tab på garantier mv. et centralt forhold ved revisionen.

De forhold vedrørende udlån og garantier mv., som indeholder størst skøn, og som derfor kræver øget opmærksomhed ved revisionen er:

- Identifikation af eksponeringer, som er kreditforringet.
- Parametre og ledelsesmæssige skøn i den anvendte beregningsmodel for fastlæggelsen af de forventede tab i stadie 1 og 2, herunder klassifikationen heraf.
- Værdiansættelse af sikkerheder og fremtidige pengestrømme, herunder ledelsesmæssige skøn knyttet til fastlæggelsen af forventede tab i stadie 3.

Principperne for opgørelse af nedskrivninger på udlån og hensættelser til tab på garantier mv. er nærmere beskrevet i anvendt regnskabspraksis og ledelsen har beskrevet håndteringen af kreditrisici samt vurdering af nedskrivningsbehovet på udlån og behovet for hensættelse til tab på garantier mv. i note 2 og 13 i årsregnskabet.

Forholdet er behandlet således i revisionen

Baseret på vores risikovurdering har revisionen omfattet en gennemgang af bankens relevante forretningsgange for nedskrivninger på udlån og hensættelser til tab på garantier mv., test af relevante kontroller og stikprøvevis efterprøvning af eksponeringer.

Vores revisionshandlinger har omfattet test af relevante kontroller vedrørende:

- Løbende vurdering af kreditrisikoen.
- Vurdering og validering af input og forudsætninger anvendt i beregningen af nedskrivninger på udlån samt hensættelser til tab på garantier mv.
- Fastsættelse af ledelsesmæssige skøn.

Vores revisionshandlinger har desuden omfattet:

- Stikprøvevis gennemgang af eksponeringer for at efterprøve, om der sker rettidig identifikation af kreditforringelse af udlån samt garantier mv.
- Indhentet og evalueret revisorerklæring fra bankens datacentral, der omfatter en vurdering af bankens anvendte beregningsmodel for nedskrivninger på udlån og hensættelse til tab på garantier mv. er i overensstemmelse med lovgivningens og bankens retningslinjer herom.
- Udfordring af de væsentlige forudsætninger i den anvendte beregningsmodel med særligt fokus på objektivitet og det anvendte datagrundlag.
- Udfordring af de ledelsesmæssige tillæg til nedskrivninger på udlån og hensættelse til tab på garantier mv. med særligt fokus på konsistens samt objektivitet hos ledelsen, herunder udfordring af dokumentation af tilstrækkeligheden af de ledelsesmæssige tillæg.
- For udlån klassificeret i stadie 3, har vi stikprøvevis efterprøvet, om det opgjorte nedskrivningsbehov samt hensættelser til tab på garantier mv. er i overensstemmelse med lovgivningens og bankens retningslinjer herom. Dette har omfattet test af anvendte sikkerhedsværdier og scenariefastsættelsen.

Udtalelse om ledelsesberetningen

Ledelsen er ansvarlig for ledelsesberetningen.

Vores konklusion om årsregnskabet omfatter ikke ledelsesberetningen, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om ledelsesberetningen.

I tilknytning til vores revision af årsregnskabet er det vores ansvar at læse ledelsesberetningen og i den forbindelse overveje, om ledelsesberetningen er væsentligt inkonsistent med årsregnskabet eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation.

Vores ansvar er derudover at overveje, om ledelsesberetningen indeholder krævede oplysninger i henhold til lov om finansiel virksomhed.

Baseret på det udførte arbejde er det vores opfattelse, at ledelsesberetningen er i overensstemmelse med årsregnskabet og er udarbejdet i overensstemmelse med kravene i lov om finansiel virksomhed. Vi har ikke fundet væsentlig fejlinformation i ledelsesberetningen.

Ledelsens ansvar for årsregnskabet

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med lov om finansiel virksomhed og yderligere danske oplysningskrav for børsnoterede finansielle selskaber. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser for nødvendig for at udarbejde et årsregnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Ved udarbejdelsen af årsregnskabet er ledelsen ansvarlig for at vurdere bankens evne til at fortsætte driften, at oplyse om forhold vedrørende fortsat drift, hvor dette er relevant, samt at udarbejde årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift, medmindre ledelsen enten har til hensigt at likvidere banken, indstille driften eller ikke har andet realistisk alternativ end at gøre dette.

Revisors ansvar for revisionen af årsregnskabet

Vores mål er at opnå høj grad af sikkerhed for, om årsregnskabet som helhed er uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, og at afgive en revisionspåtegning med en konklusion. Høj grad af sikkerhed er et højt niveau af sikkerhed, men er ikke en garanti for, at en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og yderligere krav ifølge grønlandsk revisorlovgivning, altid vil afdække væsentlig fejlinformation, når sådan findes. Fejlinformationer kan opstå som følge af besvigelser eller fejl og kan betragtes som væsentlige, hvis det med rimelighed kan forventes, at de enkeltvis eller samlet har indflydelse på de økonomiske beslutninger, som regnskabsbrugere træffer på grundlag af årsregnskabet.

Som led i en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og yderligere krav, der er gældende i Grønland, foretager vi faglige vurderinger og opretholder professionel skepsis under revisionen. Herudover:

- Identificerer og vurderer vi risikoen for væsentlig fejlinformation i årsregnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, udformer og udfører revisionshandlinger som reaktion på disse risici samt opnår revisionsbevis, der er tilstrækkeligt og egnet til at danne grundlag for vores konklusion. Risikoen for ikke at opdage væsentlig fejlinformation forårsaget af besvigelser er højere end ved væsentlig fejlinformation forårsaget af fejl, idet besvigelser kan omfatte sammensværgelser, dokumentfalsk, bevidste udeladelser, vildledning eller tilsidesættelse af intern kontrol.
- Opnår vi forståelse af den interne kontrol med relevans for revisionen for at kunne udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke for at kunne udtrykke en konklusion om effektiviteten af bankens interne kontrol.
- Tager vi stilling til, om den regnskabspraksis, som er anvendt af ledelsen, er passende, samt om de regnskabsmæssige skøn og tilknyttede oplysninger, som ledelsen har udarbejdet, er rimelige.
- Konkluderer vi, om ledelsens udarbejdelse af årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift er passende, samt om der på grundlag af det opnåede revisionsbevis er væsentlig usikkerhed forbundet med begivenheder eller forhold, der kan skabe betydelig tvivl om bankens evne til at fortsætte driften. Hvis vi konkluderer, at der er en væsentlig usikkerhed, skal vi i vores revisionspåtegning gøre opmærksom på oplysninger herom i årsregnskabet eller, hvis sådanne oplysninger ikke er tilstrækkelige, modificere vores konklusion. Vores konklusioner er baseret på det revisionsbevis, der er opnået frem til datoen for vores revisionspåtegning. Fremtidige begivenheder eller forhold kan dog medføre, at banken ikke længere kan fortsætte driften.
- Tager vi stilling til den samlede præsentation, struktur og indhold af årsregnskabet, herunder noteoplysningerne, samt om årsregnskabet afspejler de underliggende transaktioner og begivenheder på en sådan måde, at der gives et retvisende billede heraf.
- Opnår vi tilstrækkeligt og egnet revisionsbevis for de finansielle oplysninger for banken til brug for at udtrykke en konklusion om årsregnskabet. Vi er ansvarlige for at lede, føre tilsyn med og udføre revision af årsregnskabet. Vi er eneansvarlige for vores revisionskonklusion.

Revisionspåtegning

Vi kommunikerer med den øverste ledelse om bl.a. det planlagte omfang og den tidsmæssige placering af revisionen samt betydelige revisionsmæssige observationer, herunder eventuelle betydelige mangler i intern kontrol, som vi identificerer under revisionen.

Vi afgiver også en udtalelse til den øverste ledelse om, at vi har opfyldt relevante etiske krav vedrørende uafhængighed, og oplyser den om alle relationer og andre forhold, der med rimelighed kan tænkes at påvirke vores uafhængighed og, hvor dette er relevant, tilhørende sikkerhedsforanstaltninger.

Med udgangspunkt i de forhold, der er kommunikeret til den øverste ledelse, fastslår vi, hvilke forhold der var mest betydelige ved revisionen af årsregnskabet for den aktuelle periode og dermed er centrale forhold ved revisionen. Vi beskriver disse forhold i vores revisionspåtegning, medmindre lov eller øvrig regulering udelukker, at forholdet offentliggøres, eller i de yderst sjældne tilfælde, hvor vi fastslår, at forholdet ikke skal kommunikeres i vores revisionspåtegning, fordi de negative konsekvenser heraf med rimelighed ville kunne forventes at veje tungere end de fordele den offentlige interesse har af sådan kommunikation.

København, den 27. februar 2020

Deloitte

Statsautoriseret Revisionspartnerselskab
CVR-nr. 33 96 35 56

Jens Ringbæk	Jakob Lindberg
statsautoriseret revisor	statsautoriseret revisor
MNE-nr. 27735	MNE-nr. 40824

Intern revisionspåtegning

Til kapitalejerne i GrønlandsBANKEN

Påtegning på årsregnskabet

Konklusion

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet for GrønlandsBANKEN, Aktieselskab giver et retvisende billede af selskabets aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2019 samt af resultatet af selskabets aktiviteter og pengestrømme for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2019 i overensstemmelse med lov om finansiell virksomhed og danske oplysningskrav for børsnoterede finansielle selskaber.

Den udførte revision

Vi har revideret årsregnskabet for GrønlandsBANKEN, Aktieselskab for regnskabsåret 1. januar – 31. december 2019, som omfatter resultatopgørelse, totalindkomstopgørelse, balance, egenkapitalopgørelse og noter. Årsregnskabet udarbejdes efter lov om finansiell virksomhed.

Revisionen er udført på grundlag af Finanstilsynets bekendtgørelse om revisionens gennemførelse i finansielle virksomheder mv. samt finansielle koncerner, efter internationale standarder om revision vedrørende planlægning og udførelse af revisionsarbejdet og yderligere krav ifølge dansk revisorlovgivning.

Vi har planlagt og udført revisionen for at opnå høj grad af sikkerhed for, at årsregnskabet ikke indeholder væsentlig fejlinformation. Vi har deltaget i revisionen af alle væsentlige og risikofyldte områder.

Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Udtalelse om ledelsesberetningen

Ledelsen er ansvarlig for ledelsesberetningen.

Vores konklusion om årsregnskabet omfatter ikke ledelsesberetningen, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om ledelsesberetningen.

I tilknytning til vores revision af årsregnskabet er det vores ansvar at læse ledelsesberetningen og i den forbindelse overveje, om ledelsesberetningen er væsentligt inkonsistent med årsregnskabet eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation.

Vores ansvar er derudover at overveje, om ledelsesberetningen indeholder krævede oplysninger i henhold til lov om finansiell virksomhed.

Baseret på det udførte arbejde er det vores opfattelse, at ledelsesberetningen er i overensstemmelse med årsregnskabet og er udarbejdet i overensstemmelse med lov om finansiell virksomheds krav. Vi har ikke fundet væsentlig fejlinformation i ledelsesberetningen.

Nuuk, den 27. februar 2020

Kristian Thorgaard Sørensen
Revisionschef

Resultat- og totalindkomstopgørelse – kr. 1.000

Noter		2019	2018
3	Renteindtægter	237.967	236.632
4	Negative renteindtægter	-11.938	-10.825
5	Renteudgifter	765	1.706
6	Positive renteudgifter	+9.046	+6.761
	Netto renteindtægter	234.310	230.862
	Udbytte af aktier m.v.	2.329	1.946
7	Gebyrer og provisionsindtægter	84.761	81.636
	Afgivne gebyrer og provisionsudgifter	904	847
	Netto rente- og gebyrindtægter	320.496	313.597
8	Kursreguleringer	9.585	-1.546
	Andre driftsindtægter	5.722	5.385
9, 10	Udgifter til personale og administration	167.884	157.407
	Af- og nedskrivninger på materielle aktiver	6.672	6.765
	Andre driftsudgifter	2.788	2.011
13	Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender m.v.	7.959	10.938
	Resultat før skat	150.500	140.315
11	Skat	20.582	27.423
	Årets resultat	129.918	112.892
	Forslag til resultatdisponering		
	Årets resultat	129.918	112.892
	I alt til disposition	129.918	112.892
	Forslået udbytte	54.000	54.000
	Henlagt til egenkapitalen	75.918	58.892
	I alt anvendt	129.918	112.892
	Totalindkomstopgørelse		
	Årets resultat	129.918	112.892
	Anden totalindkomst:		
	Værdiregulering af ejendomme	3.833	3.747
	Værdiregulering af ydelsesbaseret fratrædelses-/pensionsordning	-15	-13
	Skat af værdiregulering af ejendomme	-1.219	-1.192
	Anden totalindkomst efter skat	2.599	2.542
	Årets totalindkomst	132.517	115.434

Balance – kr. 1.000

Noter		2019	2018
	Kassebeholdning og anfordringstilgodeh. hos centralbanker	184.862	180.193
12	Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	1.380.759	1.160.234
13	Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris	3.758.736	3.472.174
14	Obligationer til dagsværdi	1.174.084	879.093
15	Aktier m.v.	117.009	85.243
18	Aktiver tilknyttet puljeordninger	112.341	63.043
16	Grunde og bygninger i alt, domicilejendomme	228.904	207.265
17	Øvrige materielle aktiver	7.539	8.070
	Andre aktiver	122.269	105.748
	Periodeafgrænsningsposter	3.412	3.473
	Aktiver i alt	7.089.915	6.164.536
19	Gæld til kreditinstitutter og centralbanker	13.625	22.565
20	Indlån og anden gæld	5.687.451	4.899.044
	Indlån i puljeordninger	112.341	63.043
	Aktuelle skatteforpligtelser	30.772	17.522
	Andre passiver	67.578	73.570
	Periodeafgrænsningsposter	5.895	5.555
	Gæld i alt	5.917.662	5.081.299
	Hensættelser til pensioner og lignende forpligtelser	1.082	796
21	Hensættelser til udskudt skat	51.341	60.719
	Hensættelser til tab på garantier	20.483	14.274
	Andre hensatte forpligtelser	5.121	5.606
	Hensættelser til tab på uudnyttede kreditfaciliteter	16.550	2.683
	Hensatte forpligtelser i alt	94.577	84.078
	Egenkapital		
22	Aktiekapital	180.000	180.000
	Opskrivningshenlæggelser	31.706	29.092
	Overført overskud	811.970	736.067
	Foreslået udbytte	54.000	54.000
	Egenkapital i alt	1.077.676	999.159
	Passiver i alt	7.089.915	6.164.536
1	Anvendt regnskabspraksis		
2	Finansielle risici og politikker		
23-33	Øvrige noter		

Egenkapitalopgørelse – kr. 1.000

	Aktie- kapital	Opskriv- ningshen- læggelser	Overført overskud	Foreslået udbytte netto	Egen- kapital i alt
Egenkapital 1. januar 2018	180.000	26.776	697.682	54.000	958.458
Ændring af regnskabspraksis	-	-	-20.733	-	-20.733
Udbetalt udbytte				-54.000	-54.000
Anden totalindkomst		2.316	226		2.542
Årets resultat			58.892	54.000	112.892
Egenkapital 31. december 2018	180.000	29.092	736.067	54.000	999.159
Egenkapital ved det foregående regn- skabs års afslutning	180.000	29.092	736.067	54.000	999.159
Udbetalt udbytte	-	-	-	- 54.000	- 54.000
Egenkapital primo 2019 efter udlodning af udbytte	180.000	29.092	736.067	0	945.159
Anden totalindkomst	-	2.614	-15	-	2.599
Årets resultat	-	-	75.918	54.000	129.918
Egenkapital 31. december 2019	180.000	31.706	811.970	54.000	1.077.676

Pengestrømsopgørelse – kr. 1.000

	2019	2018
Årets resultat	129.918	112.892
Nedskrivninger på udlån	7.959	10.938
Af- og nedskrivninger på materielle aktiver	6.672	6.765
Periodeafgrænsningsposter, netto	401	-213
Primoændring til anvendt regnskabspraksis på udlån	0	-20.733
Årets resultat reguleret for ikke kontante driftsposter	144.950	109.649
Gæld til kreditinstitutter og centralbanker	-8.940	-105
Indlån	837.705	749.707
Udlån	-294.521	-147.993
Anden driftskapital	405.881	-262.508
Andre passivposter	16.522	17.742
Ændring i driftskapital	956.647	356.843
Pengestrømme fra driftsaktivitet	1.101.597	466.492
Salg af materielle anlægsaktiver	0	3.389
Køb mv. af materielle anlægsaktiver	-23.946	-5.620
Pengestrømme fra investeringsaktivitet	-23.946	-2.231
Betalt udbytte	-54.000	-54.000
Handel med egne aktier	0	0
Pengestrømme fra finansieringsaktivitet	-54.000	-54.000
Ændring i likvider	1.023.651	410.261
Likvider primo	1.618.624	1.208.363
Likvider ultimo	2.642.275	1.618.624
Kassebeholdning og anfordringstilgodeh. hos centralbanker	184.862	180.193
Indskudsbeviser i Nationalbanken jf. note 12	1.015.000	352.000
Fuldt ud sikre og likvide anfordringstilgodehavender i kreditinstitutter jf. note 12	298.323	240.798
Ubelånte værdipapirer	1.144.090	845.633
Likvider ultimo	2.642.275	1.618.624

Noteoversigt

1. Anvendt regnskabspraksis	42 - 48
2. Finansiell risiko og politikker og mål for styring af finansielle risici	49 - 59
3. Renteindtægter	60
4. Negative renter	60
5. Renteudgifter	60
6. Positive renteudgifter	60
7. Gebyrer og provisionsindtægter	60
8. Kursreguleringer	60
9. Udgifter til personale og administration	61
10. Revisionshonorar	62
11. Skat	62
12. Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	62
13. Udlån og nedskrivninger	63 - 64
14. Obligationer til dagsværdi	64
15. Aktier m.v.	66
16. Domicilejendomme	66
17. Øvrige materielle aktiver	66
18. Aktiver tilknyttet puljeordning	66
19. Gæld til kreditinstitutter og centralbanker	67
20. Indlån og anden gæld	67
21. Hensættelser til udskudt skat	67
22. Aktiekapital	68
23. Kapitalopgørelse	68
24. Eventualforpligtelser	69
25. Retssager	69
26. Valutaeksponeringer	69
27. Renterisiko	69
28. Nærtstående parter	70
29. Afledte finansielle instrumenter	70 - 72
30. Dagsværdi af finansielle instrumenter	73 - 74
31. Følsomhedsoplysninger	75
32. 5 års hoved- og nøgletal	76 - 77
33. Ledelseshverv	78 - 79

Noter

Note I

Anvendt regnskabspraksis

Årsregnskabet er udarbejdet i overensstemmelse med lov om finansiel virksomhed herunder bekendtgørelse om finansielle rapporter for kreditinstitutter og fondsmæglerselskaber m.fl., Årsrapporten er herudover udarbejdet i overensstemmelse med yderligere danske oplysningskrav til årsrapporter for børsnoterede finansielle selskaber.

Årsrapporten præsenteres i danske kroner og afrundet til nærmeste 1.000 kr.

Den anvendte regnskabspraksis er uændret i forhold til årsrapporten for 2018 på nær det i afsnittet nedenfor "Ændringer i anvendt regnskabspraksis" beskrevne.

Ændringer i anvendt regnskabspraksis

Som følge af ændringer til regnskabsbekendtgørelsen har banken valgt at tilpasse regnskabspraksis på indregning af værdi af skattemæssigt fradrag af udbytte, således at denne indregnes i resultatopgørelsen på beslutningstidspunktet. Tidligere indregnedes værdi af skattemæssigt fradrag af udbytte over egenkapitalen på beslutningstidspunktet.

For udbytte foreslået for regnskabsåret 2018 betyder denne praksisændring, at værdien af det skattemæssige fradrag ikke indregnes over egenkapitalen i 2019, men indregnes over skat af årets resultat i 2019. Sammenligningstal korrigeret.

For 2019 påvirker ændringen skat af årets resultat med t.kr. -17.172 og årets resultatdisponering påvirkes med t.kr. +17.172. Egenkapitalen ultimo 2019 påvirkes ikke.

For 2018 påvirker ændringen skat af årets resultat med t.kr. -17.172 og årets resultatdisponering påvirkes med t.kr. +17.172. Egenkapitalen ultimo 2018 påvirkes ikke.

Generelt om indregning og måling

Aktiver indregnes i balancen, når det som følge af en tidligere begivenhed er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil tilfalde banken og aktivets værdi kan måles pålideligt.

Forpligtelser indregnes i balancen, når banken som følge af en tidligere begivenhed har en retlig eller faktisk forpligtelse, og det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil fragå banken, og forpligtelsens værdi kan måles pålideligt.

Ved første indregning måles aktiver og forpligtelser til dagsværdi. Dog måles materielle aktiver på tidspunktet for første indregning til kostpris. Måling efter første indregning sker som beskrevet for hver enkelt regnskabspost nedenfor.

Ved indregning og måling tages hensyn til forudsigelige risici og tab, der fremkommer, inden årsrapporten aflægges, og som be- eller afkræfter forhold, der eksisterede på balancedagen.

I resultatopgørelsen indregnes indtægter i takt med, at de indtjenes, mens omkostninger indregnes med de beløb, der vedrører regnskabsåret. Dog indregnes værdistigninger på domicilejendomme, der ikke modsvarer tidligere værdifald, direkte i totalindkomstopgørelsen.

Køb og salg af finansielle instrumenter indregnes på handelsdagen, og indregning ophører, når retten til at modtage/afgive pengestrømme fra det finansielle aktiv eller passiv er udløbet, eller hvis det er overdraget, og banken i al væsentlighed har overført alle risici og afkast tilknyttet ejendomsretten. GrønlandsBANKEN anvender ikke reglen om omklassificering af visse finansielle aktiver fra dagsværdi til amortiseret kostpris.

Noter

Væsentlige regnskabsmæssige skøn, forudsætninger og usikkerheder

Årsregnskabet udarbejdes ud fra visse særlige forudsætninger, der medfører brug af regnskabsmæssige skøn. Disse skøn foretages af bankens ledelse i overensstemmelse med regnskabspraksis og på baggrund af historiske erfaringer, samt forudsætninger, som ledelsen anser som forsvarlige og realistiske.

Forudsætningerne kan være ufuldstændige, og uventede fremtidige begivenheder eller omstændigheder kan opstå, ligesom andre vil kunne komme frem til andre skøn. De områder, som indebærer en højere grad af vurderinger eller kompleksitet, eller områder, hvor antagelser og skøn er væsentlige for regnskabet er angivet nedenfor.

Ved udarbejdelse af årsregnskabet foretager ledelsen en række regnskabsmæssige vurderinger der danner grundlag for præsentation, indregning og måling af instituttets aktiver og forpligtelser. Årsregnskabet er aflagt efter et princip om going concern ud fra den nuværende gældende praksis og fortolkning af reglerne for danske pengeinstitutter. De væsentligste skøn, som ledelsen foretager i forbindelse med indregning og måling af disse aktiver og forpligtelser, og den væsentlige skønsmæssige usikkerhed forbundet med udarbejdelsen af årsrapporten for 2019, er:

- Nedskrivninger på udlån og hensættelser på garantier og kredittilsagn er foretaget i overensstemmelse med regnskabspraksis, og er baseret på en række forudsætninger. Såfremt disse forudsætninger ændres, kan regnskabsaflæggelsen blive påvirket, og påvirkningen kan være væsentlig.
- Noterede finansielle instrumenter, der kan være prissat på markeder med lav omsætning, hvorved der kan være en vis usikkerhed ved anvendelse af børskurserne ved måling af dagsværdi.

- Unoterede finansielle instrumenter, hvor der er væsentlige skøn forbundet med måling af dagsværdierne. Se note 15 og 30.
- For hensatte forpligtelser er der væsentlige skøn forbundet med fastlæggelse af fremtidig medarbejderomsætningshastighed, samt fastsættelse af renteforpligtelse på skattebegünstigede opsparingskonti.
- Måling af domicilejendommenes dagsværdi er ligeledes forbundet med væsentlige skøn og vurderinger, herunder forventninger til ejendommenes fremtidige afkast og de fastsatte afkastprocenter. Bankens væsentligste ejendom er domicilejendommen i Nuuk. En ændring i afkastprocent på eks. 0,5 % vil betyde en ændring i værdiansættelsen på kr. 8 mio. for denne ejendom. I forbindelse med værdiansættelsen af bankens domicilejendom i Nuuk er der anvendt forskellige kvadratmeterpriser i forhold til markedsløje og anvendelsesmuligheder.

Fastlæggelse af dagsværdi

Dagsværdien er det beløb, som et aktiv kan omsættes til, eller en forpligtelse indfries til, ved en handel under normale omstændigheder mellem kvalificerede, villige og indbyrdes uafhængige parter.

Dagsværdien af finansielle instrumenter, som der findes et aktivt marked for, fastsættes til lukkekurs på balancedagen eller, hvis en sådan ikke foreligger, en anden offentliggjort kurs, der må antages bedst at svare hertil.

For finansielle instrumenter, hvor der ikke findes et aktivt marked, fastlægges dagsværdien ved hjælp af almindeligt anerkendte værdiansættelsesteknikker, der baserer sig på observerbare aktuelle markedsdato.

Regnskabsmæssig sikring

Banken anvender de særlige regler om regnskabsmæssig sikring for at undgå den inkonsistens, der opstår ved, at visse finansielle aktiver eller finansielle forpligtelser (de sikrede poster) måles til amortiseret kostpris, medens afledte finansielle derivater (sikringsinstrumenterne) måles til dagsværdi.

Når kriterierne for anvendelse af reglerne om regnskabsmæssig sikring er opfyldt, reguleres den regnskabsmæssige værdi af de sikrede aktiver og forpligtelser over resultatopgørelsen for dagsværdiændringer vedrørende de sikrede risici (dagsværdisikring). I banken er sikringsforholdet etableret for fastforrentede udlån.

Afledte finansielle instrumenter

Afledte finansielle instrumenter måles til dagsværdi, der som udgangspunkt er baseret på noterede markedspriser. I det omfang, der er tale om ikke noterede instrumenter, opgøres dagsværdien efter almindelige anerkendte principper. Afledte finansielle instrumenter indregnes under andre aktiver; henholdsvis andre passiver:

Ændringer i dagsværdien af afledte finansielle instrumenter, der er klassificeret som og opfylder betingelserne for sikring af dagsværdien af et indregnet aktiv eller en indregnet forpligtelse, indregnes i resultatopgørelsen sammen med ændringer i værdien af det sikrede aktiv eller den sikrede forpligtelse. Øvrige ændringer indregnes i resultatopgørelsen som finansielle poster.

Omregning af fremmed valuta

Transaktioner i fremmed valuta omregnes ved første indregning til transaktionsdagens kurs. Tilgodehavender, gældsforpligtelser og andre monetære poster i fremmed valuta, som ikke er afregnet på balancedagen, omregnes til balancedagens lukkekurs for valutaen. Valutakursdifferencer, der opstår mellem transaktionsdagens kurs og kursen på betalingsdagen, henholdsvis balancedagens kurs, indregnes i resultatopgørelsen som kursreguleringer.

Modregning

Banken modregner tilgodehavender og forpligtelser, når banken har en juridisk ret til at modregne de indregnede beløb og samtidig har til hensigt Banken modregner tilgodehavender og forpligtelser, når banken har en juridisk ret til at modregne de indregnede beløb og samtidig har til hensigt at nettomodregne eller realisere aktivet og indfri forpligtelsen samtidig.

Resultatopgørelsen

Renter, gebyrer og provisioner

Renteindtægter og renteudgifter indregnes i resultatopgørelsen i den periode de vedrører. Provisioner og gebyrer, der er en integreret del af den effektive rente af et udlån, indregnes som en del af amortiseret kostpris og dermed som en integreret del af det finansielle instrument (udlån) under renteindtægter.

Provisioner og gebyrer, der er led i en løbende ydelse, periodiseres over løbetiden. Øvrige gebyrer indregnes i resultatopgørelsen på transaktionsdagen.

Renter på udlån, der klassificeres som stadie 3, beregnes på baggrund af nettobeløbet efter nedskrivninger. På øvrige udlån beregnes renten baseret på det kontraktmæssigt udestående beløb. Dette indebærer, at renteindtægter fra udlån, som enten er helt eller delvist nedskrevne, føres under posten "Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender m.v." hvad angår renterne af den nedskrevne del af udlånene.

Udgifter til personale og administration

Udgifter til personale omfatter løn og gager samt sociale omkostninger, pensioner, personaleboliger m.v. til bankens personale. Omkostninger til ydelser og goder til ansatte, herunder jubilæumsgratualer indregnes i takt med de ansattes præstation af de arbejdsydelser, der giver ret til de pågældende ydelser og goder. Omkostninger til incitamentsprogrammer indregnes i resultatopgørelsen i det regnskabsår omkostningen kan henføres til.

Pensionsordninger

Banken har indgået en ydelsesbaseret fratrædelses-/pensionsordning for bankens direktør. I denne ordning er banken forpligtet til at betale en fastsat ydelse i en periode efter direktørens pensionering/fratrædelse.

Forpligtelser af denne type opgøres til nutidsværdi af de ydelser, som ud fra det bedst mulige skøn må forventes at skulle betales. Forpligtelsen, der optjenes over perioden 2016-2023, kan udgøre 0-24 måneders løn. Se note 9.

Banken har desuden indgået bidragsbaserede pensionsordninger med alle medarbejdere. I de bidragsbaserede ordninger indbetales faste bidrag til et uafhængigt pensionsinstitut eller til bankens eget pensionsprodukt "Qimatut". Bankens eget pensionsprodukt forvaltes ikke af banken selv, men af medarbejderen selv eller i puljeordning forvaltet af et uafhængigt investeringsselskab.

Andre driftsindtægter

Andre driftsindtægter indeholder indtægter af sekundær karakter i forhold til bankens aktiviteter, herunder eksterne lejeindtægter, for-tjeneste og tab ved salg af bankens ejendomme.

Andre driftsudgifter

Andre driftsudgifter indeholder udgifter af sekundær karakter i forhold til bankens aktiviteter, herunder drift og vedligehold af bankens domicilejendomme samt bidrag til sektorløsninger.

Noter

Skat

Årets skat, der består af årets aktuelle skat og ændring af udskudt skat, indregnes i resultatopgørelsen med den del, som kan henføres til årets resultat, og i anden totalindkomst eller direkte på egenkapitalen med den del, der kan henføres til posterings henholdsvis i anden totalindkomst og direkte på egenkapitalen.

Aktuelle skatteforpligtelser indregnes i balancen opgjort som beregnet skat af årets skattepligtige indkomst.

Ved opgørelsen af den skattepligtige indkomst er der i Grønland fradragsret for udbytte.

Udskudt skat indregnes af alle midlertidige forskelle mellem regnskabsmæssige værdier og skattemæssige værdier af aktiver og forpligtelser.

Balancen

Kassebeholdning og anfordringstilgodehavender hos centralbanker

Omfatter kassebeholdning og anfordringstilgodehavender i centralbanker og måles ved første indregning til dagsværdi og måles efterfølgende til amortiseret kostpris.

Tilgodehavender og gæld hos kreditinstitutter og centralbanker

Omfatter tilgodehavender hos kreditinstitutter samt tidsindskud i centralbanker. Gæld til kreditinstitutter og centralbanker omfatter gæld til andre kreditinstitutter og centralbanker. Tilgodehavender måles til dagsværdi. Gæld måles til amortiseret kostpris.

Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris

Finansielle instrumenter, som efter første indregning indregnes løbende måles til amortiseret kostpris, skal dog ved første indregning måles til dagsværdi med tillæg af de transaktionsomkostninger, som er direkte forbundet med erhvervelsen eller udstedelsen af det finansielle instrument, og fradrag for de modtagne gebyrer og provisioner, der indgår som en integreret del af den effektive rente.

Udlån måles til amortiseret kostpris, der sædvanligvis svarer til nominal værdi med fradrag af stiftelsesgebyrer mv. og nedskrivninger til imødegåelse af indtrådte, men endnu ikke realiserede tab.

Der henvises i øvrigt til beskrivelserne i note 2.

Obligationer til dagsværdi

Obligationer, der handles på aktive markeder, måles til dagsværdi. Dagsværdien opgøres efter lukkekursen for det pågældende marked på balancedagen. Udtrukne obligationer måles til nutidsværdien.

Hvis markedet for en eller flere obligationer er illikvidt, eller hvis der ikke findes en offentlig anerkendt pris, fastsætter banken dagsværdi-

en ved brug af anerkendte værdiansættelsesteknikker. Disse teknikker omfatter anvendelse af tilsvarende nylige transaktioner mellem uafhængige parter, og analyser af tilbagediskonterede pengestrømme samt andre modeller baseret på observerbare markedsdata.

Aktier mv.

Aktier måles til dagsværdi. Dagsværdien for aktier der handles på aktive markeder opgøres efter lukkekursen på balancedagen.

Dagsværdien for unoterede og illikvide aktier tager udgangspunkt i tilgængelige oplysninger om handler og lignende, eller alternativt kapitalværdiberegninger. Illikvide og unoterede kapitalandele, hvor det ikke vurderes muligt at opgøre en pålidelig dagsværdi, måles til kostpris.

Domicilejendomme

Alle bankens ejendomme er defineret som domicilejendomme, herunder personaleboliger. Personaleboliger vurderes at være nødvendige for at sikre rekruttering af medarbejdere.

Ejendommene måles efter første indregning til omvurderet værdi. Første indregning sker til kostpris. Omvurderingen foretages så hyppigt, at der ikke forekommer væsentlige forskelle til dagsværdien.

Hvert andet år (senest 2018) indhentes en uafhængig vurdering af markedsværdien på bankens domicilejendom i Nuuk. Øvrige domicilejendommers dagsværdi revurderes årligt på baggrund af beregnede kapitalværdier for de forventede fremtidige pengestrømme.

Stigninger i domicilejendommens omvurderede værdi indregnes i opskrivningshenlæggelser under egenkapitalen. Fald i værdien indregnes i resultatopgørelsen, med mindre der er tale om tilbageførsler af tidligere års opskrivninger.

Der foretages lineær afskrivning over 25 år på bankbygninger og over 50 år på personaleboliger. På domicilejendommen samt nyere bankbygninger og personaleboliger afskrives ned til en scrapværdi.

Øvrige materielle aktiver

Maskiner og inventar måles til kostpris med fradrag af akkumulerede afskrivninger. Afskrivning foretages lineært over aktiverens forventede levetid, dog maksimalt fem år.

Andre aktiver

Andre aktiver omfatter øvrige aktiver, der ikke hører til under andre aktivposter. Posten omfatter bankens kapitalindskud i BEC, positiv markedsværdi af afledte finansielle instrumenter og indtægter, som først forfalder til betaling efter regnskabsårets afslutning, herunder tilgodehavende renter. Bortset fra afledte finansielle instrumenter, der har en positiv værdi på balancedagen og som måles til dagsværdi, måles regnskabsposten ved første indregning til kostpris og efterfølgende til amortiseret kostpris.

Aktiver og indlån i puljeordninger

Samtlige puljeaktiver og -indlån indregnes i separate balanceposter. Puljeordninger forvaltes af eksterne samarbejdspartner. Bankens eget afkast af puljeaktiviteter føres under posten gebyrer og provisionsindtægter.

Periodeafgrænsningsposter

Periodeafgrænsningsposter indregnet under aktiver omfatter afholdte omkostninger, der vedrører efterfølgende regnskabsår. Periodeafgrænsningsposter måles til kostpris.

Indlån og anden gæld

Finansielle instrumenter, som efter første indregning indregnes løbende måles til amortiseret kostpris, skal dog ved første indregning måles til dagsværdi med tillæg af de transaktionsomkostninger, som er direkte forbundet med erhvervelse eller udstedelsen af det finansielle instrument, og fradrag for de modtagne gebyrer og provisioner, der indgår som en integreret del af den effektive rente.

Indlån og anden gæld omfatter indlån med modparter, der ikke er kreditinstitutter eller centralbanker. Indlån og anden gæld måles ved første indregning til dagsværdi, og efterfølgende til amortiseret kostpris.

Andre passiver

Andre passiver omfatter øvrige passiver, der ikke hører til under andre passivposter. Posten omfatter negativ markedsværdi af afledte finansielle instrumenter og udgifter, som først forfalder til betaling efter regnskabsårets afslutning, herunder skyldige renter. Bortset fra afledte finansielle instrumenter, der har en negativ værdi på balance dagen og som måles til dagsværdi, måles regnskabsposten ved første indregning til kostpris og efterfølgende til amortiseret kostpris.

Noter

Periodeafgrænsningsposter

Periodeafgrænsningsposter indregnet under passiver omfatter indtægter, der er modtaget før balancetidspunktet, men som vedrører en senere regnskabsperiode, herunder forud modtagne renter og provision. Periodeafgrænsningsposter måles til kostpris.

Hensatte forpligtelser

Forpligtelser og garantier, der er uvisse med hensyn til størrelse eller tidspunkt for afvikling, indregnes som hensatte forpligtelser; når det er sandsynligt, at forpligtelsen vil medføre et træk på bankens økonomiske ressourcer, og forpligtelsen kan måles pålideligt. Forpligtelsen opgøres til nutidsværdien af de omkostninger, som er nødvendige for at indfri forpligtelsen. Der foretages diskontering af forpligtelser vedrørende personale, der forfalder mere end 36 måneder efter den periode, hvor de er optjent.

Ikke-balanceførte poster

Posten omfatter afgivne garantier og indeståelser; uigenkaldelige tilsagn om at yde kredit og lignende forpligtelser, der ikke indregnes i balancen. Garantier måles til pålydende værdi med fradrag af hensættelser til tab. Hensættelser til tab indregnes under "Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender mv." i resultatopgørelsen samt under "Hensættelser til tab på garantier" i balancen.

Udbytte

Udbytte indregnes som en gældsforpligtelse på tidspunktet for vedtagelse på generalforsamlingen. Det foreslåede udbytte for regnskabsåret vises som en særskilt post i tilknytning til egenkapitalen.

Egne aktier

Anskaffelses- og afståelsessummer, samt udbytte fra egne aktier, indregnes direkte i overført resultat under egenkapitalen.

Pengestrømsopgørelsen

Pengestrømsopgørelsen præsenteres efter den indirekte metode og viser pengestrømme vedrørende drift, investeringer og finansiering samt bankens likvider ved årets begyndelse og slutning.

Pengestrømme vedrørende driftsaktiviteter opgøres som driftsresultatet reguleret for ikke-kontante driftsposter, ændring i driftskapital samt betalt selskabsskat. Pengestrømme vedrørende investeringsaktiviteter omfatter betalinger i forbindelse med køb og salg af virksomheder, aktiviteter samt køb, udvikling, forbedring og salg mv. af immaterielle og materielle anlægsaktiver. Pengestrømme vedrørende finansieringsaktiviteter omfatter ændringer i størrelse eller sammensætning af selskabets aktiekapital, efterstillede kapitalindskud og omkostninger forbundet hermed, køb af egne aktier samt betaling af udbytte.

Likvider omfatter kassebeholdning og anfordringstilgodehavender hos centralbanker og tilgodehavender hos kreditinstitutter med oprindelig løbetid op til 3 måneder samt ubelånte værdipapirer som kan omsættes øjeblikkeligt til likvide beholdninger.

Hoved- og nøgletal

Hoved- og nøgletal er opstillet i overensstemmelse med Finanstilsynets definitioner og vejledninger.

Kommende regnskabsregler

Finanstilsynet har i deres ændringsbekendtgørelse af 3. december 2018 vedtaget nye regler vedrørende indregning af leasing for leasingtager. Reglerne træder i kraft for regnskabsperioder, der begynder 1. januar 2020.

Standarden forventes ikke, at have indflydelse på GrønlandsBANKEN, idet banken ikke opererer med leasing hverken som leasinggiver eller leasingtager.

Note 2

Finansielle risici og politikker og mål for styringen af finansielle risici

Generelt

GrønlandsBANKEN skal jf. § 16 i bekendtgørelse om ledelse og styring af pengeinstitutter – m.fl. udpege en risikoansvarlig, der skal være ansvarlig for risikostyringen i GrønlandsBANKEN.

Bestyrelsen i GrønlandsBANKEN har vurderet, at bankens størrelse, enkle struktur samt ukomplicerede aktiviteter ikke berettiger en selvstændig risikostyringsfunktion. Risikostyringsfunktionen er forankret i Direktionen.

GrønlandsBANKEN er eksponeret over for forskellige typer af risici. Formålet med bankens politikker for risikostyring er at minimere de tab, der kan opstå som følge af bl.a. uforudsigelig udvikling på de finansielle markeder. Banken arbejder med en afbalanceret risikoprofil, både kreditmæssigt og på de finansielle markeder. Banken anvender

der alene afledte finansielle instrumenter (derivater) til at afdække risici på kundeforretninger, eller til reduktion af bankens renterisiko.

GrønlandsBANKEN udvikler løbende sine værktøjer til identifikation og styring af de risici, som til dagligt påvirker banken. Bestyrelsen fastlægger de overordnede rammer og principper for risiko- og kapitalstyring, og modtager løbende rapportering om udvikling i risici og udnyttelse af de tildelte risikorammer. Den daglige styring af risici foretages af Kreditkontoret, mens der foretages uafhængig kontrol heraf i Regnskabsafdelingen.

Fordelingen af posterne "udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris" og "garantier" fremgår af note 13 og 24.

Maksimal krediteksponering (kr. 1.000)	2019	2018
Kassebeholdning og anfordringstilgodehavender hos centralbanker	184.862	180.193
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	1.380.759	1.160.234
Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris	3.758.736	3.472.174
Obligationer til dagsværdi	1.174.084	879.093
Aktier mv.	117.009	85.243
Andre aktiver, herunder afledte finansielle instrumenter	122.269	105.748
Ikke balanceførte poster:		
Garantier	1.479.537	1.277.604

Noter

Kreditrisici

De væsentligste risici i GrønlandsBANKEN vedrører kreditrisici. Bankens risikostyringspolitikker er derfor tilrettelagt med henblik på at sikre, at transaktioner med kunder og kreditinstitutter til stadighed ligger inden for de af bestyrelsen vedtagne rammer og forventede sikkerhed. Der er endvidere vedtaget politikker, der begrænser eksponeringen i forhold til ethvert kreditinstitut, som banken har forretninger med.

Kreditgivning

Bankens bestyrelse har fastlagt rammer for at sikre, at bankens udlånsvirksomhed sker til kunder, der via soliditet, indtjening og likviditet er i stand til at overholde forpligtelserne overfor banken. Kreditkvaliteten tilstræbes holdt på et højt niveau for at sikre et stabilt grundlag for den fremtidige udvikling og det tilstræbes, at der er et afbalanceret forhold mellem påtagne risici og det af banken opnåede afkast. Kreditgivning bygger på forsvarlig risikotagning og risikospredning, hvor risikovilligheden er afstemt med låntagers forhold.

Blandt andet gælder:

- at der som hovedregel alene ydes udlån mv. til kunder, med helkunde-forhold i banken.
- at udlån mv. til erhvervs-kunder som hovedregel kun ydes til kunder med erhvervsaktivitet i Grønland.
- at udlån mv. til privatkunder som hovedregel kun ydes til kunder med bopæl i Grønland eller til kunder, der tidligere har haft bopæl i Grønland.
- at udlån mv. til såvel privatkunder, som erhvervs-kunder alene sker til kunder med tilfredsstillende bonitet. Kreditgivning til kunder med OIK eller væsentlige svaghedstegn, vil kun ske undtagelsesvist. GrønlandsBANKEN er dog bevidst om sin størrelse i og betydning for lokalområdet og medvirker i mindre omfang til nyetablering af mindre erhvervsvirksomheder med en noget højere risikoprofil, samt støtter op om nuværende kunder, hvor det vurderes, at de økonomiske vanskeligheder er af midlertidig karakter.
- en række finansieringer, herunder finansiering af udenlandske aktiviteter, projektfinsiering og finansiering af investeringsprodukter sker med skærpet overvågning og kan alene bevilges af bankens direktør eller vicedirektør.

Risikospredning

GrønlandsBANKEN ønsker at sprede sin kreditrisiko mellem udlån til private og udlån til erhverv. Eksponering til erhverv og offentlige myndigheder må således maksimalt udgøre 60 % af de samlede eksponeringer:

Samtidig ønskes en risikospredning til erhverv ved fornuftig spredning på brancher. Der ønskes således ikke udlån til enkelte brancher på mere end 15 %, dog undtaget "Fast ejendom og "gennemførelse af byggeprojekter", hvor eksponeringen samlet må udgøre op til 25 %.

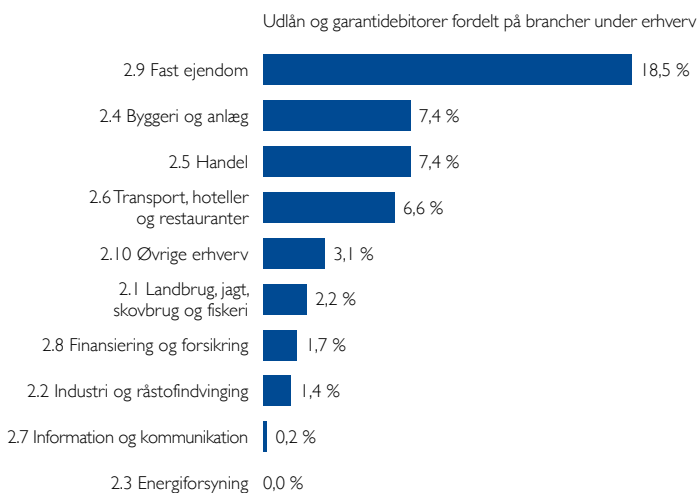
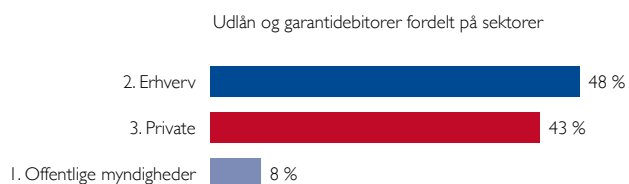
Standardvilkår

Erhvervs-kunder:

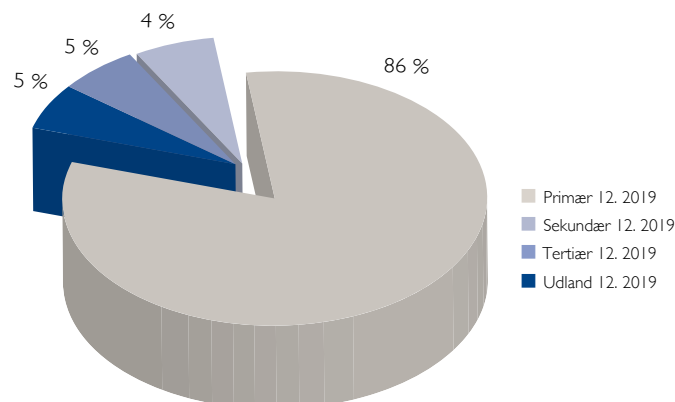
Typisk kan eksponeringen opsiges uden varsel fra bankens side. Der stilles normalt krav om, at kunden løbende afleverer økonomiske oplysninger til banken.

Privatkunder:

Typisk er der et opsigelsesvarsel fra bankens side på to måneder. Der stilles normalt krav om økonomiske oplysninger ved ny udlån samt ændringer:

Den geografiske spredning af bankens udlån og garantier er fordelt på de fem kommunale hovedbyer (primær), mindre byer (sekundær), bygder og småbyer (tertiær) og udland (øvrige). Iflg. bankens forretningsmodel er udlån og garantier udenfor Grønland maksimalt til 10 % af de samlede udlån og garantier:

Bevillingsprocedurer

Kreditter, lån og garantier bevilges på forskellige niveauer i banken afhængig af eksponeringernes størrelse, risiko og type. Ved finansiering til en række særskilte aktiviteter og bevilling til kunder, hvorpå der er foretaget værdiregulering er bevillingsproceduren skærpet og bevillinger – uanset størrelse kan alene ske i bankens centrale kreditafdeling og i nogle tilfælde alene foretages af bankens direktør eller vicedirektør. Større eksponeringer bevilges af bankens bestyrelse.

Overvågning

Styring og overvågning af kreditgivning og overholdelse af bankens kreditpolitik sker centralt i bankens kreditafdeling.

Overholdelse af bankens kreditpolitik sker ved gennemgang af de bevillinger, der sker på kreditafdelings-niveau og derover, samt ved stikprøvekontroller i de enkelte afdelinger.

Sikkerheder

GrønlandsBANKEN ønsker ved kreditgivning en passende sikkerhedsmæssig afdækning.

Ved finansiering består sikkerhederne primært af:

- pant i private beboelsejendomme, primært i Grønland.
- pant i erhvervsjendomme til eget brug.
- pant i udlejningsejendomme (beboelse og erhverv).
- pant i løsøre, biler, både, snescootere, driftsmateriel mv.
- pant i fiskefartøjer.
- pant i fiskerettigheder.
- pant i let realisable værdipapirer.
- kautioner.
- transporter.
- pant i anpartar/aktier i de selskaber, hvortil der er ydet kredit.

Værdiansættelsen af sikkerhederne sker principielt ud fra dagsværdi.

- pant i private beboelsejendomme beliggende i bankens filialbyer ansættes til 75 % af dagsværdi.
- pant i erhvervsjendomme beliggende i bankens filialbyer ansættes til 60 % af dagsværdi.
- pant i udlejningsejendomme vurderes ved større ejendomseksponeringer på baggrund af udlejningsforhold, afkastkrav, beliggenhed, vedligeholdelsesstand mv. Pantets værdi ansættes til 60 – 75 %, af dagsværdi.
- pant i ejendomme uden for bankens filialbyer, værdiansættes ikke sikkerhedsmæssigt.
- pant i løsøre vurderes generelt til mellem 60 og 75 % af dagsværdi.
- pant i fiskefartøjer vurderes til maksimalt 60 % af dagsværdi.
- pant i fiskerettigheder vurderes til maksimalt 60 % af dagsværdi.
- pant i let realisable værdipapirer vurderes til mellem 50 – 90 % af den officielle kursværdi.
- kautioner stillet af offentlige myndigheder, vurderes sikkerhedsmæssigt til pålydende værdi.
- øvrige sikkerheder er ikke sikkerhedsmæssigt værdisat.

De foretagne "haircut" på de enkelte sikkerheder vurderes at kunne dække omkostninger ved overtagelse og realisation af de enkelte sikkerheder.

Der foretages ikke offentlig ejendomsvurdering i Grønland og de vurderede værdiansættelser sker derfor ud fra bankens løbende erfaringer med handelsværdier ved gennemførte handler.

GrønlandsBANKEN deltager ved 70 – 80 % af alle ejendoms-handler i Grønland og har derfor et stort erfaringsgrundlag for denne vurdering.

Banken vurderer løbende, om der har været ændringer i kvaliteten af sikkerheder og andre forhold, som et resultat af forringelse eller ændringer i praksis vedrørende sikkerhedsstillelser. Der har for året ikke været ændringer i forhold til praksis for værdiansættelse af sikkerhed eller praksis for håndtering af sikkerheder.

Nedskrivninger på udlån og andre tilgodehavender og hensættelser på garantier og lånetilsagn

Opgørelsen af det forventede kredittab afhænger af, om der er indtruffet en væsentlig stigning i kreditrisikoen siden første indregning. Opgørelsen af nedskrivninger følger en model med tre stadier:

- **Stadie 1** omfatter aktiver, hvor der ikke er sket en betydelig stigning i kreditrisiko. I dette stadie beregnes nedskrivningerne svarende til det forventede kredittab i 12 måneder.
- **Stadie 2** omfatter aktiver, hvor der er sket en betydelig stigning i kreditrisikoen. I dette stadie beregnes nedskrivningerne svarende til det forventede kredittab i aktivets levetid.
- **Stadie 3** omfatter kreditforringede aktiver. I dette stadie beregnes nedskrivningerne baseret på en individuel vurdering af kredittabet i aktivets levetid.

Der har i regnskabsperioden ikke været ændringer i væsentlige antagelser og vurderingsmetoder, som blev lagt til grund for opgørelsen i forbindelse med overgangen til de nye nedskrivningsregler 1. januar 2018.

Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender føres på en korrektivkonto, som modregnes under udlån, og hensættelser på garantier og uudnyttede kredittilsagn indregnes som en forpligtelse. I resultatopgørelsen indregnes nedskrivninger og hensættelser på garantier og kredittilsagn under fællesbetegnelsen, nedskrivninger på udlån.

Stadieinddeling

Stadieinddelingen er baseret på GrønlandsBANKENs rating-modeller i form af PD-modeller udviklet af BEC og den interne kreditstyring. Følgende principper ligger til grund for inddelingen i stadie 2 og 3.

Betydelig stigning i kreditrisiko (Stadie 2)

Udlån og andre tilgodehavender er inddelt efter om sandsynlighed for misligholdelse (PD), inden for 12 måneder ved første indregning er enten under 1,0 pct. eller 1,0 pct. og derover.

Ved vurderingen af udviklingen i kreditrisiko antages det, at der er indtruffet en betydelig stigning i kreditrisikoen i forhold til tidspunktet for førstegangsendregning når:

Under 1 pct.

Sandsynligheden for misligholdelse (PD) i restløbetiden stiger med 100%, og 12-måneders PD stiger med 0,5 procentpoint når PD ved første indregning var under 1%.

1 pct. og derover

Sandsynligheden for misligholdelse (PD) i restløbetiden stiger med 100%, eller 12-måneders PD stiger med 2,0 når PD ved første indregning var større end 1%. Herudover vurderes kreditrisikoen at

være steget betydeligt, hvis låntager har været i restance i mere end 30 dage, uden at særlige forhold gør, at man kan se bort herfra.

Overstiger PD 12 5% flytter eksponeringen til stadie 2.

Finansielle aktiver, hvor der er indtruffet en betydelig stigning i kreditrisikoen, placeres dog i den svage del af stadie 2 i følgende situationer:

En stigning i PD for den forventede restløbetid på 100 % eller en stigning i 12 måneders PD på 0,05 procentpoint, når 12 måneders PD ved første indregning var under 1 %, og den aktuelle 12 måneders PD er 5 % eller derover. En stigning i PD for den forventede restløbetid på 100 % eller en stigning i 12 måneders PD på 2,0 procentpoint, når 12 måneders PD ved første indregning var større end 1 % og den aktuelle 12 måneders PD er 5 % eller derover.

Det finansielle aktiv har været i overtræk i mere end 30 dage, og den aktuelle 12 måneders PD er 5 % eller derover.

Kreditforringede aktiver (Stadie 3)

Udlån og andre tilgodehavender, der måles til amortiseret kostpris, samt garantier og kredittilsagn kan være kreditforringet, hvis en eller flere af følgende begivenheder er indtruffet:

- Låntager er i betydelige økonomiske vanskeligheder.
- Låntagers kontraktbrud, eksempelvis i form af manglende overholdelse af betalingspligt for afdrag og renter.
- Når Banken eller andre långivere yder låntager lempelser i vilkår, som ikke ville være overvejet, hvis ikke låntager var i økonomiske vanskeligheder.
- Det er sandsynligt, at låntager vil gå konkurs eller blive omfattet af anden økonomisk rekonstruktion.
- Bortfald af et aktiv.

Herudover vurderes udlånet senest at være kreditforringet, hvis låntager har været i restance i mere end 90 dage.

Signifikante udlån vurderes individuelt for indikation på kreditforringelse ved hver regnskabsafslutning. Banken gennemgår alle eksponeringer med nedskrivning større end kr: 100.000 som behandles individuelt og øvrige eksponeringer bliver modelberegnet.

Definitionen af misligholdelse

Fastlæggelsen af, hvornår en låntager har misligholdt sine forpligtelser er afgørende for opgørelsen af det forventede kredittab. Banken anser en låntager for at have misligholdt sine forpligtelser såfremt

- Låntager er mere end 90 dage i restance på væsentlige dele af deres forpligtelser.
- Det er usandsynligt, at låntager kan tilbagebetale sine forpligtelser fuldt.

Vurderingen af, om en låntager er i restance, gælder både overtræk over de fastsatte rammer og manglende betaling af enten afdrag eller renter. Vurderingen af, hvorvidt det er usandsynligt, at en låntager kan tilbagebetale sine forpligtelser, tager udgangspunkt i både kvalitative og kvantitative indikatorer. En kvalitativ indikator for erhvervsudlån kan for eksempel være, om der er brud på covenants. Kvantitative indikatorer kunne for eksempel være en vurdering af, hvorvidt en låntager kan opfylde sine forpligtelser på andre lån eller er i restance på andre lån.

Af-og nedskrivninger

Nedskrivninger i stadie 1 og 2:

Opgørelsen af det forventede kredittab i stadie 1 og 2 foretages baseret på en nedskrivningsmodel. Nedskrivningsmodellen tager udgangspunkt i sandsynligheden for misligholdelse (PD), forventet krediteksponering ved misligholdelsen (EAD) og forventet tabsandel ved misligholdelse (LGD). Modellen inkorporerer historiske observationer for de enkelt inputs og ligeledes fremadskuende information, herunder makroøkonomiske forhold.

Fastlæggelse af input til nedskrivningsmodellen

Input til nedskrivningsmodellen er baseret på historiske informationer, som er udviklet af Bankens datacentral ved brug af statistiske modeller:

Fastlæggelsen af sandsynligheden for misligholdelse (PD) tager udgangspunkt i observerede misligholdelser igennem en periode, som dækker over en økonomisk cyklus, og herefter konverteres de observerede misligholdelser til en estimeret sandsynlighed, der gælder for et bestemt tidspunkt (12 måneders PD). Livstids PD opgøres med udgangspunkt i 12 måneders PD på baggrund af matematiske modeller og fremskrivninger af 12 måneders PD. Dette er baseret på forventninger til fremtiden og lånenes udvikling.

Fastlæggelsen af krediteksponering ved misligholdelse (EAD) tager udgangspunkt i den forventede ændring til eksponeringen efter balancerdagen, inklusive tilbagebetaling af renter og afdrag, samt yderligere træk på kredittilsagn. Bankens EDB Centrals fastlæggelse af EAD tager udgangspunkt i historisk information om forventede ændringer i eksponeringer over lånenes levetid inden for det enkelte låns rammer. Der tages derved højde for afdragsprofil, førtidsindfrielse og ændringer i brugen af kreditter.

Forventet tabsandel ved misligholdelse (LGD) er estimeret på baggrund af forskellen mellem de kontraktuelle pengestrømme og de pengestrømme, som Banken forventer at modtage efter misligholdelse inklusive pengestrømme ved realisering af sikkerheder. Fastlæggelsen af LGD tager udgangspunkt i de forventede sikkerhedsværdier fratrukket omkostninger ved salg samt pengestrømme, som en låntager kan betale i øvrigt ud over sikkerheder. Der tages ligeledes højde for eventuel reduktion i pris, såfremt sikkerheden skal realiseres inden for en kortere periode. De forventede pengestrømme tilbagediskonteres til nutidsværdi. Nutidsværdien beregnes for fastforrentede udlån og tilgodehavender baseret på den oprindeligt fastsatte effektive rentesats. For variabelt forrentede udlån og tilgodehavender anvendes den aktuelle effektive rentesats på udlånet eller tilgodehavendet.

Fremadskuende makroøkonomiske scenarier

Fremadskuende information indgår i beregningen af forventet tab i form af makroøkonomiske prognoser og fremskrivninger. Banken bruger en model, der udvikles og vedligeholdes af LOPI – Foreningen af Lokale Pengeinstitutter.

Modellen er opbygget omkring fastlæggelsen af historiske sammenhænge mellem nedskrivninger inden for en række sektorer og brancher og en række forklarende makroøkonomiske variable. Disse sammenhænge tilføres herefter estimater for de makroøkonomiske variable, baseret på prognoser fra konsistente kilder som Det økonomiske Råd, Nationalbanken m.fl. hvor prognoserne i almindelighed rækker to år frem i tid og omfatter variable som stigning i offentligt forbrug, stigning i BNP, rente etc. Prognoserne bygger på danske tal. Pt. er de økonomiske fremtidsscenerier i Grønland og Danmark ikke signifikant forskellige og indtil videre opfattes de danske prognoser, at kunne anvendes på grønlandske forhold.

Derved beregnes de forventede nedskrivninger i op til to år frem i tid inden for de enkelte sektorer og brancher, mens der for løbetider udover 2 år foretages en lineær interpolation mellem nedskrivningsprocenten for år 2 og nedskrivningsprocenten i år 10., hvor der i modelmæssig henseende antages at indtræffe en "langtidsligevægt" opgjort som et strukturelt niveau fra prognoserne. Løbetider udover 10 år tildeles i modelmæssig henseende samme nedskrivningsprocent som langtidsligevægten i år 10. Endelig transformeres de beregnede nedskrivningsprocenter til justeringsfaktorer, der korrigerer datacentralens estimater i de enkelte sektorer og brancher. Institutet foretager tilpasninger til disse, baseret på egne forventninger til fremtiden, og med udgangspunkt i lånesammensætningen.

Ledelsesmæssige skøn

Institutet foretager på hver balancedag en vurdering af, om der er behov for korrektioner til de forventede kredittab, som er beregnet på basis af de anvendte modeller i stadie 1 og 2. Dette foretages på baggrund af de beregnede nedskrivninger. Det ledelsesmæssige skøn baserer sig primært på usikkerheder om modelberegninger, risikovurdering på brancheniveau og forskelle i de makroøkonomiske scenarier mellem Grønland og Danmark.

Nedskrivninger i stadie 3:

Nedskrivning på kreditforringede udlån opgøres som det forventede tab på baggrund af en række mulige udfald for låntagers økonomiske situation og Bankens kredithåndtering. Det forventede tab beregnes ved at sammenveje det opgjorte tab forbundet med hvert scenarie baseret på sandsynligheden for, at scenariet indtræffer. For hvert scenarie opgøres nedskrivningen baseret på forskellen mellem den regnskabsmæssige værdi før nedskrivningen og nutidsværdien af de forventede fremtidige betalinger på udlånet.

Til beregningen af nutidsværdien anvendes for fastforrentede udlån og tilgodehavender den oprindeligt fastsatte effektive rentesats. For variabelt forrentede udlån og tilgodehavender anvendes den aktuelle effektive rentesats på udlånet eller tilgodehavendet.

Hovedreglen er, at nedskrivningen udgøres af eksponeringen med fradrag af en beregnet sikkerhed.

Afskrivninger

Finansielle aktiver afskrives helt eller delvist, såfremt der ikke længere er en rimelig forventning om betaling af det udestående beløb. Ved afskrivning ophører aktivet med at være indregnet i balancen helt eller delvist.

Hvornår der ikke længere vurderes at være en rimelig forventning om indbetaling af udestående beløb, baserer sig på konkrete forhold hos den enkelte låntager. Dette kunne være manglende indtjening, egenkapital mv.

Inden der foretages afskrivning, har låntager været omfattet af en inddrivelsesproces, hvor der søges indgået frivillige betalingsordninger, realisering af aktiver mv.

Efter afskrivningen er sket, fortsætter gældsinddrivelsesprocessen. Ved selskaber typisk indtil låntager har afsluttet en konkursbehandling, akkordering el.lign. For privatpersoner søges fortsat indgået frivillige betalingsordninger og evt. retslig inkasso.

Eksposering og nedskrivninger fordelt på brancher

2019	Brutto- eksponering kr. 1.000	Andel af samlede brutto- eksponeringer	Samlede nedskriv- ninger kr. 1.000	Andel af samlede nedskriv- ninger
Offentlig	440.457	8 %	2.934	2 %
Erhverv				
Landbrug og fiskeri	117.707	2 %	10.617	6 %
Industri og råstofudvinding	74.468	1 %	2.932	2 %
Energiforsyning	0	0 %	0	0 %
Bygge- og anlægsvirksomhed	397.694	7 %	39.105	22 %
Handel	396.682	7 %	17.680	10 %
Transport, restauranter og hotel	358.163	7 %	5.219	3 %
Information og kommunikation	8.414	0 %	661	1 %
Finansiering og forsikringsvirksomhed	91.813	2 %	359	0 %
Fast ejendom	998.407	19 %	11.675	7 %
Øvrige erhverv	166.580	3 %	10.259	6 %
Erhverv i alt	2.609.928	48 %	98.508	56 %
Private	2.340.716	44 %	75.769	42 %
I alt	5.391.101	100 %	177.211	100 %

2018	Brutto- eksponering kr. 1.000	Andel af samlede brutto- eksponeringer	Samlede nedskriv- ninger kr. 1.000	Andel af samlede nedskriv- ninger
Offentlig	356.891	7 %	1.169	1 %
Erhverv				
Landbrug og fiskeri	132.245	3 %	8.099	5 %
Industri og råstofudvinding	86.844	2 %	3.224	2 %
Energiforsyning	0	0 %	0	0 %
Bygge- og anlægsvirksomhed	324.269	7 %	27.840	15 %
Handel	290.409	6 %	16.651	10 %
Transport, restauranter og hotel	327.546	7 %	15.530	9 %
Information og kommunikation	8.533	0 %	2.005	1 %
Finansiering og forsikringsvirksomhed	107.460	2 %	356	1 %
Fast ejendom	854.594	17 %	9.019	5 %
Øvrige erhverv	142.496	3 %	7.075	4 %
Erhverv i alt	2.274.396	46 %	89.799	52 %
Private	2.278.924	46 %	79.374	47 %
I alt	4.910.211	100 %	170.342	100 %

Noter

Krediteksponeringer fordelt på klassifikation, bonitet og stadier:

Klassifikation GrønlandsBANKEN*	Klassifikation Finanstilsynet	Stadie 1 t.kr.	Stadie 2 t.kr.	Stadie 3 t.kr.	I alt t.kr.
Rating 1 – 3	3/2A	2.896.041	119.928	3.100	3.019.069
Rating 4 – 7	2B	1.155.240	488.272	3.275	1.646.787
Rating 8 – 9	2C	717	408.444	2.560	411.721
Rating 10 – 11	I	6.116	20.733	286.675	313.524
I alt		4.058.114	1.037.377	295.610	5.391.101

*Klassifikation GrønlandsBANKEN

- Rating 1 – 3 svarer til Finanstilsynets bonitetsskala 3/2A - Kunder med utvivlsom god bonitet og kunder med normal bonitet.
- Rating 4 – 7 svarer til Finanstilsynets bonitetsskala 2B – Kunder der ikke opfylder kriterierne i 1 – 3, men som på den anden side ikke har væsentlige svaghedstegn. Gældsserviceringsevnen er god, dog kan de finansielle nøgletal være svage.
- Rating 8 – 9 Kunder med væsentlige svaghedstegn, dog uden der er indtrådt OIK. Kundens gældsserviceringsevne er mindre tilfredsstillende og kunden er økonomisk sårbar/har svage nøgletal.
- Rating 10 – 11 Kunder med OIK. Kunder med og uden tabsrisikoopgørelse (nedskrivning). Gældsserviceringsevnen er ringe eller ikke til stede og der er risiko for tab.

Krediteksponeringer på brancher fordelt på stadier:

	Stadie 1 t.kr.	Stadie 2 t.kr.	Stadie 3 t.kr.	I alt t.kr.
Offentlig	431.224	9.233	0	440.457
Erhverv				
Landbrug og fiskeri	82.335	14.277	21.095	117.707
Industri og råstofudvinding	21.544	1.308	51.615	74.467
Energiforsyning	0	0	0	0
Bygge- og anlægsvirksomhed	149.635	152.976	95.082	397.693
Handel	315.962	64.276	16.444	396.682
Transport, restauration og hotel	277.532	78.562	2.070	358.164
Information og kommunikation	5.520	2.480	414	8.414
Finansierings- og forsikringsvirksomhed	91.813	0	0	91.813
Fast ejendom	802.476	189.942	5.991	998.409
Øvrige erhverv	92.267	67.215	7.097	166.579
Erhverv i alt	1.839.084	571.036	199.808	2.609.928
Private	1.787.806	457.108	95.802	2.340.716
I alt	4.058.114	1.037.377	295.610	5.391.101

Årsag til værdiregulering på eksponeringer i stadie 3

2019	Krediteksponering før nedskrivninger	Nedskrivninger	Regnskabsmæssig værdi	Sikkerheder	Maksimal kreditrisiko
Konkurs	3.970	3.771	199	-	199
Inkasso	28.832	22.728	6.104	5.002	1.102
Økonomiske vanskeligheder	262.808	84.952	177.856	81.122	96.734
I alt	295.610	111.451	184.159	86.124	98.035

2018	Krediteksponering før nedskrivninger	Nedskrivninger	Regnskabsmæssig værdi	Sikkerheder	Maksimal kreditrisiko
Konkurs	9.366	9.061	305	244	61
Inkasso	23.885	17.228	6.657	6.657	0
Økonomiske vanskeligheder	319.503	100.969	218.534	182.465	36.019
I alt	352.754	127.258	225.496	189.366	36.130

Kreditkvalitet på eksponeringer generelt

Eksponeringer med restance eller overtræk > kr. 1.000

I kr. 1.000	2019	2018
0 – 30 dage	3.269	3.489
31 – 60 dage	1.135	8.411
61 – 90 dage	500	1.711
> 90 dage	951	8.435
I alt	5.855	22.046

GrønlandsBANKEN anvender en rating model, der opdeler låntager i 11 kategorier. Inddelingen sker efter kriterier, som låntagers indtjening, formueforhold, kontoadfærd mv. De 11 kategorier henføres herefter til Finanstilsynets bonitetskarakterer.

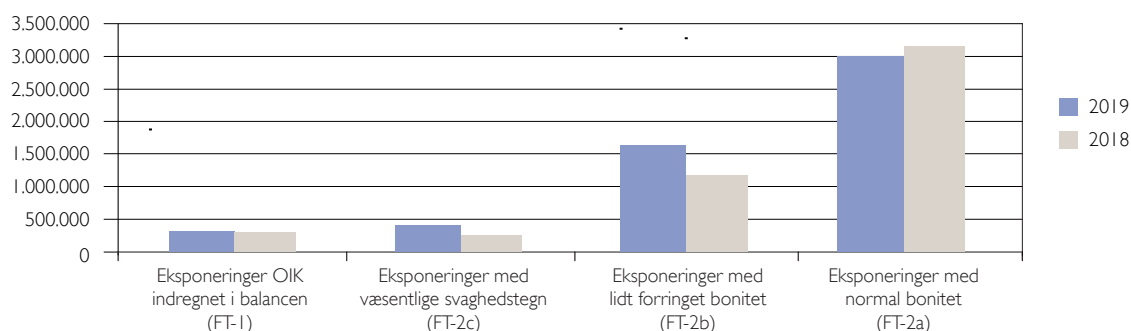
Renterisiko

I bestyrelsens retningslinjer til direktionen er der indbygget et maksimum for den renterisiko banken må påtage sig. Det er bankens målsætning at holde en renterisiko på under 3%. Renterisikoen beregnes i overensstemmelse med Finanstilsynets vejledning.

Banken har fastsat en mindre ramme på kr. 50 mio. til udækkede fast forrentede udlån. Herudover er alle bankens fastforrentede udlån afdækket.

GrønlandsBANKEN har outsourcet porteføljestyringen af bankens beholdning af obligationer til en ekstern forvalter. Forvalteren er underlagt ovenstående risikoramme og arbejder ud fra en varighed på 1,5 år. Banken har indgået renteswap på i alt kr. 10 mio. til delvis afdækning af renterisikoen på bankens obligationsbeholdning. Der henvises til note 27 og 29.

Krediteksponeringer før nedskrivninger opdelt efter bonitet (i kr. 1.000) – fordelt på FTs bonitet*

Bonitet fordelt efter Finanstilsynets kategorier fra 3 til 1, hvor kategorien 3 er indeholdt i 2a.

GrønlandsBANKEN har ingen "ikke værdiforringede udlån eller garantier", hvor der er foretaget lempelser i lånevilkårene, som følge af at låntager er i økonomiske vanskeligheder.

Markedsrisiko

GrønlandsBANKENs markedsrisiko styres ved fastsatte limits for en lang række af risikomål. Overvågning af markedsrisiko og af overholdelse af de fastsatte rammer sker på daglig basis af bankens Markets afdeling. Direktionen modtager daglig rapportering, såfremt risici er tæt på limits. Bestyrelsen modtager rapportering om udvikling i markedsrisici på månedsbasis. Rapporteringen indeholder månedens ultimo værdi og udarbejdes af bankens Regnskabsafdeling. Regnskabsafdelingen udarbejder ligeledes en rapportering på en tilfældig dag i måneden, der rapporteres til direktion.

Aktierisiko

I bestyrelsens retningslinjer til direktionen er der indbygget et maksimum på en aktiebeholdning (ekskl. sektoraktier) for den risiko banken må påtage sig. Beholdningen er altovervejende placeret i likvide aktiebaserede investeringsforeninger. Der henvises til note 15.

Valutarisiko

GrønlandsBANKEN har vedtaget retningslinjer for, hvilke valutaer det er tilladt at have en eksponering i, samt den maksimale eksponering for hver enkelt valuta. Alle betydende valutaeksponeringer afdækkes. Banken har ingen betydende valutaeksponeringer ultimo 2019. Der henvises til note 26 for yderligere oplysninger om valutarisici.

Likviditetsrisiko

GrønlandsBANKENS likvide beredskab bliver styret ved at opret-holde tilstrækkelige likvider, ultra likvide værdipapirer (level 1 og 2), samt evnen til at lukke markedspositioner. Det likvide beredskab fastlægges ud fra en målsætning om at sikre et stabilt likvidt beredskab. Banken tilstræber at have en konstant LCR-brøk i niveauet 175-225. LCR er for GrønlandsBANKEN beregnet til 238,8 % pr. ultimo 2019. Der henvises herudover til nøgletal for Liquidity Coverage Ratio samt nøgletal for udlån i forhold til indlån i note 32.

Operational risiko

Banken har, med henblik på at mindske tab som følge af operationelle risici, udarbejdet politikker og skriftlige arbejdsgange. Det er bankens politik, at de operationelle risici til stadighed begrænses og nedenstående er eksempler herpå. Bankens forretningsgange bliver gennemgået og revurderet mindst en gang hvert andet år, med mindre der sker ændringer i en forretningsgang som følge af f.eks. lovændring, procedureændring, interne regler mv. Operationelle hændelser, der har eller kunne have resulteret i et tab af en vis størrelse, registreres og mindst én gang årligt modtager bestyrelsen en afrapportering om operationelle hændelser. Herudover afrapporteres om væsentlige enkelthændelser.

Ved at sikre en klar organisatorisk ansvarsfordeling med nødvendige og tilstrækkelige funktionsadskillelser, begrænses de operationelle risici.

Afhængigheden af nøglemedarbejdere betragtes af GrønlandsBANKEN som et fokusområde. Der er udarbejdet skriftlige arbejdsgange med henblik på at minimere afhængighed af enkeltpersoner. Der bliver løbende arbejdet på at mindske afhængigheden af enkelt-

personer på vigtige poster i banken, og banken vurderer løbende outsourcing af driftsområder, der ikke har betydning for bankens konkurrencekraft. Banken har tillige stor fokus på til stadighed at forbedre rekrutteringsgrundlaget internt og eksternt. GrønlandsBANKEN ønsker et stærkt kontrolmiljø og har derfor også udarbejdet en række standarder for, hvorledes kontrol skal foregå.

GrønlandsBANKEN har udarbejdet politik og beredskabsplan for fysiske katastrofer og IT-nedbrud. IT-nedbrud kan medføre et stop af driften. Hvis der er tale om et geografisk begrænset nedbrud i filialnettet, vil forretningen kunne drives videre af de øvrige filialer. Ved et nedbrud i hovedkontoret er der udarbejdet nødplaner og beredskab og midlertidig drift vil kunne etableres indenfor kort tid fra et backupcenter (Center II) der er etableret i eksterne lokaler. En kundeendt midlertidig drift kan etableres inden for en dag.

Bankens IT-drift sker på Bankernes EDB Central (BEC). Banken følger nøje de anvisninger og anbefalinger, der modtages herfra, ligesom banken ikke foretager selvstændig udvikling af IT-systemer.

GrønlandsBANKEN har i 2017 fået lavet en rapport om bankens IT-sikkerhed og beredskab. Rapportens anbefalinger er i det væsentlige blevet indarbejdet.

GrønlandsBANKEN har indgået samarbejde om Intern revision med Danske Andelskassers Bank A/S og derudover har banken ansat en juridisk medarbejder som compliance-ansvarlig. Dette skal medvirke til at sikre, at banken til enhver tid lever op til eksterne såvel som interne krav.

Noter til resultatopgørelsen – kr. 1.000

	2019	2018
3 Renteindtægter		
Udlån og andre tilgodehavender	230.598	228.114
Obligationer	7.369	8.518
I alt renteindtægter	237.967	236.632
4 Negative renteindtægter		
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	-8.311	-6.614
Valuta-, rente-, aktie-, råvare- og andre kontrakter samt afledte finansielle instrumenter	-3.627	-4.211
I alt negative renter	-11.938	-10.825
5 Renteudgifter		
Kreditinstitutter og centralbanker	30	30
Indlån og anden gæld	735	1.676
I alt renteudgifter	765	1.706
6 Positive renteudgifter		
Indlån og anden gæld	+9.046	+6.761
I alt positive renteudgifter	+9.046	+6.761
7 Gebyrer og provisionsindtægter		
Værdipapirer og depoter	2.758	3.115
Betalingsformidling	39.002	38.227
Lånesagsgebyrer	6.035	5.467
Garantiprovision	22.144	20.265
Øvrige gebyrer og provisioner	14.822	14.562
I alt gebyrer og provisionsindtægter	84.761	81.636
8 Kursreguleringer		
Udlån til dagsværdi	-100	-1.017
Obligationer	-11.833	-7.995
Aktier	17.527	3.114
Valuta	3.826	3.059
Valuta-, rente-, aktie-, råvare- og andre kontrakter samt afledte finansielle instrumenter	165	1.293
I alt kursreguleringer	9.585	-1.546

Note 3-8

Banken har ikke fordelt nettorente- og gebyrindtægter og kursreguleringer på aktivitetsområder og geografiske markeder. Det vurderes, at der ikke er væsentlige afvigelser mellem bankens aktiviteter og geografiske områder og der afgives derfor ikke segmentoplysninger.

	2019	2018
9 Udgifter til personale og administration		
Personaleudgifter		
Lønninger	73.412	66.729
Øvrige personaleudgifter	2.959	2.472
Pensioner	9.121	8.382
Udgifter til social sikring	625	659
I alt	86.117	78.242
Øvrige administrationsudgifter	81.767	79.165
Antal beskæftigede		
Det gns. antal beskæftigede i regnskabsåret omregnet til heltidsbeskæftigede	128,4	120,8
Lønninger og vederlag til bestyrelse og direktion		
Bestyrelse		
Bestyrelsesformand, Gunnar í Liða	370	370
Næstformand, Kristian Frederik Lennert	258	258
Bestyrelsesmedlem, Maliina Bitsch Abelsen, indtrådt i 2018	175	131
Bestyrelsesmedlem, Ben Arabo, ind- og udtrådt i 2018	-	93
Bestyrelsesmedlem, Frank Olsvig Bagger, udtrådt i 2018	-	44
Bestyrelsesmedlem, Hans Niels Boassen, udtrådt i 2019	44	175
Bestyrelsesmedlem, Anders Jonas Brøns, udtrådt i 2018	-	175
Bestyrelsesmedlem, Christina Finderup Bustrup	175	175
Bestyrelsesmedlem, Malene Meilfart Christensen, indtrådt i 2019	131	-
Bestyrelsesmedlem, Lars Holst	175	175
Bestyrelsesmedlem, Yvonne Jane Poulsen Kyed	185	185
Bestyrelsesmedlem, Niels Peter Fleischer Rex, indtrådt i 2019	131	-
Bestyrelsesmedlem, Elise Love Nicoline Zeeb, udtrådt i 2019	44	175
Bestyrelsesmedlem, Peter Angutinguaq Wistoft, indtrådt i 2019	131	-
I alt	1.819	1.956
Direktion		
Bankdirektør, Martin Birkmose Kviesgaard		
Kontraktligt vederlag, inkl. fri bil og andre goder	2.783	2.734
Pension	742	725
Banken har indgået en ydelsesbaseret fratrædelses-/pensionsordning for bankens direktør. I denne ordning er banken forpligtet til at betale en fastsat ydelse i en periode efter direktørens pensionering. Nutidsværdien af ydelsen er pr. 31. december 2019 opgjort til t.kr. 271, som er udgiftsført under pension til direktion. Forpligtelsen, der optjenes over perioden 2016-2023, kan udgøre 0-24 måneders løn.		
To øvrige ansatte, hvis aktivitet har væsentlig indflydelse på bankens risikoprofil		
Kontraktligt vederlag, inkl. fri bil og andre goder	2.390	2.492
Pension	270	342

Noter til resultatopgørelsen og balancen

– kr. 1.000

	2019	2018
10 Revisionshonorar		
Lovpligtig revision af årsregnskabet	620	615
Andre erklæringer med sikkerhed	121	41
Skatterådgivning	33	45
Andre ydelser	41	26
Samlet honorar til den generalforsamlingsvalgte revisionsvirksomhed, der udfører den lovpligtige revision	815	727
Ikke-revisionsydelser er leveret af Deloitte, Statsautoriseret Revisionspartnerselskab og består primært af honorar for afgivelse af diverse lovpligtige erklæringer samt indregning af løbende overskud.		
11 Skat af årets resultat		
Skat af årets resultat fremkommer således:		
Aktuel skat	30.990	27.603
Regulering vedrørende tidligere års skatter	189	0
Udskudt skat	-329	-180
Ændring af udskudt skat som følge af ændret skatteprocent 2020	-10.268	-
I alt	20.582	44.595
Skat af årets resultat kan forklares således:		
Beregnet 31,8 % skat af resultatet før skat	47.859	44.620
Ændring af udskudt skat som følge af ændret skatteprocent 2020	-10.268	-
Andre reguleringer	163	-25
Skatteværdi af udbyttefradrag	-17.172	-17.172
I alt	20.582	27.423
Effektiv skatteprocent	13,7 %	19,5 %
Betalte selskabs- og udbytteskatter i 2019 udgør t.kr. 17.929		
12 Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker		
Anfordring	298.323	240.798
Til og med 3 måneder	1.055.436	852.000
Over 3 måneder til og med 1 år	27.000	6.000
Over 1 år og til og med 5 år	0	61.436
I alt	1.380.759	1.160.234
Tilgodehavende på opsigelse hos centralbank	1.015.000	352.000
Tilgodehavender hos kreditinstitutter	365.759	808.234
I alt	1.380.759	1.160.234

2019 **2018**

13

Udlån

Nedskrivninger på udlån, garantier og uudnyttede faciliteter:		
Nye nedskrivninger vedr: nye faciliteter i året	46.595	10.904
Tilbageførsel af nedskrivninger vedr: indfrieede faciliteter	-15.322	-
Nedskrivninger netto i året som følge af ændringer i kreditrisikoen	-22.369	-
Tab uden forudgående nedskrivninger	636	1.389
Indgået på tidligere afskrevne fordringer	-1.582	-1.355
Indregnet i resultatopgørelsen	7.958	10.938
Udlån til amortiseret kostpris	3.758.736	3.472.174
Samlet udlån fordelt efter restløbetid:		
Anfordring	484.315	472.996
Til og med 3 måneder	330.576	226.492
Over 3 måneder og til og med 1 år	794.430	550.040
Over 1 år og til og med 5 år	1.449.127	1.500.000
Over 5 år	700.288	722.646
I alt	3.758.736	3.472.174

Nedskrivninger på udlån 31.12.2019

	Stadie 1	Stadie 2	Stadie 3	I alt
Primo perioden	14.192	28.225	110.967	153.384
Nye nedskrivninger vedr: nye faciliteter i året	5.705	5.214	4.212	15.131
Tilbageførte nedskrivninger vedr: indfrieede faciliteter	-1.957	-2.118	-9.460	-13.535
Ændringer af primonedskrivninger - overførsel til stadie 1	11.676	-8.969	-2.707	0
Ændringer af primonedskrivninger - overførsel til stadie 2	-2.124	20.131	-18.007	0
Ændringer af primonedskrivninger - overførsel til stadie 3	-195	-1.045	1.240	0
Nedskrivninger netto i året som følge af ændringer i kreditrisikoen	-11.462	-33	-1.271	-12.766
Tidligere nedskrevet, nu endelig tabt			-6.113	-6.113
Renter af nedskrevne faciliteter			4.077	4.077
Nedskrivninger i alt	15.835	41.405	82.938	140.178

Nedskrivninger på garantier 31.12.2019

Primo perioden	461	205	13.608	14.274
Nye nedskrivninger vedr: nye faciliteter i året	364	52	14.975	15.391
Tilbageførte nedskrivninger vedr: indfrieede faciliteter	0	0	-23	-23
Ændringer af primonedskrivninger - overførsel til stadie 1	254	-22	-232	0
Ændringer af primonedskrivninger - overførsel til stadie 2	-64	244	-180	0
Ændringer af primonedskrivninger - overførsel til stadie 3	0	-19	19	0
Nedskrivninger netto i året som følge af ændringer i kreditrisikoen	-359	-193	-8.607	-9.159
Nedskrivninger i alt	656	267	19.560	20.483

Noter til balancen – kr. 1.000

Nedskrivninger på uudnyttede trækingsretter 31.12.2019	Stadie 1	Stadie 2	Stadie 3	I alt
Primo perioden	436	130	2.119	2.685
Nye nedskrivninger vedr. nye faciliteter i året	883	145	15.045	16.073
Tilbageførte nedskrivninger vedr. indfrieede faciliteter	-135	-151	-1.478	-1.764
Ændringer af primonedskrivninger - overførsel til stadie 1	200	-35	-165	0
Ændringer af primonedskrivninger - overførsel til stadie 2	-9	109	-100	0
Ændringer af primonedskrivninger - overførsel til stadie 3	-2	-2	4	0
Nedskrivninger netto i året som følge af ændringer i kreditrisikoen	-559	3.212	-3.097	-444
Nedskrivninger i alt	814	3.408	12.328	16.550

Nedskrivninger på udlån 31.12.2018				
Primo perioden	0	0	0	0
Ændret regnskabspraksis	12.728	36.222	98.071	147.021
Nedskrivninger i årets løb	1.464	0	12.895	14.359
Tilbageførsel af nedskrivninger foretaget i tidligere år	0	-7.997	0	-7.997
Nedskrivninger i alt	14.192	28.225	110.967	153.384

Hensættelser til tab på garantier, uudnyttede kreditrammer 31.12.2018				
Primo perioden	350	262	12.181	12.792
Ændret regnskabspraksis	0	0	2.058	2.058
Hensættelser i årets løb	111	0	2.052	2.163
Tilbageførsel af nedskrivninger foretaget i tidligere år	0	-56	0	-56
Hensættelser i alt	461	206	16.291	16.957

	2019	2018
14 Obligationer til dagsværdi		
Realkreditobligationer	1.174.084	878.073
Øvrige obligationer	0	1.020
I alt	1.174.084	879.093

Heraf deponeret nom. t.kr. 50.000 til sikkerhed for gæld i Nationalbanken.

Noter til balancen – kr. 1.000

	2019	2018	
15	Aktier m.v.		
	Aktier/investeringsforeningsbeviser noteret på Nasdaq OMX Copenhagen	5.058	4.469
	Unoterede aktier optaget til dagsværdi	111.951	80.774
	I alt	117.009	85.243
16	Domicilejendomme		
	Omvurderet værdi primo	207.265	207.728
	Tilgang i årets løb, herunder forbedringer	21.756	2.762
	Afgang i årets løb	0	-3.108
	Afskrivninger	-3.950	-4.365
	Værdiændringer indregnet i anden totalindkomst	3.833	3.747
	Værdiændringer indregnet i resultatopgørelsen	0	501
	Omvurderet værdi ultimo	228.904	207.265
	Der foretages ikke offentlig ejendomsvurdering i Grønland.		
	Der er i 2018 indhentet en uafhængig ekspertvurdering af markedsværdien på bankens domicilejendom i Nuuk.		
	Den foretagne vurdering har ikke givet anledning til ændring af den bogførte værdi.		
	Der er ikke anvendt ekspertvurdering i forbindelse med måling af bankens øvrige domicilejendomme.		
17	Øvrige materielle aktiver		
	Kostpris primo, uden af- eller nedskrivninger	50.570	48.325
	Tilgang i årets løb, herunder forbedringer	2.190	2.578
	Afgang i årets løb	0	-333
	Kostpris ultimo	52.760	50.570
	Af- og nedskrivninger primo	42.500	39.933
	Årets afskrivninger	2.721	2.900
	Tilbageførte afskrivninger vedrørende afgang	0	-333
	Af- og nedskrivninger, ultimo	45.221	42.500
	Regnskabsmæssig værdi ultimo	7.539	8.070
18	Aktiver tilknyttet puljeordninger		
	Investeringsforeninger	112.304	63.032
	Ikke placerede midler	37	11
	I alt	112.341	63.043

2019

2018

19 **Gæld til kreditinstitutter og centralbanker**

Anfordring	13.625	22.565
I alt	13.625	22.565

Gæld til centralbanker	13.625	22.565
Gæld til kreditinstitutter	0	0
I alt	13.625	22.565

20 **Indlån og anden gæld**

Anfordring	5.493.038	4.726.714
Til og med 3 måneder	35.957	4.058
Over 3 måneder og til og med 1 år	30.650	17.169
Over et år og til og med 5 år	45.429	89.583
Over 5 år	82.377	61.520
I alt	5.687.451	4.899.044

Anfordring	5.029.931	4.366.433
Med opsigelsesvarsel	376.261	281.756
Tidsindskud	54.436	60.436
Særlige indlånsformer	226.823	190.419
I alt	5.687.451	4.899.044

21 **Hensættelser til udskudt skat**

Årets bevægelser i udskudt skat sammensætter sig således:		
Udskudt skat primo	60.716	59.708
Korrektion til udskudt skat primo fra praksisændring udlån	-	-9.667
Korrektion til aktuel skat	-	9.667
Årets udskudte skat indregnet i årets resultatopgørelse	-329	-180
Regulering af udskudt skat vedrørende egenkapitalposter	1.219	1.191
Ændring af udskudt skat som følge af ændret skatteprocent 2020	-10.268	-
I alt	51.341	60.719

Udskudt skat vedrører:		
Domicilejendomme	50.551	59.851
Driftsmidler	790	868
I alt	51.341	60.719

Noter til balancen og noter – kr. 1.000

	2019	2018
22	Aktiekapital	
Bankens aktiekapital består af 1.800.000 aktier á kr. 100. Aktierne er fuldt indbetalt. Aktierne er ikke opdelt i klasser, og der er ikke knyttet særlige rettigheder til aktierne. Der har ikke været ændringer i aktiekapitalen de seneste år.		
Egne aktier		
Antal egne aktier i stk.		
	0	0
Følgende ejer mere end 5 % af bankens aktiekapital:		
Greenland Holding A/S	Nuuk	15,26 %
BETRI P/F	Kongabnúgvín, Torshavn	14,58 %
Nuna Fonden	Nuuk	13,98 %
AP Pension Livsforsikringsaktieselskab	København	11,39 %
23	Kapitalopgørelse	
Kreditrisiko	3.772.382	3.486.548
CVA risiko	4.432	5.707
Markedsrisiko	229.745	161.366
Operationel risiko	600.646	566.841
Samlet risikoeksponering	4.607.205	4.220.462
Egenkapital	1.077.676	999.159
Foreslået udbytte, regnskabsmæssig påvirkning	-39.690	-36.828
Ramme for andel af egne aktier	0	-4.914
Fradrag for forsigtig værdiansættelse	-1.531	-1.182
Egentlig kernekapital	1.036.455	956.236
Kapitalgrundlag	1.036.455	956.236
Egentlig kernekapitalprocent	22,5	22,7
Kapitalprocent	22,5	22,7
Lovkrav til egentlig kernekapitalprocent	4,5	4,5
Lovkrav til kapitalprocenten	8,0	8,0

Noter – kr. 1.000

	2019	2018
24 Eventualforpligtelser		
Tabsgarantier for realkreditudlån	858.007	707.584
Tinglysnings- og konverteringsgarantier	185.355	136.340
Øvrige garantier	436.175	433.680
I alt	1.479.537	1.277.604

Banken er medlem af BEC (Bankernes EDB Central). Banken er ved en eventuel udtrædelse forpligtet til at betale en udtrædelsesgodtgørelse til BEC på størrelse med de foregående to og et halvt års IT-omkostninger.

25 **Retssager**

Banken er part i løbende retssager og udfaldet af disse vil ikke kunne forrykke bankens økonomiske stilling.

26 **Valutaeksponering**

Aktiver i fremmed valuta i alt	136.567	53.850
Passiver i fremmed valuta i alt	127.392	48.737
Valutakursindikator 1	9.651	5.091
Valutakursindikator 1 i pct. af kernekapital	0,9	0,5
Valutakursindikator 2	767	64

27 **Renterisiko**

Banken har udelukkende fast forrentede aktiver i danske kroner:		
Renterisikoen på gældsinstrumenter m.v.	22.140	19.297

	2019	2018
28 Nærtstående parter		
Nærtstående parter omfatter bankens bestyrelse og direktion samt deres nærtstående.		
GrønlandsBANKEN har ingen nærtstående parter med bestemmende indflydelse.		
Størrelsen af lån til samt pant, kaution eller garantier samt tilhørende sikkerhedsstillelser, stiftet for medlemmer af bankens direktion og bestyrelse.		
Direktion:	100	100
Bestyrelse, inkl. medarbejdervalgte	7.976	9.805
Sikkerhedsstillelser:		
Direktion	0	0
Bestyrelse, inkl. medarbejdervalgte	1.506	7.950
Væsentlige vilkår: Eksponeringer med medlemmer af bankens bestyrelse indgås på normale forretningsmæssige vilkår. Eksponeringer med personalerepræsentanter i bestyrelsen indgås på personalevilkår. For bestyrelsesmedlemmer valgt på bankens generalforsamling ligger rentesatserne i 2019 i intervallet 2,25 % - 3 %		
Bestyrelsens og direktionens beholdning af aktier i GrønlandsBANKEN A/S opgjort i henhold til insiderreglerne (stk.)		
Bestyrelse:		
Kristian Frederik Lennert	10	10
Hans Niels Boassen, udtrådt i 2019	-	10
Yvonne Jane Poulsen Kyed	10	10
Direktion:		
Martin Birkmose Kviesgaard	1.455	1.455

Afledte finansielle instrumenter

Fast forrentede udlån afdækket med renteswap

GrønlandsBANKEN anvender derivater til sikring af renterisikoen på fast forrentede aktiver og forpligtelser, som måles til amortiseret kostpris. Når visse kriterier er opfyldt, behandles sikringen regnskabsmæssigt som sikring af dagsværdi. Renterisikoen på de sikrede aktiver og forpligtelser indregnes til dagsværdi som en værdiregulering af de sikrede poster. Såfremt kriterierne for sikring ikke længere er opfyldt, amortiseres den akkumulerede værdiregulering af den sikrede post over den resterende løbetid.

	2019	2018
Udlån		
Amortiseret/nominal værdi	164.174	185.850
Regnskabsmæssig værdi	191.086	211.517
Afdækket med rente swap		
Syntetisk hovedstol/nominal værdi	151.432	174.909
Regnskabsmæssig værdi	9.816	9.178
Fast forrentede udlån uden afdækning		
Amortiseret/nominal værdi	25.806	24.863
Regnskabsmæssig værdi	29.622	27.965

Herudover har GrønlandsBANKEN indgået rente swap på i alt 10 mio. kr., til delvis afdækning af renterisiko på bankens obligationsbeholdning.

29

Afledte finansielle instrumenter

	Nominal værdi	Positiv markeds-værdi	Negativ markeds-værdi	Netto markeds-værdi
2019				
Valutakontrakter				
Spot	486	14	0	14
Rentekontrakter				
Swaps	161.433	0	-10.880	-10.880
Aktiekontrakter				
Spot, køb	35	9	-22	-13
Spot, salg	35	22	-9	13
I alt	70	31	-31	0
I alt	161.989	45	-10.911	-10.866
2018				
Valutakontrakter				
Spot	6.993	26	-1	25
Rentekontrakter				
Swaps	184.840	0	-10.307	-10.307
Aktiekontrakter				
Spot, køb	4	4	-5	-1
Spot, salg	4	5	-4	1
I alt	8	9	-9	0
I alt	191.841	35	-10.317	-10.282

Afledte finansielle instrumenter

Løbetidsfordeling efter restløbetid

2019	Til og med 3 måneder		Over 3 måneder til og med 1 år	
	Nominal værdi	Netto markedsværdi	Nominal værdi	Netto markedsværdi
Rentekontrakter, Swaps	1.038	-10	12.314	-193
Valutakontrakter, Spot	0	0	486	14
Aktiekontrakter				
Spot, køb	35	-13	0	0
Spot, salg	35	13	0	0
I alt	70	0		0
I alt	1.108	-10	12.800	-179

	Over 1 år til og med 5 år		Over 5 år	
	Nominal værdi	Netto markedsværdi	Nominal værdi	Netto markedsværdi
Rentekontrakter, Swaps	35.226	-1.904	112.855	-8.773
I alt	35.226	-1.904	112.855	-8.773

2018	Til og med 3 måneder		Over 3 måneder til og med 1 år	
	Nominal værdi	Netto markedsværdi	Nominal værdi	Netto markedsværdi
Rentekontrakter, Swaps	0	0	0	0
Valutakontrakter, Spot	6.993	25	0	0
Aktiekontrakter				
Spot, køb	4	-1	0	0
Spot, salg	4	1	0	0
I alt	8	0	0	0
I alt	7.001	25	0	0

	Over 1 år til og med 5 år		Over 5 år	
	Nominal værdi	Netto markedsværdi	Nominal værdi	Netto markedsværdi
Rentekontrakter, Swaps	58.555	-3.026	126.285	-7.280
I alt	58.555	-3.026	126.285	-7.280

Dagsværdi er det beløb som et finansielt aktiv kan handles til, eller det beløb en forpligtelse kan overdrages til, mellem kvalificerede, villige og uafhængige parter. Dagsværdien kan være indre værdi, såfremt indre værdi er beregnet på baggrund af underliggende aktiver og forpligtelser målt til dagsværdi.

Ved opgørelsen af dagsværdi anvendes værdiansættelseskategorier bestående af tre niveauer:

Niveau 1: Noterede priser i et aktivt marked for samme type instrument, dvs. uden ændring i form eller sammensætning.

Niveau 2: Noterede priser i et aktivt marked for lignende aktiver eller forpligtelser eller andre værdiansættelsesmetoder, hvor alle væsentlige input er baseret på observerbare markedsdata.

Niveau 3: Værdiansættelsesmetoder, hvor eventuelle væsentlige input ikke er baseret på observerbare markedsdata.

Der foretages overførsel mellem kategorierne, hvis et instrument på balancedagen er klassificeret anderledes end ved begyndelsen af regnskabsåret. Ændringer i perioden er dog ikke et udtryk for ændringer i kreditrisikoen.

For noterede aktier og obligationer i niveau 1 og 2, fastsættes dagsværdien til noterede kurser og markedsdata på balancedagen.

Aktier i niveau 3 omfatter sektoraktier i selskaber, der samarbejdes med omkring produkter, betalingsformidling og administration og måles til skønnede dagsværdier. Den skønnede dagsværdi er primært baseret på de priser, som kapitalandelen i henhold til aktionæroverenskomster ville kunne handles til, hvis de blev afhændet på balancedagen. Fastsættelse af dagsværdien af disse er behæftet med usikkerhed. For øvrige unoterede aktier hvor observerbare input ikke umiddelbart er tilgængelige, er værdiansættelsen forbundet med skøn, hvori indgår oplysninger fra selskabernes regnskaber.

For udlån vurderes nedskrivningerne at svare til ændringer i kreditkvaliteten. Forskellen til dagsværdier vurderes at være modtagne gebyrer og provisioner, som først forfalder til betaling efter regnskabsårets afslutning samt for fastforrentede udlån tillige den renteniveauafhængige kursregulering, som udregnes ved at sammenholde den aktuelle markedsrente, med udlånenes pålydende rente.

Dagsværdien for tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker fastlægges efter samme metode som for udlån, idet banken dog ikke p.t. har foretaget nedskrivninger på tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker.

For variabelt forrentede finansielle forpligtelser i form af indlån og gæld til kreditinstitutter målt til amortiseret kostpris er forskellen til dagsværdier skyldige renter, som først forfalder til betaling efter regnskabsårets afslutning.

For fast forrentede finansielle forpligtelser i form af indlån og gæld til kreditinstitutter målt til amortiseret kostpris er forskellen til dagsværdi skyldige renter, som først forfalder til betaling efter regnskabsårets afslutning samt den renteniveauafhængige kursregulering.

30 Dagsværdi af finansielle instrumenter

2019	Noterede priser niveau 1	Observerbare priser niveau 2	Ikke-observerbare priser niveau 3	I alt
Finansielle aktiver:				
Obligationer	1.174.084	0	0	1.174.084
Aktier	5.058	0	111.951	117.009
Domicilejendomme	0	0	228.904	228.904
Positiv markedsværdi af afledte finansielle instr.	0	45	0	45
I alt	1.179.142	45	340.855	1.520.042

Finansielle forpligtelser:				
Negativ markedsværdi af afledte finansielle instr.	0	10.906	0	10.906
I alt	0	10.906	0	10.906

2018	Noterede priser niveau 1	Observerbare priser niveau 2	Ikke-observerbare priser niveau 3	I alt
Finansielle aktiver:				
Obligationer	878.073	0	1.020	879.093
Aktier	4.469	0	80.774	85.243
Domicilejendomme	0	0	207.265	207.265
Positiv markedsværdi af afledte finansielle instr.	0	35	0	35
I alt	882.542	35	289.059	1.171.636

Finansielle forpligtelser:				
Negativ markedsværdi af afledte finansielle instr.	0	10.317	0	10.317
I alt	0	10.317	0	10.317

	2019	2019	2018	2018
Finansielle instrumenter indregnet til amortiseret kostpris:	Amort. kost.	Dagsværdi	Amort. kost.	Dagsværdi
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	1.380.759	1.380.660	1.160.234	1.160.199
Udlån og andre tilgodehavender	3.758.736	3.769.718	3.472.174	3.485.646
Gæld til kreditinstitutter og centralbanker	13.625	13.625	22.565	22.565
Indlån og anden gæld	5.687.451	5.677.351	4.899.044	4.898.536
Afledte finansielle instrumenter:				
Renteswap	0	10.880	0	10.307

31 **Følsomhedsoplysninger**

I forbindelse med bankens overvågning af markedsrisici og opgørelse af det tilstrækkelige kapitalgrundlag udføres en række følsomhedsberegninger, som inkluderer følgende markedsrisikovariabler:

Renterisiko:

Følsomhedsberegningen i relation til bankens renterisiko tager udgangspunkt i renterisikonøgletallet, der indberettes til Finanstilsynet. Dette nøgletal viser effekten på kernekapitalen efter fradrag ved en renteændring på 1 procentpoint svarende til 100 basispunkter. Beregningen viser at hvis den gennemsnitlige rente 31. december 2019 havde været 100 basispunkter højere ville årets resultat før skat alt andet lige være t.kr. 22.140 lavere (2018 t.kr. 19.297 lavere) primært som følge af en negativ dagsværdiregulering af bankens beholdning af fastforrentede obligationer.

Valutarisiko:

Følsomhedsberegningen i relation til bankens valutarisiko tager udgangspunkt i valutaindikator 1-nøgletallet, der indberettes til Finanstilsynet. Valutaindikator 1 udtrykker et forenklet mål for omfanget af bankens positioner i fremmed valuta. Og beregnes som den største

af summen af alle de korte valutapositioner og summen af alle de lange valutapositioner: Hvis banken den 31. december 2019 havde oplevet et tab på valutapositionerne på 2,5 pct. af valutaindikator 1, ville årets resultat før skat alt andet lige være t.kr. 241 lavere (2018: t.kr. 127 lavere) primært som følge af valutakursregulering på bankens beholdning af valuta.

Aktierisiko:

Hvis værdien af bankens aktiebeholdning den 31. december 2019 havde været 10 pct. lavere, ville årets resultat før skat alt andet lige være t.kr. 11.701 lavere (2017 t.kr. 8.524 lavere) som følge af en negativ dagsværdiregulering af aktieporteføljen.

Banken har ultimo 2019 ikke aktier med tilbagekøbsret.

Ejendomsrisiko:

Hvis værdien af bankens ejendomme den 31. december 2019 havde været 10 pct. lavere, ville den negative værdiregulering af ejendomme alt andet lige udgøre t.kr. 22.890 før skat (2018 t.kr. 20.727 lavere).

Noter – kr. 1.000

32	2019	2018	2017	2016	2015
5 års hoved- og nøgletal					
Netto rente- og gebyrindtægter	320.496	313.597	309.546	289.760	284.174
Kursreguleringer	9.585	-1.546	-6.368	-12.899	-10.775
Andre driftsindtægter	5.722	5.385	5.240	4.854	6.002
Udgifter til personale og administration	167.884	157.407	152.528	144.207	139.414
Af- og nedskrivninger på materielle aktiver	6.672	6.765	6.840	5.981	6.150
Andre driftsudgifter	2.788	2.011	2.709	4.136	7.780
Nedskrivning på udlån og tilgodehavender m.v.	7.959	10.938	13.734	13.971	19.432
Resultat før skat	150.500	140.315	132.607	113.420	106.625
Skat	20.582	27.423	24.986	4.547	2.417
Årets resultat	129.918	112.892	107.621	108.873	104.208
Udvalgte balanceposter:					
Udlån	3.758.736	3.472.174	3.335.119	3.073.861	2.822.572
Indlån	5.687.451	4.899.044	4.205.612	4.822.362	4.741.477
Egenkapital	1.077.676	999.159	958.458	926.210	914.282
Aktiver i alt	7.089.915	6.164.536	5.355.010	5.911.496	5.846.450
Eventualforpligtelser	1.479.537	1.277.604	1.161.181	1.266.537	1.123.022
Officielle Nøgletal:					
Solvensprocent	22,5	22,7	22,7	21,2	20,8
Kernekapitalprocent	22,5	22,7	22,7	21,2	20,8
Egenkapitalforrentning før skat	14,5	14,3	14,1	12,3	11,7
Egenkapitalforrentning efter skat	12,5	11,5	11,4	11,8	11,4
Afkastningsgrad	1,8	1,8	2,0	1,8	1,8
Indtjening pr. omkostningskrone	1,81	1,79	1,75	1,67	1,62
Renterisiko	2,1	2,0	1,1	1,3	1,1
Valutaposition	0,9	0,5	1,6	2,4	5,6
Udlån plus nedskrivninger i forhold til indlån	67,2	73,1	82,2	66,2	61,7
Udlån i forhold til egenkapital	3,5	3,5	3,5	3,3	3,1
Årets udlånsvækst	8,3	5,0	8,5	8,9	0,3
Liquidity Coverage Ratio	238,8	282,1	222,4	207,4	181,9
Summen af store eksponeringer	163,5	160,4	160,2	n/a	n/a
Andel af tilgodehavender med nedsat rente	0,8	0,9	0,6	0,8	0,9
Årets nedskrivningsprocent	0,1	0,2	0,3	0,3	0,6
Akkumuleret nedskrivningsprocent	3,3	3,5	3,1	2,9	2,8
Årets resultat pr. aktie	72,2	62,7	59,8	60,5	57,9
Indre værdi pr. aktie	599	555	532	515	508
Udbytte pr. aktie	30	30	30	55	55
Børskurs/årets resultat pr. aktie (PE)	7,6	8,7	10,9	10,2	10,8
Børskurs/indre værdi pr. aktie	0,9	1,0	1,2	1,2	1,2

32 **Nøgletalsdefinitioner**

Solvensprocent

Kapitalgrundlag i procent af risikoeksponeringerne.

Kernekapitalprocent

Kernekapital efter fradrag i procent af risikoeksponeringerne.

Egenkapitalforrentning før skat

Resultat før skat i procent af gennemsnitlig egenkapital. Gennemsnitlig egenkapital beregnes som simpelt gennemsnit af primo og ultimo.

Egenkapitalforrentning efter skat

Resultat efter skat i procent af gennemsnitlig egenkapital. Gennemsnitlig egenkapital beregnes som simpelt gennemsnit af primo og ultimo.

Afkastningsgrad

Årets resultat i forhold til aktiver i alt.

Indtjening pr. omkostningskrone

Netto rente- og gebyrindtægter, kursreguleringer og andre driftsindtægter i procent af udgifter til personale og administration, af- og nedskrivninger på immaterielle og materielle aktiver, andre driftsudgifter og nedskrivninger på udlån og tilgodehavender.

Renterisiko

Renterisiko i procent af kernekapital efter fradrag.

Valutaposition (valutaindikator 1)

Valutaindikator 1 er defineret af Finanstilsynet, udtrykker risikoen for tab på positioner i fremmed valuta, når valutakurserne ændrer sig. Risikoen beregnes overordnet som den største sum af henholdsvis positioner i valutaer hvor banken har et netto tilgodehavende, og sum af positioner hvor banken har en netto gæld.

Udlån i forhold til indlån

Udlån + nedskrivninger i procent af indlån.

Udlån i forhold til egenkapital

Udlån/egenkapital.

Årets udlånsvækst

Udlånsvækst fra primo året til ultimo året i procent.

Summen af store eksponeringer

Summen af store eksponeringer i procent af kapitalgrundlaget.

Andel af tilgodehavender med nedsat rente

Tilgodehavender med nedsat rente i procent af udlån + garantier + nedskrivninger.

Årets nedskrivningsprocent

Årets nedskrivninger i procent af udlån + garantier + nedskrivninger.

Akkumuleret nedskrivningsprocent

Samlede nedskrivninger i procent af udlån + garantier + nedskrivninger.

Årets resultat pr. aktie

Årets resultat efter skat/gennemsnitligt antal aktier. Gennemsnitligt antal aktier beregnes som vægtet gennemsnit af primo og ultimo.

Indre værdi pr. aktie

Egenkapital/antal aktier, ekskl. egne aktier.

Udbytte pr. aktie

Foreslået udbytte/antal aktier.

Børskurs i forhold til årets resultat pr. aktie

Børskurs/årets resultat pr. aktie.

Børskurs i forhold til indre værdi

Børskurs/indre værdi pr. aktie.

33 Ledelseshverv

I henhold til Regnskabsbekendtgørelsens § 132 a, skal årsrapporten indeholde oplysninger om de ledelseshverv, som børsnoterede pengeinstitutters bestyrelses- og direktionsmedlemmer beklæder i erhvervsdrivende virksomheder.

I henhold til Lov om finansiel virksomhed § 80, stk. 8, skal banken mindst én gang årligt offentliggøre oplysninger om de hverv, som bestyrelsen har godkendt for personer, der ifølge lov eller vedtægter er ansat af bestyrelsen, jfr. Lovens § 80, stk. 1. Der bliver oplyst om disse forhold på www.banken.gl

Om bestyrelsesmedlemmerne og direktionen i GrønlandsBANKEN er følgende oplyst på tidspunktet for årsrapportens offentliggørelse:

Direktør Gunnar í Liða

Født den 13. april 1960 (Mand)

Indtrådt i bestyrelsen den 6. april 2005. Senest genvalgt i 2019.

Aktuel valgperiode udløber i 2021.

Opfylder ikke Komiteen for god Selskabsledelses definition af uafhængighed.

Formand for Revisionsudvalget, Risikoudvalget, Nomineringsudvalget og Vederlagsudvalget.

Bestyrelsesmedlem i:

Gist og Vist P/F (formand)

Gunnar í Liða er cand.polit., suppleret med ledelsesmæssig uddannelse fra Wharton Business School og har fra 1988 til 2010 været ansat i den finansielle sektor på Færøerne – indtil udgangen af 2010 som direktør i Færøernes største forsikringselskab, hvor han fra-trådte stillingen. Gunnar í Liða har derudover stor erfaring fra bestyrelsesarbejde i færøske selskaber, herunder finansiel virksomhed og en særlig indsigt i nordatlantisk økonomi og finansiering.

Vicedirektør Kristian Frederik Lennert, INUPLAN A/S

Født den 30. november 1956 (Mand)

Indtrådt i bestyrelsen den 8. april 2003. Senest genvalgt i 2018.

Aktuel valgperiode udløber i 2020.

Opfylder ikke Komiteen for god Selskabsledelses definition af uafhængighed.

Medlem af Revisionsudvalget, Risikoudvalget, Nomineringsudvalget og Vederlagsudvalget.

Bestyrelsesmedlem i:

INUPLAN A/S (formand)

Direktør i:

Ejendomsselskabet Issortarfik ApS

Kristian Frederik Lennert er cand. polyt. (civilingeniør indenfor byggeri) og har siden 1984 været ansat i INUPLAN A/S og i perioden 2002-2019 som direktør i firmaet. Kristian Frederik Lennert har derudover erfaring fra bestyrelsesarbejde i grønlandske selskaber og har gennem sine ansættelser opnået indsigt i Grønlands økonomiske sammenhænge og samfundsforhold, herunder særligt bygge- og anlægsområdet.

Fhv. kommerciel direktør Maliina Bitsch Abelsen

Født den 7. februar 1976 (Kvinde)

Indtrådt i bestyrelsen den 20. marts 2018.

Aktuel valgperiode udløber i 2020.

Opfylder Komiteen for god Selskabsledelses definition af uafhængighed.

Medlem af Revisionsudvalget og Risikoudvalget.

Bestyrelsesmedlem i:

Visit Greenland (formand)

Maliina Abelsen er uddannet cand.scient.soc. og har en mastergrad i Policy and Applied Social Research. Hun har i perioden 2016-2019 været CCO/kommerciel direktør i Air Greenland med ansvar for blandt andet kommerciel udvikling, salg og marketing. Maliina Abelsen var fra 2014 til 2016 direktør for Arctic Winter Games 2016. Fra 2015 til 2017 var Maliina Abelsen næstformand i bestyrelsen for TELE Greenland A/S. Maliina Abelsen var medlem af Inatsisartut fra 2009 til 2014 og har i perioden haft poster i Naalakkersuisut, senest som Naalakkersuisoq for Finanser fra 2011 til 2013. Maliina Abelsen har tidligere været ansat i FN's menneskerettighedskommissariat i Genève og udenrigsdirektoratet i Nuuk.

CCO/Kommerciel direktør Christina Finderup Bustrup, Edlund A/S

Født den 16. august 1973 (Kvinde)

Indtrådt i bestyrelsen den 25. marts 2015. Senest genvalgt i 2019.

Aktuel valgperiode udløber i 2021.

Opfylder Komiteen for god Selskabsledelses definition af uafhængighed.

Medlem af Revisionsudvalget og Risikoudvalget.

Christina F. Bustrup er CCO/kommerciel direktør i Edlund A/S, der leverer totale løsninger til administration af kundeporteføljer indenfor liv og pension. Christina F. Bustrup har både som ansat i Edlund A/S og som tidligere administrerende direktør for Nærpension A/S samt som medlem af revisionsudvalget i en årrække erfaring med regnskabsaflæg-gelse og revision, hvorfor bestyrelsen anser hende for at være uafhængigt medlem af revisionsudvalget med regnskabsmæssige kvalifikationer.

Christina F. Bustrup er uddannet cand.act (aktuar) og har derudover ledelsesuddannelser fra IMD Business School. Christina F. Bustrup har tidligere været administrerende direktør i Nærpension A/S, et 100 procent ejet datterselskab af AP Pension koncernen. Christina F. Bustrup har tidligere igennem en længere årrække været COO (kundedirektør) i AP Pension.

**Filialleder Malene Meilfart Christensen,
GrønlandsBANKEN A/S**

Født den 9. august 1979 (Kvinde)
Indtrådt i bestyrelsen den 27. marts 2019.
Aktuel valgperiode udløber i 2023.
Medlem af Revisionsudvalget og Risikoudvalget.

Fhv. Vicedirektør Lars Holst

Født den 15. februar 1952 (Mand)
Indtrådt i bestyrelsen den 25. marts 2015. Senest genvalgt i 2019.
Aktuel valgperiode udløber i 2021.
Opfylder Komiteen for god Selskabsledelses definition af uafhængighed.
Medlem af Revisionsudvalget og Risikoudvalget.

Lars Holst har som tidligere vicedirektør i Nykredit samt som medlem af revisions- og risikoudvalget i en årrække erfaring med regnskabsafklæggelse og revision, hvorfor bestyrelsen anser ham for at være uafhængigt medlem af revisionsudvalget med regnskabsmæssige kvalifikationer.

Bestyrelsesmedlem i:

- Vestjysk Bank A/S (næstformand)
- AG Gruppen A/S (formand)
- AG Construction A/S (formand)
- AG Development A/S (formand)
- Amager Erhvervsforening A/S (formand)
- Amager Strandvej 100 A/S (formand)
- Ørestad Syd 2015 A/S (formand)
- Ørestad Syd A/S (formand)
- AG Investments A/S (formand)
- Vækstfonden

Lars Holst er HD i regnskabsvæsen, har en Executive MBA og har gennemført managementforløb på Stanford University og IMD Business School. Lars Holst har været ansat i Nykredit i perioden 1987-2014 og har fra 1995 og til sin pension i 2014 fungeret som kreditchef. Lars Holst har udover en række bestyrelsesposter i danske finansielle virksomheder og ejendomsselskaber også været medlem af realkreditsektorens Grønlandsudvalg (2004-2014), samt siddet i Finansrådets Kreditudvalg (2010-2014).

**Souschef Yvonne Jane Poulsen Kyed,
GrønlandsBANKEN A/S**

Født den 29. januar 1970 (Kvinde)
Indtrådt i bestyrelsen den 23. marts 2011. Senest genvalgt i 2019.
Aktuel valgperiode udløber i 2023.
Medlem af Revisionsudvalget, Risikoudvalget samt Vederlagsudvalget.

**Kommunikations- og marketingkonsulent
Niels Peter Fleischer Rex, GrønlandsBANKEN A/S**

Født den 2. oktober 1981 (Mand)
Indtrådt i bestyrelsen den 27. marts 2019.
Aktuel valgperiode udløber i 2023.
Medlem af Revisionsudvalget og Risikoudvalget.

**Administrerende direktør Peter Angutinguaq
Wistoft, Kalaallit Airports Holding A/S**

Født den 8. april 1964 (Mand)
Indtrådt i bestyrelsen den 27. marts 2019.
Aktuel valgperiode udløber i 2020.
Opfylder ikke Komiteen for god Selskabsledelses definition af uafhængighed.
Medlem af Revisionsudvalget og Risikoudvalget.

Peter Wistoft er Administrerende direktør i Kalaallit Airports Holding A/S. Han er uddannet statsautoriseret revisor og er tidligere indehaver i revisions- og rådgivningsfirmaet Deloitte. Endvidere er Peter Wistoft uddannet i strategisk ledelse fra INSEAD.

Peter Wistoft har fungeret som revisor og rådgiver for større selskaber indenfor detailhandel, energiforsyning, tele- og postvirksomhed, byggeri og boligadministration, offentlig administration – herunder Grønlands Selvstyre.

Peter Wistoft har stor erfaring med krisestyring, omstruktureringer, fusioner, spaltninger, prospekter, børsnotering mv. og har dyb indsigt indenfor regnskab og grønlandsk særlovgivning. Peter Wistoft har desuden undervist bestyrelser primært indenfor god selskabsledelse.

**Bankdirektør Martin Birkmose Kviesgaard,
GrønlandsBANKEN A/S**

Født den 23. maj 1966 (Mand)
Indtrådt i direktionen den 1. marts 2006.

Bestyrelsesmedlem i:

- BEC a.m.b.a.
- Fugleværnsfonden

Oplysninger om GrønlandsBANKEN

GrønlandsBANKEN

Imaneq 33
Postboks 1033
3900 Nuuk

AS-reg.nr. 39.070
CVR-nr. 80050410

Hjemstedskommune: Sermersooq

Telefon: +299 70 12 34
Telefax: +299 34 77 20

www.banken.gl
banken@banken.gl

Bestyrelse

Direktør
Gunnar í Liða
Formand

Vicedirektør
Kristian Frederik Lennert
Næstformand

Fhv. kommerciel direktør
Maliina Bitsch Abelsen

CCO/Kommerciel direktør
Christina Finderup Bustrup

Filialleder
Malene Meilfart
Christensen *)

Fhv. Vicedirektør
Lars Holst

Souschef
Yvonne Jane Poulsen
Kyed *)

Kommunikations- og
marketingkonsulent Niels
Peter Fleischer Rex *)

Adm. direktør
Peter Angutinguaq Wistoft

*) Medarbejderrepræsentanter

Direktion

Bankdirektør
Martin Birkmose Kviesgaard

Revisionsudvalg og Risikoudvalg

Består af hele bestyrelsen.

Vederlagsudvalg

Består af bestyrelsens formand, næstformand og et medarbejdervalgt bestyrelsesmedlem.

Nomineringsudvalg

Nomineringsudvalget består af bestyrelsens formand og næstformand.

Revision

Deloitte

Statsautoriseret Revisionspartnerselskab
Imaneq 33, Nuuk

Fotografer:

GrønlandsBANKENs medarbejdere
Jørgen Chemnitz
Toke Brødsgaard
Deluxus Studio
Justin Case Productions by Emil Stach
Layout og produktion:
Refleksion.info

Finanskalender og fondsbørsmeddelelser

Finanskalender for 2020

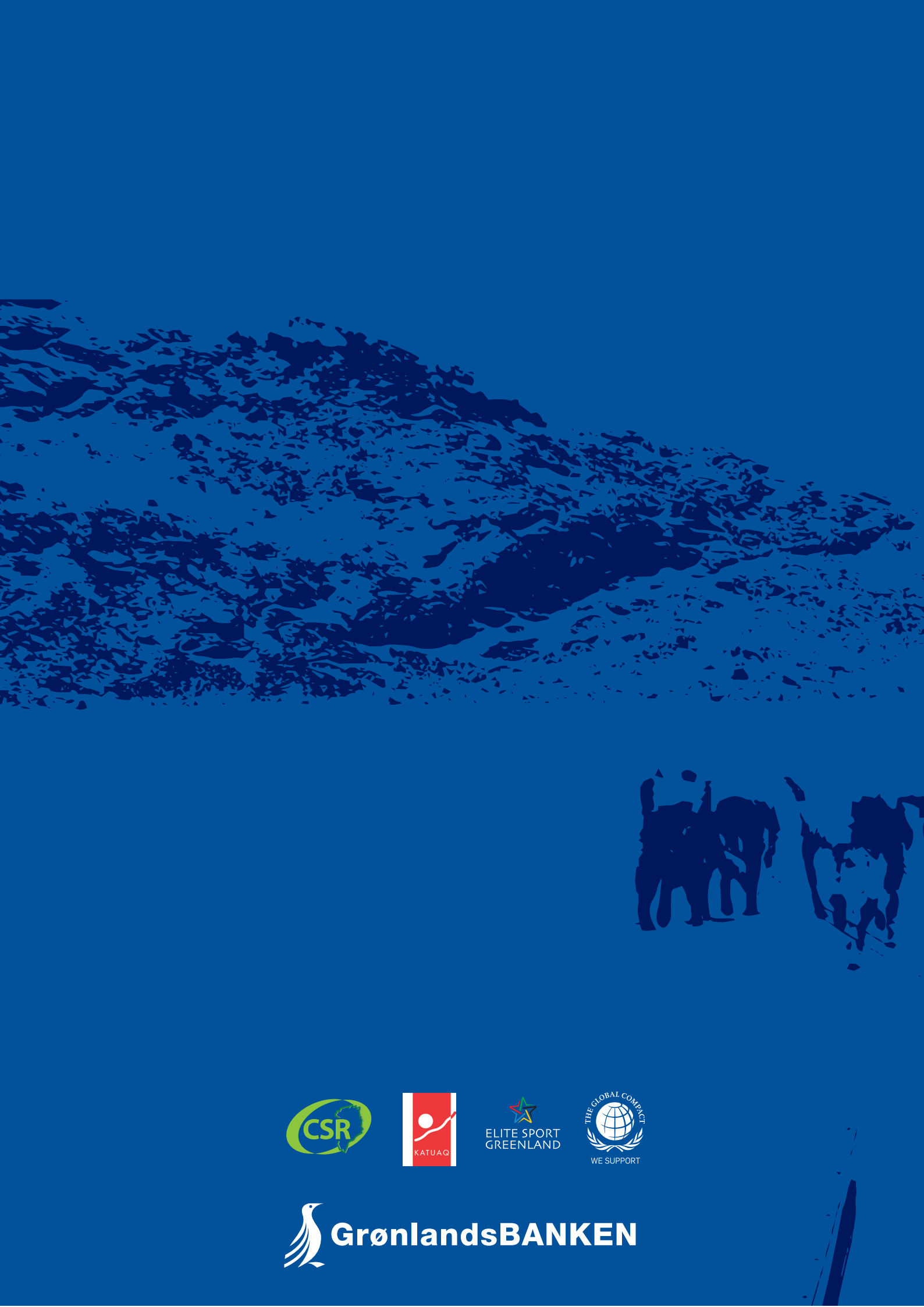
Årsrapport 2019	27. februar
Generalforsamling i Nuuk	25. marts
Delårsrapport for 1. kvartal 2020	06. maj
Delårsrapport for 1. halvår 2020	19. august
Delårsrapport for 1.– 3. kvartal 2020	29. oktober

Fondsbørsmeddelelser i 2019

28. februar	Årsrapport 2018
04. marts	Indkaldelse til ordinær generalforsamling
19. marts	Medarbejdervalg til bestyrelsen
27. marts	Referat af generalforsamling 2019
27. marts	Vedtægter
08. maj	1. kvartalsregnskab 2019
20. august	Halvårsrapport 1. halvår 2019
28. august	Finanskalender 2020
31. oktober	Rapport for 3. kvartal 2019

GrønlandsBANKEN